

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.228/2024/25. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. február 5. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2025. február 19. napján kihirdette a következő

Í T É L E T T:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. március 26. napján kihirdetett 15.B.591/2018/276. számú ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VIII. r. vádlottak tekintetében megváltoztatja.

A Terhelt1 I.r. vádlott terhén megállapított bűncselekményeket

- 1 rendbeli társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont]
- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont],
- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette kísérletének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont],
- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont],
- 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (2) bekezdés, (6) bekezdés a) pont],
- 10 rendbeli – 8 esetben folytatólagosan, ebből két esetben bűnsegédként elkövetett – közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont],

- 4 rendbeli folytatólagosan – 1 esetben bűnsegédként elkövetett – hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] minősíti.

A kiszabott büntetés érintetlenül hagyása mellett megállapítja, hogy a szabadságvesztésből – annak végrehajtása esetén – az I. r. vádlott legkorábban a kétharmad rész letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Ez esetben a kiszabott szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartáson kívül a házi őrizetben töltött időt is beszámítani rendeli oly módon, hogy négy nap házi őrizetben töltött idő egy napi szabadságvesztésnek felel meg.

Az Terhelt2 II. r. vádlott terhén megállapított bűncselekményeket

- 1 rendbeli társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont]

- 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont],

- 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (2) bekezdés, (6) bekezdés a) pont],

- 7 rendbeli folytatólagosan – ebből 4 esetben bűnsegédként elkövetett – közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont],

- 3 rendbeli – 1 esetben folytatólagosan, 2 esetben bűnsegédként elkövetett – hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] minősíti.

A kiszabott büntetés érintetlenül hagyása mellett megállapítja, hogy a szabadságvesztésből – annak végrehajtása esetén – a II. r. vádlott legkorábban a kétharmad rész letöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Ez esetben a kiszabott szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartáson kívül a házi őrizetben töltött időt is beszámítani rendeli oly módon, hogy négy nap házi őrizetben töltött idő egy napi szabadságvesztésnek felel meg.

A Terhelt3 III. r. vádlott terhén értékelt bűncselekményeket

- 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett csalás büntettének [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c) pont, (6) bekezdés b) pont],
- 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntette kísérletének [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c) pont, (6) bekezdés b) pont],
- 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1), (4) bekezdés],
- 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [1978. évi IV. törvény 303. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont]
- 3 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] és
- 4 rendbeli folytatólagosan – 3 esetben bűnsegédként – elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének [1978. évi IV. törvény 276. §] minősíti.

A III. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést börtönbüntetésnek nevezi meg, s annak tartamát 1 (egy) évre, a végrehajtás felfüggesztésének próbaidejét 3 (három) évre mérsékli, a – helyesen – 500.000 (ötszázezer) forint pénzmellékbüntetés összegét 200.000 (kettőszázezer) forintra leszállítja.

A végrehajtás elrendelése esetére megállapított feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezést mellőzi, s a szabadságvesztésbe ez utóbbi esetben a III. r. vádlott által házi őrizetben töltött időt is beszámítani rendeli akként, hogy négy nap házi őrizetben töltött időnek egy napi szabadságvesztés felel meg.

A pénzmellékbüntetést – meg nem fizetése esetén – 5.000 (ötezer) forintonként kell egy-egy napi fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni.

A Terhelt4 IV. r. vádlott terhén értékelt bűncselekményeket

- 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont]
- 1 rendbeli költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont],

- 9 rendbeli bűnsegédként, ebből 7 esetben folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont],
- 5 rendbeli folytatólagosan, ebből 3 esetben bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] minősíti.

A IV. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását – a közügyektől eltiltás mellékbüntetés egyidejű mellőzésével – 4 (négy) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtása esetén abból a IV. r. vádlott helyesen a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

Terhelt5 VI. r. vádlott cselekményeit

- költségvetési csalás büntette kísérletének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont] és
- hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] minősíti.

A VI. r. vádlottal a büntetést helyesen mint visszaesővel szemben tekinti kiszabottnak, a pénzbüntetést mellőzi.

A szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 2 (kettő) évre leszállítja.

A VI. r. vádlott előzetes mentesítésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A Terhelt6 VIII. r. vádlott terhén értékelt bűncselekményeket

- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], és
- 2 rendbeli – 1 esetben bűnsegédként és folytatólagosan elkövetett – hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] minősíti.

A VIII. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 6 (hat) hónapra mérsékli, a végrehajtás felfüggesztésének próbaidejét 1 (egy) évre leszállítja, a pénzbüntetést mellőzi.

Megállapítja továbbá, hogy a vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén helyesen a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

A lefoglalás megszüntetésével és Terhelt2 II. r. vádlott részére történt kiadással érintett pénzüsszegekből a pénzbüntetés megfizetésére visszatartott 750.000 (hétszázötvenezer) forinton túl további 3.346.619 (hárommillió-háromszáznegyvenhatezer-hatszáztizenkilenc) forint összeget is az e terheltet egyetemlegesen terhelő bünygyi költség biztosítására visszatart.

Az I., II., III. és IV.r. vádlottakat egyetemlegesen az alapeljárásban felmerült bünygyi költségből további 2.738.099 (kettőmillió-hétszázharmincnyolcezer-kilencvenkilenc) forint megfizetésére is kötelezi, míg a 608.520 forint egyetemlegesen megfizetésre kötelezettek köréből Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VIII. r. vádlottat mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VIII. r. vádlott tekintetében helybenhagyja azzal, hogy Terhelt1 I. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma okmányszám8 terhelt2 terhelt2 vádlott telefonszáma telefonszám16, Terhelt4 IV. r. vádlott tartózkodási helye pontosan 6721 Szeged, Háló u. 9/B. I/4., Terhelt6 VIII. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma okmányszám9; egyben a bevezető részből a 2024. február 20. és 2024. március 20. határnapra utalást mellőzi, s megállapítja, hogy 2024. március 26. napján kizárólag az ügydöntő határozat kihirdetésére került sor.

A másodfokú eljárásban a IV. r. vádlott kirendelt védőjének díjával felmerült bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás keretében a 2024. március 26. napján kihirdetett 15.B.591/2018/276. számú ítéletével a fellebbezéssel érintett

- **Terhelt1 I. r. vádlottat** bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint közvetett tettest [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], 4 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], 6 rendbeli folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276.§], folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 276.§], folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntetében [1978. évi IV. törvény 303. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a) és b) pont] valamint folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntetében [1978. évi IV. törvény 303. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a) pont]; és ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 2 évi börtön fokozatú szabadságvesztésre, 300 napi tétel – napi tételenként 2500 forint, összesen 750.000 forint – pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett az I. r. terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, azt a büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napban megjelölve, valamint a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményről. Ezen túlmenően I. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

- **Terhelt2 II. r. vádlott** bűnösségét folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint közvetett tettes [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegéd [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegéd [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegéd [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (2) bekezdés], 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], 4 rendbeli folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetében, mint bűnsegéd [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276.§], 2 rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében, mint bűnsegéd [1978. évi IV. törvény 276.§] és folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntetében [1978. évi IV. törvény 303. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a) és b) pont] állapította meg; s ezért őt halmazati büntetésül 2 évi börtön fokozatú szabadságvesztésre, 300 napi tétel – napi tételenként 2500 forint, összesen 750.000 forint – pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtása esetére rendelkezett a II.r. terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, azt a büntetés háromnegyed részét követő napban megjelölve, illetve a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményről. Továbbá a II. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette;

- **Terhelt3 III. r. vádlottat** bűnösnek mondta ki 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4)

bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 276.§], folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntetében [1978. évi IV. törvény 303. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a) és b) pont], valamint folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntetében [1978. évi IV. törvény 303. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a) pont]; s ezért őt halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 200 napi tétel – napi tételenként 2500 forint, összesen 500.000 forint – pénzbüntetésre ítélte, emellett a III. r. vádlottal szemben 1.950.000 forint összegre vagyonekobzást rendelt el. A szabadságvesztés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette, ugyanakkor a végrehajtás elrendelése esetére rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, azt a büntetés háromnegyed részének letöltését követő napban megjelölve, valamint a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményről. Ezt meghaladóan a III. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette;

- **Terhelt4 IV. r. vádlottat** bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés], 9 rendbeli folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont], 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276.§], és 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 276.§]; s ezért őt halmazati büntetésül a bíróság 1 év – börtön fokozatú – szabadságvesztésre valamint 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Egyúttal megállapította, hogy IV.r. terhelt a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

- **Terhelt5 VI. r. vádlottat** adócsalás büntetének kísérlete [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés] és magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276.§] miatt mint különös visszaesőt, halmazati büntetésül 1 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, valamint 100 napi tétel – napi tételenként 2500 forint, összesen 250.000 forint – pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, egyben rögzítette, hogy e próbaidő alatt a VI. r. vádlott pártfogó felügyelet alatt áll. A végrehajtás elrendelése esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, azt a büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napban megjelölve, a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről, emellett a VI. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette;

- **Terhelt6 VIII. r. vádlottat** bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (4) bekezdés] és 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében – melyből 1 rendbeli cselekményt bűnsegédként követett el – [1978. évi IV. törvény 276.§], ezért őt a bíróság halmazati büntetésül 1 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 100 napi tétel – napi tételenként 2500 forint, összesen 250.000 forint – pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés

végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, egyben megállapította, hogy a végrehajtás esetén abból legkorábban a háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményről, valamint az VIII. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

- Döntött még a törvényszék a lefoglalt tárgyakról, bűnjelekről, zár alá vett pénzeszközökről azzal, hogy a lefoglalás megszüntetése mellett az terhelt2 terhelt2 vádlottnak kiadni rendelt pénzeszszegek közül 750.000 forintot a pénzbüntetés megfizetésére visszatartott; továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen – melyet az ügyész tudomásul vett – a kihirdetést követően Terhelt1 I. r. vádlott és védője, Terhelt2 II. r. vádlott és védője teljes körű, felmentést célzó fellebbezést jelentett be, Terhelt5 VI. r. vádlott az ok és cél megjelölése nélkül, védője teljes körűen, felmentés érdekében, s Terhelt6 VIII. r. vádlott és védője felmentés érdekében fellebbezett. Terhelt3 III. r. valamint Terhelt4 IV. r. vádlott védője az elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végetti fellebbezését a jogorvoslati nyilatkozatra fenntartott három munkanapos határidőben jelentette be.

[3] A törvényszék ítélete Terhelt7 IX. r. vádlott vonatkozásában – rendes jogorvoslat hiányában – 2024. április 18. napján jogerőre emelkedett.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.447/2024/3. számú átiratában az elsőfokú ítélet I., II., III., IV., VI. és VIII. r. vádlott tekintetében történő helybenhagyására tett indítványt, miután álláspontja szerint a megismételt (bizonyítási) eljárást a törvényszék a perrendi szabályok szerint, a hatályon kívül helyező határozatban előírtakra is figyelemmel folytatta le, kiemelve, hogy III., IV., VIII. r. terhelték jelenlét jogáról lemondása törvényes volt, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Arra is kitért, hogy az elsőfokú bíróság kellő részletességgel indokolta meg, hogy a bűnösségüket tagadó vádlottra vonatkozó bizonyítékok milyen körben támasztották alá a terhükre rótt bűncselekmények elkövetését, így a felmentést célzó, valójában a megalapozott tényállást támadó fellebbezések nem vezethetnek eredményre. A bűnösségre vont következtetést, a cselekmények jogi minősítését törvényesnek tartotta, ugyanakkor megjegyezte, miszerint azok a jogi indokolásban kiegészítendőek – az elsőfokú ügyészségi végindítvány szerint – a tényállási pontokra hivatkozással. Az átirat szerint az elsőfokú bíróság a vádlottakkal szemben méltányos büntetést szabott ki, kellő súllyal értékelve az enyhítő és súlyosító körülményeket, valamint a járulékos kérdésekben is törvényesen döntött.

[5] Az I. r. vádlott védője fellebbezését rendkívül részletesen írásban is indokolta. Ebben lényegében az fejtette ki, hogy az elsőfokú ítélet a Be. 592.§ (2) bekezdés c) és d) pontjai értelmében részben megalapozatlan, mivel a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával: az igazságügyi könyvszakértő megállapításait egyoldalúan, a vádlott terhére vette figyelembe, olyan bizonyítékok kerültek értékelésre az off-shore cégek vonatkozásában, amely bizonyítékokat nem vont be az értékelése körébe, az értékelésbe bevont bizonyítékokat azonban csak

általánosságban vizsgálta, elmulasztotta a terheltekhez külön is rendelni, az egyes terhelőnek tekintett bizonyítékot valamennyi terhelte kiterjesztette, nem tulajdonított jelentőséget a valós gazdasági tevékenységet alátámasztó bizonyítékoknak, s bár a egyéb érdekelt²⁸. gyártói tevékenységét is megállapította, mégis az általuk kibocsátott számlákat is fiktívnek minősítette.

[6] Ezeken túlmenően a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Nem indokolta meg, hogy az I. r. vádlott bűnös tudattartalmát milyen konkrét tények alapján állapította meg, nem jelölte meg azon bizonyítékokat, amelyekből a rá vonatkozó terhelő következtetéseket levonta, a számlák fiktív voltának igazolásaként tévesen a túlszámlázottságot értékelte, nem vette figyelembe az ágazat speciális jellegzetességeit, kiterjesztően értelmezte a fiktív számla adójogi fogalmát, tévesen értelmezte az adólevonási jog mibenlétét, megállapításait feltételezésekre alapította, a tények helyett rendszerint életszerűséggel, életszerűtlenséggel érvelt; valamint tényállási elem hiányában tévesen állapította meg az I. r. vádlott vonatkozásában a pénzmosás büntetettét.

[7] Mindezekre figyelemmel a védelem álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben megállapított tényállása és indokolása egymásnak ellentmondó, iratellenes megállapításokat és belső ellentmondásokat tartalmaz, azonban ez a megalapozatlanság a Be. 593.§ (1) bekezdés b) pontja alapján kiküszöbölhető.

[8] Az I. r. vádlott védője e körben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vont le azt a következtetést, hogy az 1. tényállási pontban megjelölt 12 darab film gyártásáról kiállított bizonylatok sem a bennük foglalt gazdasági esemény, sem az értékük, sem a szolgáltatást ténylegesen nyújtó vállalkozás szempontjából nem tekinthetők adólevonási jog gyakorlására alkalmas, hiteles dokumentumnak, és ugyanez mondható el a jog átruházásokról kiállított számlákról is, hiszen abból, hogy a gyártás és finanszírozás rendkívül sok lépésből álló folyamatának egyes elemeit nem sikerült az eljárás során maradéktalanul feltárni, még nem következik kétséget kizáró módon, hogy ezek a lépések nem lehettek valósak. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy a bizonyítatlan tényeket, homályban maradt részleteket miért nem a terheltek javára értékelte, így nem is érvényesülhetett az „in dubio pro reo” elve.

[9] A védő szerint a bizonyítékok alapján megállapítható tényállás szerint, mely lényegében az okiratok (számlák, szerződések) szerint írta le a történeteket, s rögzítette, hogy a számlakibocsátó és a számlabefogadó gazdasági társaságok valós tevékenységeket végeztek, a beszerzett bizonyítékok közvetlenül egyáltalán nem bizonyítják adóelkerülés céljából létrejött számlázási lánc kialakítását, azok a körülmények, amelyeket a bíróság közvetett bizonyítékként értékelt, önmagukban és egymással összevetve sem alkotnak olyan zárt logikai láncot, amely alapján Terhelt1 I. rendű vádlott bűnösségére kétséget kizáró következtetést lehetne levonni. E védő által megállapítani indítványozott tényállásban szerepelt az is, hogy „A egyéb érdekelt²⁵. nevében terhelt⁴ IV. r. vádlott által a számlakibocsátás alapján felmerülő értékesítést terhelő általános forgalmiadó-fizetési kötelezettséggel szemben, kompenzációként a Terhelt1 I. r. vádlott által irányított filmelőállító cégek szerződéseket kötöttek a egyéb érdekelt²⁵.-vel az elkészítendő filmek jogainak átruházására. A filmelőállító cégek a filmgyártási költségekhez a befogadott számlákban felszámított adót a egyéb érdekelt²⁵. felé visszaszámlázták, majd a felek a számlákat a saját könyvelésükbe beállították, és azok általános forgalmi-adótartalmát elszámolták. A cégek a számlák alapján

felmerülő kölcsönös fizetési kötelezettséget jogszerűen, váltók kibocsátásával és a kölcsönösen felhalmozódott követelésekre vonatkozó kompenzációs megállapodásokkal rendezték.”

[10] I. r. vádlott védője részletesen foglalkozott azzal is, hogy a megismételt eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás nem volt teljeskörű, megjegyezve, hogy a pénzforgalmi szemléletű vizsgálat egyébként is alkalmatlan a büntetőjogi felelősség alátámasztására figyelemmel arra is, hogy az eljárás során nem a megfelelő feladat elvégzésére lett felhívva a szakértő, valamint a neki feltett kérdések a bizonyítás főkérdése szempontjából nem voltak meghatározóak, a bűnösség igazolására nem voltak alkalmasak. A védő álláspontja szerint a teljes könyvelési iratanyag hiányában teljeskörű szakvéleményt sem tudott adni a szakértő, sem az elkövetési érték meghatározása tárgyában, sem az ügyben lévő gazdasági társaságok pénzügyi helyzetét, alkalmasságát nem tudta ténylegesen meghatározni.

[11] Az off-shore cégek vonatkozásában azt is előadta, hogy a törvényszék több gazdasági társaságot off-shore cégnek minősített annak megjelölése nélkül, hogy az I. r. vádlott ezekben milyen szerepet töltött be, megjegyezve, hogy az ekörben meghallgatott tanúk vallomásai sem támasztották alá védence érdekeltségét. Kifogásolta, hogy bár a törvényszék rögzítette, hogy a tulajdonosi háttér feltárása a külföldi cégek vonatkozásában nem volt lehetséges, valamint figyelemmel arra, hogy az ügyészség kirekesztette a vádiratból azt az állítást, hogy az I. és a II. r. vádlottak a külföldi illetőségű üzleti partnerek fölött ténylegesen befolyást gyakoroltak volna, az ezen tényállításokhoz kapcsolódó tanúk vallomását sem vonta be a bizonyítékok körébe, mégis más bizonyítékokkal összefüggésben értékelte ezeket. felhívta ugyanakkor a figyelmet arra, hogy a külföldi társasághoz kapcsolódó okiratokból egyértelmű, hogy azok egyáltalán nem tartalmazzak az I. r. vádlott személyére való utalást. Mindezek alapján pedig a védői álláspont szerint, ha nem állapítható meg tényként, hogy az I. r. vádlott a egyéb érdekelt⁴¹. és az egyéb érdekelt⁴⁰. üzleti döntéseit befolyásolni tudta volna, akkor megszakad az a (fiktív) láncolat, amely szerint valamennyi, a fenti cégek által megvásárolt filmhez kötődő ügylet fiktív volt.

[12] A bizonyítékok értékelése körében ezen túlmenően is sérelmezte, hogy a mérlegelésből hiányzik, hogy az egyes terheltek szándékára, cselekvőségére, magatartásaik eredményére vonatkozó ténymegállapítások mely bizonyítékokra alapítva történtek.

[13] A védői álláspont szerint a költségvetést károsító bűncselekmény(ek) megállapításához hiányoztak az adójogi felelősség megállapításához szükséges objektív körülmények is, büntetőjogi oldalról pedig az alapos gyanú megállapításához bizonyítandó tényállási elemek, valamint a törvényszék az ítéletében figyelmen kívül hagyta az ÁFA és a társasági nyereségadó eltérő adójogi háttérét úgy, hogy a védelem álláspontja szerint a vádbeli cselekmények esetében egyedül az lehet döntő faktor, hogy a gazdasági esemény megvalósult-e vagy sem, azonban maga az ítélet is határozottan rögzítette, hogy valódi filmekről van szó, vagyis gazdasági esemény történt. S a rendelkezésre álló adatok alapján más felek közötti gazdasági kapcsolatra sem lehetett következtetni.

[14] Részletesen kifejtette a védő a fiktív és a túlárzott számlák vonatkozásában azon álláspontját, hogy az okiratok, a tanúk vallomásai alapján igazolható, miszerint Terhelt I. r. vádlott tényleges produceri tevékenységet folytatott, amelynek díja, a díj mértéke

ugyancsak szabad megállapodás tárgya volt, és ez semmilyen körülmények között nem igazolhat fiktitivást akkor, ha egyébként megtörtént eseményről van szó. Továbbá annak sem adta indokát a törvényszék, hogy mi alapján tekinti fiktívnek a produceri díjra vonatkozó megállapításokat azon kívül, hogy a vád tárgyává tett cégláncolat szereplőitől származnak.

[15] Meglátása szerint a jogátruházási szerződések fiktitivására semmilyen bizonyíték nem áll rendelkezésre, esetleg a készültségi fok 100% alatt rekedése hozható fel, azonban itt figyelemmel kell lenni arra is, hogy a filmek elkészítésének befejezését alapvetően a büntetőeljárás megindulása megakadályozta. A törvényszék helytelenül utalt arra is, hogy nem csak a gyártási költségek, hanem a produceri és forrásszerzési jutalékok is túl lettek árazva, miközben erre nem állt semmilyen bizonyíték rendelkezésre.

[16] Hivatkozott a védő arra is, hogy bár kétségtelen tény, miszerint Terhelt1 I. r. vádlott kapcsolatban volt a vádlottak közül több személlyel is, de ez semmiképpen nem támasztja alá azt a megállapítást, hogy számlázási láncot szervezett volna a költségvetés megkároítása céljából, és azt sem bizonyítja, hogy ilyen láncolatban részt vett volna.

[17] A pénzmosás kapcsán pedig azt fejtette ki, miszerint tényállási elem hiányában annak megállapítása törvénysértő volt, hiszen ahhoz szükséges az alapcselekményt megvalósító magatartáson túl valamilyen többletcselekmény kifejtése, újabb család magatartás kifejtése, illetve annak következményeként az alap bűncselekményhez képest többletsérelem az elengedhetetlen eredetleplezési célzat megléte mellett, jelen ügyben azonban ilyen az I. r. vádlott részéről nem történt, ilyen többletsérelem nem következett be és az eredetleplezési célzat megléte is egyértelműen hiányzik Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában.

[18] Mindezek alapján eltérő tényállás megállapításán keresztül a vádlott felmentésére tett indítványt.

[19] Terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában védence bűnösségének megállapítását az alább kifejtettek szerint sérelmezte.

[20] Elsőként is utalt arra, hogy az alapügyben eljáró elsőfokú bíróság a II. r. vádlottat az ellene emelt vádak alól – bizonyítottság hiányában – felmentette, mely ítéletet a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyezett és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította, rögzítve a lefolytatandó bizonyítási eljárásokat. Ámde álláspontja szerint a megismételt eljárásban nem merült fel olyan bizonyíték, mely a büntetőjogi felelősség tekintetében a korábbi döntéssel ellentétes irányú, marasztaló ítéletet megalapozta volna. Ez utóbbira a törvényszék által a bizonyítékok önkényes újraértékelésével, s ráadásul a terheltre lebontott egyéniesítés nélkül, tévesen került sor.

[21] Hivatkozott arra is, hogy a megismételt eljárás a tisztességes eljárás követelményének sem felelt meg, melyet arra vezetett vissza, hogy a törvényszék vádirat hiányosságainak pótlására irányuló felhívása eredménytelen maradt, majd a vádirat hiányosságait kifogásoló bíróról átszignálásra került az ügy, s ezzel a vádirat hiányosságai is

feledésbe merültek. Azaz az ügy a védelem által nem ismert okokból többszöri átszignálása után a tanács elnöke (a tanács) az ügyészség mulasztásának törvényben előírt következményeit már nem alkalmazta. A törvényszék a megismételt eljárásban a bizonyítékokat felülmérlegelte, a korábban meghallgatott, a vádirati fikciót cáfoló tanúk vallomásait nem vette figyelembe, a vádlotti védekezést alátámasztó bizonyítékokat minden ésszerű indokot mellőzve vetette el.

[22] Részletesen kifejtette álláspontját az egyéb érdekelt⁷ hiteleivel kapcsolatosan levont hibás következtetésekről, kiemelve, hogy a törvényszék sok esetben a bizonyítékok hiányát azzal hidalta át, hogy valamit vagy életszerűnek vagy életszerűtlennek minősített, attól függetlenül, hogy épp mi mellett próbált érvelni. A fiktív láncolatot cáfolja megítélése szerint az is, hogy a szakértők megállapították, hogy az összes befolyt pénz az egyéb érdekelt⁷-hez került, így az egyéb érdekelt⁷ hitele megtérült, a filmjogok pedig a II. r. vádlottól független cégekhez kerültek.

[23] A szakértő azon megállapítását, hogy a egyéb érdekelt⁴¹ egy vagyontalan cég volt és nem lett volna képes a szerződésben vállalt fizetéseit rendezni, hiányos információk alapján vont le, mindamellett, hogy a svájci hatóságok elmaradt bevonásával lényeges eljárási hibát is sértett, hiszen a jogsegélyben beszerzett iratokat a svájci hatóságok csak az esetleges pénzmosás bűncselekmény bizonyítására engedték felhasználni, a szakértő pedig ismerte, hogy mind a egyéb érdekelt⁴¹-nek és a egyéb érdekelt²⁹ LLC-nek is voltak még más bankszámlái, amiket a szakértő nem ismert, a könyvelési anyagokat nem szerezte be, így ezen cégek valós vagyoni helyzete nem volt megállapítható. A beszerzett bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a II. r. vádlott nem követett el semmilyen szándékos bűncselekményt, semmilyen anyagi előnye nem származott ezen ügyletekből, sőt a cégének határozottan hátránya származott, adóbefizetési kötelezettségeinek eleget tett, minden szerződés és számla mögött tényleges teljesítés volt, törvényesen járt el és a film iparági sztenderdek figyelembevételével folytatta tevékenységét azzal, hogy az egyéb érdekelt⁷ hitel is visszafizetésre került.

[24] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság tévesen alapította tényállását szakértő³ szakvéleményére, helyette tanúl tanúvallomásában és tanú⁹⁷ médiaszakértő által elmondottak kellene, hogy irányadók legyenek, hiszen olyan szakvéleményre nem alapozhatott volna az elsőfokú bíróság, mely szakértőnek nincs szakmai kompetenciája, számos kérdésre nem tudott válaszolni, az pedig, hogy a korábbi szakvéleményét pénzforgalmi szemlélettel kiegészítette ez még nem tette alkalmassá a védenca büntetőjogi felelősségének alátámasztására.

[25] Kitért a védő a fiktív számlákhoz kapcsolódó belső ellentmondásokra is, kiemelve azt, hogy az adócsalás kizárólagosan szándékosan követhető el, ugyanakkor ügyfele szándékosságát, tudattartalmát igazoló tények, körülmények hiányában bűnösségének megállapítására nem kerülhetett volna sor. Mindezt valamennyi bűncselekmény vonatkozásában II. r. vádlott felmentésére tett indítványt.

[26] Terhelt³ III. r. és Terhelt⁴ IV. r. vádlott védője – határidőn túl benyújtott – fellebbezés indokolásában a két védenca felmentését az elsőfokú bíróság eljárásban már

elmondott perbeszédére alapította, azt, illetve egyéb eljárás során tett észrevételeit fenntartotta. Terhelt⁴ IV. r. terhelt tekintetében emellett még kifejtette, hogy az elsőfokú ítélet tartalmazta, miszerint az elkövetéskor büntetett előéletű volt, s felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt állt, azonban nem részletezte, hogy milyen minőségben és milyen elkövetési időszakban vett részt a cselekmények elkövetésében, és emiatt nem egyértelmű, hogy milyen időszakra vonatkozik az 1978. évi IV. törvény 91.§ (1) bekezdés c) pontjára történő elsőfokú ítéleti hivatkozás, így az ítéleti tényállásból nem következik, hogy a IV. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel. Mindezekre tekintettel, amennyiben a felmentés iránti elsődleges indítványa nem vezetne eredményre, másodlagosan a többi terhelnél írt indokok alapján, IV. r. vádlott esetében is a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését kérte.

[27] IV. r. vádlott védőjeként ezt követően, a 2024. február 3. napján érkezett beadványában az ügyfelére vonatkozó ambuláns kezelőlapokban foglaltak okán, igazságügyi orvosszakértő kirendelését is indítványozta abban a kérdésben, hogy IV. r. terhelt jelenlegi egészségi állapota eljárási jogainak és kötelezettségeinek teljesítését lehetővé teszik-e, s hogy a szabadságvesztés végrehajtása az életét veszélyeztetné-e, betegségei büntetés-végrehajtási körülmények között kezelhetők-e.

[28] Terhelt⁵ VI. r. vádlott védője a fellebbezése indokolásában az ítélet valamennyi rendelkezésével szemben bejelentett fellebbezését fenntartotta, hangsúlyozva, hogy a cselekmény elkövetése óta 16 év telt el, amely a VI. r. vádlott terhére rótt adócsalás büntette elévülési idejének kétszerese, a vádlott 15 éve áll büntetőeljárás hatálya alatt azzal, hogy az első – később hatályon kívül helyezett – ítéletben az elsőfokú bíróság a VI. r. vádlottat az ellene emelt vád alól felmentette, majd a megismételt eljárásban úgy mondta ki bűnösnek, hogy az eljárás során nem merült fel újabb bizonyíték a terhére, így a bűnösségének megállapítása téves.

[29] Álláspontja szerint a törvényszék a VII. tényállási pontot hiányosan állapította meg, hiszen nem adott számot az adóbevétel-csökkenés módjáról, valamint a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, amikor figyelmen kívül hagyta a valós gazdasági eseményt alátámasztó bizonyítékokat. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan, amely azonban szerinte a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja alapján az alábbiak szerint kiküszöbölhető.

[30] E körben részletesen – az alapeljárásban már elmondottakkal azonosan – kifejtette a védő a VII. tényállási ponthoz kapcsolódóan a VI. r. vádlott cselekményben megállapított szerepét, cselekvőségét, a egyéb érdekelt¹⁷ és a egyéb érdekelt³⁵ közötti üzleti kapcsolatot. Azt is megjegyezte, hogy védence terhére rótt cselekmény – annak megvalósulása esetén – egyébként eltérően minősülne az elsőfokú ítéletben megállapítottól, az 1978. évi IV. törvény 318.§-a szerint csalás büntettének. Ugyanakkor mind az adócsalásnak, mind pedig a csalásnak hiányzik az egyik tényállási eleme, ugyanis sem az adóbevétel csökkenésének, sem a kár bekövetkezésének lehetősége nem állt fenn a megállapított tényállás szerint, hiszen a egyéb érdekelt¹⁷ nevében kibocsátott számlán felszámított, értékesítést terhelő általános forgalmi adó összegére vonatkozóan az I. r. vádlott az adóhatóságnál bevallást tett, mind a kibocsátó, mind a befogadó a könyvelésébe azt beállította, így az általános forgalmi adó adónemben nincs annak jelentősége, hogy valós

ügylet áll-e a bizonylat mögött, ha az mindkét oldalon bevallásra és befizetésre kerül. Mindezekre tekintettel, ha a számlához kapcsolódó cégek eleget tesznek az ÁFA-bevallási kötelezettségeiknek, akkor a költségvetést valójában nem éri hátrány és így a terheltek büntetőjogi felelősségre vonása nem megalapozott.

[31] Mindezzel együtt nem értett egyet azon elsőfokú ítéleti megállapítással sem, hogy a egyéb érdekelt¹⁷ és a egyéb érdekelt³⁵. között létrejött jogátruházási szerződés fiktív volt, hiszen a vád tárgyává tett filmalkotások különböző készültségi fokban, de elkészültek, csak éppen forgalomba nem kerültek még, mely tényeket az eljárás során kirendelt médiaszakértő megállapításai is alátámasztottak.

[32] Az elsőfokú bíróság tévesen következtetett VI. r. vádlott stróman szerepére, de mindezt kizárólag védenecce adott területen való tájékoztatlanságával (nem volt tisztában a korlátozásmentes jog fogalmával, illetve a négyoldalú szerződés kapcsán felmerülő konstrukció lényegével) és ezen keresztül az életszerűtlenséggel igazolta, miközben következtetését közvetlen bizonyítékkal nem tudta alátámasztani.

[33] Ezzel kapcsolatban a védő arra is utalt, hogy VI. r. vádlott tanúként tett nyilatkozatából, abból nem emlékezett a történetekre, szakértelme, hozzáértése önmagában nem kérdőjelezhető meg, s arra sem adott indokot a törvényszék az ítéletében, hogy miért vetette el a vádlottak egybehangzó védekezését, mely szerint az I. r. vádlott segíteni akarta korábbi mentoráltját, és ezért vonta be őt is a filmkészítés- és forgalmazás folyamatába.

[34] Összességében a védelem álláspontja szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére, jelen esetben sem a fiktív ügyletkötés bizonyítására, sem a vádlotti előadások cáfolatára nem került sor, így a VI. r. vádlott büntetőjogi felelőssége nem állapítható meg, ezért a védő VI. r. vádlott felmentését indítványozta elsősorban bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában.

[35] Terhelt⁶ VIII. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában a felmentés iránti jogorvoslati indítványát az alábbiak szerint tartotta fenn.

[36] Utalt arra, hogy a törvényszék által megállapított tényállással szemben a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem derült ki egyértelműen, hogy a VIII. r. vádlotthoz köthető film vagy akár annak terve nem létezett, hiszen a Szerzői Jogi Testület szakértői véleménye is azt támasztotta alá, hogy egy jogot akkor is meg lehet venni és továbbadni, ha az nincs a tulajdonunkban, vagy még nem is létezik, ezért a film(jog) létezésének hiánya nem adhat okot a fiktivitás megállapítására, főleg úgy, hogy rendelkezésre állt egy filmelemeket tartalmazó DVD és egy szinopszis, amelyet az adóhatóság próbált elhallgatni.

[37] A vádlott állításait igazolja az is, hogy Terhelt⁶ VIII. r. vádlott a tanú¹⁰⁸ által átadott DVD alapján jóhiszeműen hihette, hogy készül egy film, hiszen valaki szinopszist íratott és filmelemeket készített, ami jelentős kiadással járt. A védő álláspontja szerint ez a VIII. r. vádlott állításait igazoló bizonyíték, még akkor is, ha azt a hatóságok nem találják, hiszen a Szerzői Jogi Testület szakértői véleménye alátámasztja azt, hogy az ügylet nem

lehetett fiktív, már a tudat elengedő volt ahhoz, hogy ők jóhiszeműen elhiggyék, hogy a film el fog készülni. Bár a törvényszék szerint fontos körülmény, hogy a VIII. r. vádlottnak soha semmi köze nem volt a filmiparhoz, nem voltak ilyen jellegű kapcsolatai és szakértelemmel sem rendelkezett, azonban figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság, miszerint védenice ismert két hozzáértő személyt, s ügyfele kereskedőként összehozta a feleket, azaz ténylegesen a számlának megfelelő tevékenységet végzett. A megkötött szerződések alaki hiányosságaival kapcsolatban azt jegyezte meg, hogy ha a egyéb érdekelt²⁵. és a egyéb érdekelt³⁴. kapcsolata egy előre eltervezett adócsalásra és ezáltal fiktív számlázásra lett volna kitalálva, akkor a felek odafigyeltek volna ezekre, hogy nem tűnjön ki az egyébként tartalmilag üres szerződés. Jelen esetben azonban volt tartalom a szerződés mögött, valóban lehetett volna jobban kidolgozott, de ez alapján attól még nem lehet érvénytelennek és fiktívnek tekinteni.

[38] A védő szerint az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy VIII. r. vádlott az eljárás kezdetén tévesen név⁸ helyett tanú¹⁰⁸t jelölte meg stressz hatása alatt, kiemelve, hogy a későbbiek során a VIII. r. vádlott által megjelölteknek a hatóságok nem jártak utána, nem próbáltak meg felderíteni név⁸ személyét még akkor sem, ha bizonyíthatóan ő volt a egyéb érdekelt⁷⁵ Ltd. magyar telephelyének igazgatója. Azon elsőbírói érveléssel szemben, mely szerint a egyéb érdekelt⁷⁵ Ltd-t 2008. november 5-én alapították, ezért nem tárgyalhattak a cég nevében már augusztusában, arra hivatkozott, hogy létezhetett akkor már előtársaságként is, de az is lehet, hogy valóban később került megalapításra, és akkor a VIII. r. vádlottat is becsapták. Mindez azonban álláspontja szerint nem zárja ki azt, hogy név⁸ tárgyalhatott a filmről a VIII. r. vádlottal, adott neki DVD-t és egyéb anyagokat ezzel kapcsolatban, így jóhiszeműen hihette ügyfele, hogy név⁸ a céget képviseli és készülöben van a film, főleg, hogy a szerződések megkötésekor már létezett a egyéb érdekelt⁷⁵ Ltd. és a magyar telephelye is.

[39] Az elsőfokú ítélet azon megállapításával sem ért egyet a védelem, hogy a VIII. r. vádlottnak tisztában kellett volna lennie a egyéb érdekelt²⁵. fizetőképességéről, hiszen ő abban a tudatban tárgyalta velük, hogy komoly partnerek, így ezt nem lehet a terhére értékelni.

[40] Arra is részletesen kitért, miért nem életszerű az, hogy a VIII. r. és a IV. r. vádlottak előre kitervelték volna a fiktív számlázást, valamint azt is kiemelte, hogy az államháztartást nem ért kár, sőt jobban járt azzal, hogy az ügylet megvalósult, hiszen az eredeti számlák ÁFA tartalma 20% volt, míg az elállás után az ÁFA kulcs 25%-ra emelkedett. Még a egyéb érdekelt¹ is megállapította, hogy a egyéb érdekelt³⁴. a 2008-2009-es évekre visszaigényelhető Áfákat nem szerepeltetett, és nem is igényelték vissza, amely szintén cáfolja a két cég közötti összejátszást. Azt is kiemelte, hogy amennyiben a VIII. és a IV. r. vádlottak fiktív számlázásra összejátszottak volna, akkor nem utóbb nem kerül sor a szerződéstől elállására, vagy eleve a egyéb érdekelt⁷⁵ Ltd. állította volna ki a számlát a egyéb érdekelt²⁵-nek, de nem ez történt, sőt, az elállással a egyéb érdekelt²⁵-nek több befizetendő Áfája keletkezett.

[41] Végezetül a védő azt is előadta, hogy védenice jelenleg host-ként, tolmácsként, fordítóként havi 150-180 ezer forintot keres, egyedülálló, gyermeke, vagyona nincs. Jelenleg munkavédelmi technikus és tűzvédelmi előadó tanfolyamot végez, a társadalomba történő visszailleszkedése megtörtént, tervei, céljai vannak. Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a VIII. r. vádlottat az ítéltábla a megjelölt indokokra figyelemmel mentse fel, vagy ha

mégis megállapítaná a bűnösségét, akkor a személyi körülményekre figyelemmel kéri az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést enyhítse.

[42] A nyilvános ülésen I. r. vádlott védője az írásbeli fellebbezés indoklásában foglaltakat fenntartotta, annak lényegét kiemelve hangsúlyozta egyrészt abbeli meggyőződését, hogy az ügyben a törvényes bíróhoz való jog elvonása a tisztességes eljárás sérelmével járt, továbbá, hogy a törvényszék a megismételt eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére vonatkozó tilalmat is megsértette.

[43] II. r. vádlott védője a fellebbezés írásban előterjesztett indokait fenntartotta, abból ő is csupán a lényegi pontokat emelte ki, így azt, hogy a megismételt eljárásban nem merült fel olyan új bizonyíték, mely a filmek elkészültére figyelemmel az ellentétes, marasztaló döntés meghozatalát megalapozta volna, szakértő³ szakértői véleménye ugyan részben tartalmazott új adatot, de e tekintetben a vizsgálati anyag általa is elismert hiányos volta miatt megalapozatlan volt, s a szakértő az ár-érték arány vizsgálatát nem is végezte el, arra kompetenciája sem volt. Arra is rámutatott, hogy az ügyészi perbeszéd nem pótolja a bizonyítékokat, s hogy „úgy senki nem csinál semmit, ha nincs anyagi haszna”, mely haszon a filmek teljes elkészülte után realizálódhatott volna, ami pedig a büntetőeljárás megindítása miatt nem realizálódhatott.

[44] III., IV. és VIII. r. vádlott perbeszédében a fellebbezés írásbeli indokolásának fenntartására utalt;

[45] VI. r. vádlott védője pedig emellett annak lényegét meg is ismételte.

[46] Felszólalásában és utolsó szó jogán Terhelt1 I. r. vádlott, amellett, hogy többször is köszönetet mondott családjának, különösen édesanyjának, aki az eljárás során végig támogatta és hitt ártatlanságában, abbeli álláspontját fejtette ki, miszerint az alapeljárásban született, rendkívül részletesen megindokolt elsőfokú ítélet volt helytálló, míg a korábbi másodfokú határozat egyoldalú, a terhelti védekezést teljesen figyelmen kívül hagyó megállapításokat tartalmazott. Azt is hozzátette, hogy a megismételt eljárás tartalmilag a korábbival teljesen azonos volt, ezért is lepte meg a bűnösség tekintetében ellentétes döntés, mely szerinte a Be. alapvető „in dubio pro reo” elvét is sértette. Összességében a másodfokú bíróságtól igazságos, s az előbbieken kifejtettekből következően felmentő ítélet meghozatalát kérte.

[47] Terhelt2 II. r. vádlott azt mondta el, hogy nem állt szándékában, s nem is követett el bűncselekményt, mielőtt bármit aláírt volna, mindig szakértőkkel egyeztetett, s nem származott semmilyen anyagi haszna, sem neki, sem cégeinek a cselekményekből. Ezért felmentését kérte, azt, hogy ezen döntéssel adják vissza családjá becsületét.

[48] Terhelt5 VI. r. vádlott felmentésére tett indítványt.

[49] A védelmi fellebbezések kizárólag III., IV., VI. és VIII. r. vádlott tekintetében enyhítést eredményezően bizonyultak alaposnak.

[50] A másodfokú bíróság a vádlotti és védői fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet, az azt megelőző eljárással együtt, figyelemmel a jogorvoslati nyilatkozatok felmentést (is) célzó tartalmára, a Be. 590. § (1), (2) és (9) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt a fellebbezéssel érintett Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VIII. r. vádlottak tekintetében teljes terjedelmében felülbírált. Miután a Be. 590. § (11) és (13) bekezdésében írtak alkalmazásának szükségessége nem merült fel, a felülbírálat értelemszerűen nem terjedt ki Terhelt7 IX. r. terheltre, akivel szemben az elsőfokú ítélet fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedett.

[51] S bár fel sem merült az eljárásban I. és IV. r. terhelt tekintetében 2018. december 10. napján meghozott és 2019. január 11. napján jogerőre emelkedett 5.B.591/2018/23. számú, bizonyos (bűn)cselekmények tekintetében büntetőeljárás megszüntetéséről rendelkező végzés felülbírálata, az ítéltábla az elsőfokú ítélettel való releváns összefüggései miatt annak értelmezésétől nem tekinthetett el.

[52] A fenti terhelteket érintő felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a hatályos perrendi szabályokat – ideértve a megismételt eljárás Be. Tizennyolcadik Részében rögzített rendelkezéseit is – túlnyomórészt betartva folytatta le az eljárást, a Be. 163. § (2) és (3) bekezdésben rögzített tényállás tisztázási kötelezettségének is eleget tett. Az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 608. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltétlen, továbbá a Be. 609. § (1) és (2) bekezdése szerinti relatív eljárási szabálysértést az ítéltábla nem észlelt.

[53] Szükséges előre bocsátani azt is, hogy a perrendi szabályok megtartása kizárólag a felülbírált ítélet meghozatalát közvetlenül megelőző törvényszéki eljáráson kérhető számon, így jelen ügyben a hatályon kívül helyezést megelőző bírósági eljárás szabályszerűsége csak közvetve, az annak során felvett bizonyítás, a terhelti és tanúvallomások jelen eljárásban történő ismertetésének törvényességén keresztül volt vizsgálható. S miután az I. r. vádlott védője perbeszédében konkrétan hivatkozott rá, arra is rámutat a másodfokú bíróság, hogy a hatályon kívül helyezés folytán megismételt elsőfokú eljárásban a „bizonyítékok felülmérlegelése”, annak tilalma fel sem merülhet. Az EBH.2019.B.9. számú elvi döntésből, mely valójában, ahogy arra érintőlegesen a védő is utalt, a részleges megalapozatlanság esetén az elsőfokú ítélet indokolási kötelezettség megsértése miatt történő hatályon kívül helyezésének korlátait elemezte, semmilyen módon

nem következik a megismételt eljárásban a bizonyítékok értékelésének kötöttsége, megjegyezve azt is, hogy az alapeljárásban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem is részbeni megalapozatlanság miatt került sor. A megismételt eljárásban egyedül a súlyosítási tilalom vizsgálata (Be. 634. § (1) bekezdés) kaphat jelentőséget, de jelen ügyben az a felmentett terheltek terhére alapeljárásban bejelentett ügyészi fellebbezés folytán szintén nem érvényesül.

[54] Figyelemmel arra, hogy az ügy a megismételt eljárás lefolytatására a Be. hatályba lépése előtt érkezett a törvényszékhez, az elsőfokú bíróság a Be. 10. § (3) bekezdés f) pontja szerinti gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt a 13.§ és a 868.§ (2)-(3) bekezdésének figyelembevételével törvényesen folytatta le a megismételt eljárást ülnökök közreműködésével.

[55] Miután azonban valamennyi érdemi, így a vádirat hiányosságai pótlására irányuló intézkedését a megismételt eljárás keretében már a Be. hatályba lépése után (2018. július 1.) foganatosította, ezek törvényességét is e jogszabály alapján kellett megítélni.

[56] Az ítéltábla – szemben I. és II. r. vádlott védőjének érvelésével – azt is előre bocsátja, hogy az ügy megismételt eljárás során történt kétszeri átszignálása, bár az időszerűség sérelme miatt a terheltekre nézve legalábbis e szempontból kétségtelenül hátrányos volt, a törvényes bíróhoz való jogra visszavezethetően a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog sérelmét nem eredményezte, s végképp nem merülhet fel az igazgatási rendelkezéssel összefüggésben az elsőfokú ítélet abszolút vagy relatív okból történő hatályon kívül helyezése. Az átszignálásra a védői hivatkozással ellentétben a bírósági iratok között dokumentáltan, az akkori ügyrenddel összhangban került sor. S miután – ahogy az Alaptörvény 26. cikkében is szerepel – valamennyi bíró független, és csak a törvénynek van alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak, így az ügy szignálása/átosztása körében hozott igazgatási döntésnek a bírósági eljárás mikénti lefolytatására objektíve nem lehet kihatása, ezáltal annak törvényességét, úgyszintén (az igazgatási döntés eredményeképpen) eljáró bíró, bírói tanács pártatlanságát – erre utaló konkrét tények hiányában, s ilyenre a védelem sem hivatkozott – nem kérdőjelezheti meg.

[57] Ami pedig az első átszignálás és a vádirat hiányosságainak eredménytelen pótlása közötti, védők által vélt/sejtetett összefüggést illeti:

[58] A Fővárosi Törvényszék először 2018. július 27-én átirattal kereste meg az ügyészséget „az egységes szerkezetbe foglalt vád” 30 napon belül történő megküldésére.

[59] Erre reagálva az ügyészség 2018. augusztus 6. napján megküldte a KÜO.12.528/2010/155-I. számú vádirat (alapvád) 2015. szeptember 15. napján történt módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változatát, mely a könnyebb érthetőség érdekében az eredeti vádban szerepeltetett bizonyítékokat már nem tartalmazta.

[60] Ezt követően a törvényszék 2018. október 4. napján kelt 5.B.591/2018/14. szám alatti átiratában újból felhívta a Fővárosi Főügyészséget (Be. §-ra hivatkozás nélkül) a vádirat hiányosságainak pótlására, de ebben, csakúgy mint korábban, egyetlen olyan kifogást sem fogalmazott meg, mely a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2018. április 26. napján kelt 1.Bf.284/2017/21. számú határozatának 22. oldal 3. bekezdésében és 46. oldal 6. és 7. bekezdésében szerepelt, hanem lényegében a több vádirat módosításokat magában foglaló, oldalszámozással ellátott egységes szerkezetbe foglalását kívánta meg az ügyészségtől azzal, hogy annak szövegét tanú⁷⁹ V. r. és terhelt⁷ VII. r. terheltre vonatkozó részében, az eljárás velük szemben történt jogerős befejezése miatt, fogalmazza át, illetve jelölje meg, hogy a nyomozati iratok mely részét mely vádpontban megjelölt mely tények bizonyítására kívánja bizonyítékként felhasználni.

[61] A Fővárosi Főügyészség BF.12.528/2010/239. számú, 2018. november 20-án kelt átiratában úgy nyilatkozott, hogy a vádiratok egységes szerkezetbe foglalását és azok felhívás szerinti további kiegészítését nem látja szükségesnek.

[62] Ezt követően az elsőfokú bíróság 2018. december 4. napján kelt 5.B.591/2018/22. számú végzésével, ezúttal a Be. 493. § (1) és (4) bekezdésére hivatkozással ismételten megkereste az ügyészséget a vádirat hiányosságainak pótlására, mely határozat a korábbi felhívásában írtak megismétlése mellett már a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében írt hiányosságok reparálásának igényét is tartalmazta.

[63] Az ügyészség a megkeresésben foglaltaknak részben, a pénzügyi bűncselekmények (korábban a másodfokú határozatban is kifogásolt) hiányos leírása tekintetében eleget tett, s átiratában részletesen nyilatkozott arról, hogy a megkeresés további pontjai alapján a vádirat(ok) pontosítását miért nem tartja szükségesnek.

[64] A tanács elnöke ezen átirat és mellékletének beérkezését követően azok terheltek és védők részére történő kézbesítése, s 2019. január 30. napján a korábban kijelölt 2019. március 20. és 22. tárgyalási határnapra szóló idézés VIII. r. terhelt részére történő kézbesítése iránt is intézkedett, mely egyértelműen arra utal, hogy az eljárás folytatásának akadályát maga sem látta.

[65] A tárgyalási határnap beállítására 2019. március 5-én, nyilvánvalóan már az ügy átszignálásával összefüggésben került sor, az a vádirat hiányosságainak pótlására vonatkozó megkereséssel és az ügyészség arra adott válaszával semminemű összefüggést nem mutatott.

[66] Az ítéltábla mégis szükségesnek tartja leszögezni, hogy a töretlen bírói gyakorlat szerint a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállásának leírása határozza meg a vád kereteit; a vádirat törvényes eleme a vád tárgyává tett cselekmény pontos leírása, és az eljárás megszüntetésének akkor van helye, ha ezt nem, vagy a büntetőjogi felelősség megállapítására kihatóan hiányosan tartalmazza (BH2019. 129. I.); a törvényes vád hiányát a fellebbvitel során eljáró bíróság sem pótolhatja (EBH2016. B.4 .II.).

[67] Ahogy arra az EBH2015. B.10. számú elvi határozat is rámutatott, a vád törvényessége a vádirattal szemben támasztott azon tartalmi követelményeknek a minimuma, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a büntetőeljárás bírói szakasza meginduljon, és az eljárást lefolytassák; ez pedig akkor teljesül, ha a büntőeljárás tárgyi oldali ismérveit a vádirat olyan részletesen tartalmazza, amelyből az alanyi oldal szükséges elemeire alaposan lehet következtetni. A tárgyi oldal eleme mindenekelőtt az elkövetési magatartás (amely nélkül nincs büntőeljárás), ezen túl az elkövetési tárgy, az eredmény, az okozati összefüggés, és – nem feltétlenül, nem minden büntőeljárás esetében kötelező elemként – a hely, idő, mód és az eszköz. Ugyanakkor az nem követelmény, hogy a vád történeti tényállása minden részletre kiterjedően, aprólékosan rögzítsen valamennyi mozzanatot és körülményt, viszont a vád törvényességéhez elengedhetetlenül szükséges az, hogy a cselekmény leglényegesebb tényeinek rögzítése olyan módon történjen meg, hogy abból a vád tárgyává tett büntőeljárás tárgyi és alanyi ismérvei egyértelműen felismerhetők legyenek. Egyszerűbben fogalmazva: a történeti tények leírásának oly mértékben kell konkrétan lennie, hogy abból – bebizonyíthatóságot feltételezve – a büntetőeljárásba ütköző cselekményre lehessen következtetni. A vád törvényes elemei hiánya kérdésköre szempontjából azt is hangsúlyozni kell, hogy a vádban szereplő bármely tény megalapozatlansága, valótlansága nem eredményezheti a tartalmi elem hiányosságát, a vád ténybeli megalapozottsága – bizonyítékokkal kellően alátámasztottsága – e szempontból közömbös, az a büntetőper érdemi kérdése. Mindezek alapján – annak ellenére, hogy e tekintetben egyébként az ügyészség a megkeresésében foglaltaknak eleget tett – a vád Be. 422. § (1) bekezdése szerinti törvényes elemei, a hiánytalanul megjelölt elkövetési időpontokra, elkövetői magatartásokra, ahhoz tartozó összegekre figyelemmel a pénzügyi büntőeljárások tekintetében az átutalásokkal érintett bankok megnevezése és bankszámlaszámok megjelölése nélkül is ugyancsak maradéktalanul rendelkezésre álltak. A vád bírósági eljárásra való alkalmassága önmagában ezen – a bíróság által a vádon túlterjeszkedés tilalma nélkül is pontosítható – adatok hiánya alapján nem kérdőjelezhető meg. Végképp nem vitatható a vád törvényes elemeinek megléte pusztán az okból, hogy a módosítások eredeti vádon történt folyamatos átvezetése, a későbbi vádiratokkal egységes szerkezetbe foglalása, azon terhelteket is érintő tények módosítása, akikkel szemben az eljárás jogerősen befejeződött, nem történt meg. A vádmódosítások szövege minden esetben egyértelmű volt, azok nyomán követése a védelem részéről (még nagyobb terjedelmű ügyben is) elvárható, az a tisztességes eljárás sérelmét nem eredményezheti.

[68] A vádirat kellékhányos voltával összefüggésben egyebekben arra kell rámutatni, hogy bár a Be. 633. § (1) bekezdése a Tizenharmadik rész, s így ezen belül akár a Be. 493. §-ának alkalmazását is biztosítja, ugyanakkor az ahhoz fűzött „értelemszerűen” kitétel folytán a vádirat Be. 492. § (2) bekezdés a) pontja szerinti hiányossága miatt a Be. 493. § (4) bekezdése szerinti felhívásnak az ítéltábla álláspontja szerint egyébként sem volt helye. Ezen intézkedés ugyanis kizárólag azt a célt szolgálja, hogy a bírósági eljárás (előkészítő ülés) lefolytatható legyen, s minden bizonyíték, melyre az ügyészség hivatkozni kíván, az eljárás más résztvevője számára is megismerhető legyen, azokkal szemben érdemi indítványait határidőben meg tudja tenni, mely ismeret megléte egy már korábban lefolytatott bizonyítási eljárás után megkérdőjelezhetetlen, hisz az alapján korábban elsőfokon ügydöntő határozat is született. Éppen ezért a hatályon kívül helyezés után hatályba lépett eljárási törvény szerint az előkészítő ülés (a korábbi Be. terminológiájával azonosan a tárgyalás előkészítése szakaszának) megkezdését követően a bizonyítási eszközök nem megfelelő megjelölése már nem képez megszüntetési okot, mert annak jogkövetkezménye legfeljebb az indítványozni elmulasztott bizonyítási eszköz megvizsgálásának bírósági mellőzése [Be. 164. § (3) bekezdés], amely az érdemi döntésre kiható következményekkel jár, s így ez a

rendelkezés a megismételt eljárásban, ahol előkészítő ülés megtartására nem is kerülhet sor, eleve értelmetlen.

[69] Foglalkozni kell még a Fővárosi Törvényszék 2018. december 10. napján kelt és 2019. január 11. napján jogerős 5.B.591/2018/23. számú, Terhelt3 III. r. terheltre vonatkozó, 3 rendbeli a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő, két esetben folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett csalás büntette miatti – egyébként az alaki halmazatra figyelemmel szükségtelenül hozott – büntetőeljárást megszüntető végzésével a tekintetben, hogy az valójában mely cselekményekre nézve eredményez „ítélt dolgot”. A határozat indokolása ugyanis e rendelkezéssel összefüggően kizárólag a Fővárosi Főügyészség 2015. szeptember 15. napján kelt vádmódosítására hivatkozott, azt (az ügyész kifejezett arra irányuló nyilatkozatának hiánya és az alaki halmazat miatt eleve tévesen) vádelejtésként értékelte, nem szerepeltette azonban azon cselekmény leírását (azaz a tényállást), melyre a vádmódosítás/vádelejtés vonatkozott. Ugyanakkor az alapvádírat 2015. szeptember 15-i vádmódosítása (melyet az ügyészség egységes szerkezetbe foglalva megküldött) alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az kizárólag az áfa bevétel csökkenésével kapcsolatos megállapításokat rekesztette ki a vádirati tényállásból (egyébként nem kizárólag III. r. terheltet érintően), III. r. vádlottra konkretizálta azt, hogy a egyéb érdekelt²⁷ nevében kibocsátott számlák rendelkezésre bocsátásával az általános forgalmi adóbevétel csökkenéséhez mely cégek, időszakok tekintetében, milyen összeg erejéig nyújtott segítséget, ugyanakkor érintetlenül hagyta a jogosulatlan áfa visszaigényléssel kapcsolatban írtakat, ahogy azt is, miszerint az érintett számlák mögött gazdasági esemény nem volt, azokra adólevonási jogot alapítani nem lehetett volna. (A módosítás okaira a másodfokú bíróság a tényállásnál és a bizonyítékok értékelésénél külön is ki fog térni.) Mindezek alapján pedig egyértelmű, hogy a végzésben hivatkozott vádmódosítás Terhelt3 III. r. terhelt vonatkozásában kizárólag 3 rendbeli (I/1/b-c., II/1/c., d., e. és IV/1. pont) bűnsegédként – 2 esetben folytatólagosan (I/1/b-c., II/1/c., d., e. pont) – elkövetett, az 1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő adócsalás büntetettét érintette, ahogy arra az alapeljárásban az ügyész perbeszédében is kitért, s ahogy az a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.284/2017/21. számú (hatályon kívül helyezésről is rendelkező) határozatának 21. oldal 2. bekezdésében is kifejezetten szerepelt. Összegezve tehát, az elsőfokú bíróság végzésének a III. r. terhelt vonatkozásában megszüntető rendelkezését csakis a Be. 492. § (1) bekezdés e) pontjára, vádelejtésre alapozta, s így függetlenül attól, hogy annak tényeiből a minősítés tekintetében merőben hibás következtetést vont le, azokat 3 rendbeli az 1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő, két esetben folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett csalás büntetetének feleltette meg, a másodfokú bíróságnak a vádmódosítás eredményeképpen fennmaradó vád történeti tényeiből kellett kiindulni. Az alapján pedig kétség nem fér ahhoz, hogy büntetőeljárás megszüntetése „vádelejtés” címén valójában – függetlenül az elsőfokú bíróság helytelen minősítésétől – a fentebb hivatkozott 3 rendbeli költségvetést károsító bűncselekmény tekintetében történt meg, s ítélt dolgot is csak e (bűn)cselekményeket érintően eredményezett.

[70] Így az elsőfokú bíróság nem sértette sem a ne bis in idem („ítélt dolog”) Be. 4. § (3) bekezdésében, sem pedig a vádelv Be. 6. §-ában rögzített rendelkezéseit, amikor a fiktív számlák rendelkezésre bocsátásával az adó visszaigénylésében való közreműködésének tényeit a tényállásban rögzítette, s arra, miután a Be. 567. § (1) bekezdés b) pontja szerinti

megszüntetési ok nem állt fenn, büntetőjogi felelősséget is alapozott, bár a jogi minősítést illetően ő is teljesen téves álláspontra helyezkedett.

[71] Helyesen fogadta el az elsőfokú bíróság a 2019. szeptember 17. napján tartott tárgyaláson Terhelt4 IV. r., Terhelt6 VIII. r. vádlottak, majd a 2019. november 28-án kelt és december 2-án benyújtott, a 2019. december 10. napján tartott tárgyaláson szóban is megerősített nyilatkozat, kézbesítési megbízási szerződés alapján Terhelt3 III. r. vádlott tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondását is.

[72] A vádlottak és a tanúk figyelmeztetése szabályszerűen megtörtént, s a törvényszék törvényesen tette a korábbi terhelti vallomásokat, illetőleg az alapeljárásban már meghallgatott számos tanú vallomásait, tanú132, tanú55 és tanú131 írásbeli tanúvallomásait is ismertetéssel/felolvasással a tárgyalás anyagává. (Az eljárás korábbi szakaszában beszerzett tanúvallomások ismertetése nem kifogásolható, figyelemmel arra, hogy e tanúk korábbi kihallgatása megfelelt a hatályos eljárási rendelkezéseknek, figyelmeztetésükre ennek megfelelően került sor.) Ugyanakkor, bár ez a Be. 177. § (5) bekezdése értelmében azok felhasználhatóságát nem érintette, nem helyeselhető, hogy a törvényszék anélkül olvasta fel a 2023. június 28. napján tartott tárgyaláson terhelt7 VII. r. terhelti vallomásait, hogy őt a megismételt eljárásban tanúként idézte volna.

[73] A 2022. június 24. napján tartott tárgyaláson a hivatásos bíró személyében történt változás okán a Be. 518. § (3) és (4) bekezdésében írtaknak megfelelően megismételte az eljárást. Ennek keretében az addig tartott érdemi tárgyalásokról készült jegyzőkönyveket ismertette, mely ugyan nem teljes mértékben feleltethető meg „a tárgyalás korábbi anyaga lényegének ismertetésében” megfogalmazott törvényi követelménynek, de a későbbi, széles körben folytatott bizonyítás tükrében ennek érdemi jelentősége nem volt, annak menetét, teljességét az eljárás egyetlen résztvevője sem kifogásolta, az ismertetés kiegészítését, bár ennek lehetőségét az elsőfokú bíróság biztosította számukra, nem kérte.

[74] Az elsőfokú bíróság alappal rendelt el további könyvszakértői bizonyítást, s a 2023. március 24. napján tartott tárgyaláson a Be. 529. §-ában foglaltaknak megfelelően a kiegészítő szakvéleményeket készítő szakértő3 és egyéb érdekelt16 igazságügyi adó-, könyv- és járulékszakértőt meghallgatta. A szakértői bizonyítás tárgyának, terjedelmének helyes elsőbírói felismerésére figyelemmel kizárólag a pervezetés körében kifogásolható, hogy a szakértők meghallgatása parttalanná vált, s a számukra feltett kérdések szinte kivétel nélkül a számlák fiktív voltára vonatkozó – nem szakértői bizonyítás alá eső – megállapítások helyességét/megalapozottságát firtatták. Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a tekintetben is, hogy a szakértői vélemény kiegészítésén és a két szakértő tárgyalási együttes meghallgatásán túl további szakértői bizonyítás elrendelésének feltételei nem álltak fenn, már csak azért sem, mert az alapeljárásban magánszakértői véleményt adó, de az elsőfokú bíróság által szakértőként bevont egyéb érdekelt16 igazságügyi könyvszakértő kompetenciája határait, főként a megelőző bírósági eljárásban előterjesztett véleményében, többször is feszegette.

[75] A szakértő ugyanis általánosságban ténykérdéseket vizsgál, jogi szakvélemény adására nem jogosult (az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 47. § (6) bekezdése), így a szakértők általános forgalmi adó értelmezése, a beszerzés összegének érvényesíthetőségével kapcsolatos, úgyszintén a jogszabályok, adójogi noregyéb érdekelt10 értelmezése körében kifejtett álláspontja, függetlenül azok helytállóságától, szakértői bizonyítás tárgyát nem képezhetik. S ezen túlmenően nem a szakértő dönt arról, hogy az általa vizsgált dokumentumok a számlán szereplő gazdasági esemény megtörténtét, s így a számla áfa tartalmának levonásba helyezését kellően igazolják-e. A könyvszakértő ugyanis munkáját kizárólag a könyvelési iratok alapján végzi, egyéb bizonyítás felvételére, a terhelti- és tanúvallomások, egyéb okirati bizonyítékok, tárgyi bizonyítási eszközök elemzésére – szemben a bírósággal – lehetősége, kompetenciája nincs. Minderre egyébként az elsőfokú ítélet helyesen utalt, ugyanakkor szükséges azt is megjegyezni, hogy ez nem zárja ki, sőt nem mentesíti a bíróságot azon kötelezettség alól, hogy a szakértőnek a könyveléssel, a kérdéses számlák kiállításával, pénzügyi rendezésével kapcsolatos alaki, tartalmi kifogásait a gazdasági esemény megtörténtének, a számla valóságának megítélésénél, az erre vont ténybeli következtetéseinél figyelembe vegye, indokolásában ezekre kitérjen.

[76] A törvényszék az okiratokat, iratokat is tárgyalás anyagává tette, a szakértői véleményeket hasonlóképpen ismertette.

[77] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság Terhelt3 III. r. vádlott 2010. november 30. napján tett gyanúsítottai vallomásainak felhasználhatóságát illetően is. Kétségtelen, hogy Terhelt3 első, szabályszerűen értesített védő nélkül tett gyanúsítottai vallomásának felvétele során a védelemhez való jog sérült, mely felvethette volna az adott vallomás bizonyítékok köréből történő kizárását, ugyanakkor e kérdéses első gyanúsítottai kihallgatását követően a terhelt ugyanezen a napon, immár meghatalmazott védője jelenlétében zajlott kihallgatása alkalmával korábbi vallomását több ponton módosította, majd 2010. december 2. napján, az akkor hatályos Be. rendelkezéseinek megfelelően a kényszerintézkedés tárgyában tartott ülésen akként nyilatkozott, hogy „vallomást már tettem, azt a két vallomásomat fenntartom”, s ezen utóbbi nyilatkozata a Be. 185.§ (4) bekezdés a) és b) pontja alapján megteremtette a korábbi vallomások teljeskörű felhasználásának lehetőségét alapjogi sérelem nélkül.

[78] Az ítéltábla nem észlelt érdemi aggályt a Zürich kanton 1. sz. Ügyészség jogsegély alapján megküldött iratainak felhasználhatóságával összefüggésben sem. A jogsegély iránti megkeresést 2011. június 3. napján, a nyomozás során kezdeményezte a Fővárosi Főügyészség KÜO.12.528/2010/90-I. számon, a megkeresés tartalmazta mind az adócsalásnak, csalásnak (új Btk. szerint egységesen költségvetési csalásnak) és a pénzmosás törvényi tényállásának megfelleltethető tényeket is. Sőt utóbbit illetően a megkeresés nem szűkítő, hanem éppen ellenkezőleg, kiterjesztő tartalmú, tekintve, hogy a pénzügyi bűncselekmény miatt a nyomozás elrendelésére utóbb került sor. Ezt figyelembe véve a megkeresésre adott választ sem lehet szűkítően, a fentiekben hivatkozott bűncselekmények csupán egy része tekintetében felhasználhatónak tekinteni. Már csak azért sem, mert a pénzmosás szükségszerűen feltételez egy büntetendő alapcselekményt (jelen ügyben a megkeresésben közölt adócsalás, csalás/jelenlegi Btk. szerint költségvetési csalás), még pontosabban a vagyon/pénz abból való származását, s ezen tények a pénzmosás tényállásának olyan objektív ismérvei közé tartoznak, melyeket a büntetőeljárás során bizonyítani is kell.

Mindezek alapján a svájci hatóság által meghatározott felhasználhatósági engedély – a többen benne foglaltatik a kevesebb elvét szem előtt tartva – a megküldött okiratok pénzmossa alapcselekményeinek bizonyítására való felhasználhatóságát nem befolyásolják, ennek feltételezése eleve nonszensz. Ennek elvi lehetősége csak fordított esetben, akkor állhatott volna fenn, ha e felhasználhatósági engedély kizárólag az alapcselekményekre vonatkozik.

[79] A büntetőeljárás megindítása előtt beszerzett, készített adóhatósági iratok, okiratok (köztük ügyfelek nyilatkozatai, jegyzőkönyvek, határozatok), mint a Be. 204. §-a szerinti tárgyi bizonyítási eszközök a Be. 167. § (2) bekezdése értelmében teljeskörűen felhasználhatók, miután azok keletkezése/beszerzése során az adóhatóság a jogszabályban meghatározott feladatait látta el, a hatályos Ket. rendelkezéseinek megfelelően. Ezen hivatkozott rendelkezés a szabad bizonyítás mind teljesebb érvényesülését hivatott szolgálni, s így nem osztható az a korábbi elsőbírői álláspont, mely az akkor hatályos Ket. 53. § (4) bekezdése alapján a tanúvallomás megtagadásának jogára való figyelmeztetés elmaradása miatt az adózók képviselőinek nyilatkozatait a bizonyítékok köréből kirekesztette. Az elsőfokú bíróság érvelésében maga sem vitatta, hogy az adózó képviselőjeként tett nyilatkozattétel (amely semmilyen módon nem azonos a tanúvallomással) során a Ket. 53. § (4) bekezdése szerinti tanúzási figyelmeztetést a Ket. nem követelt (tanúkihallgatás hiányában nem is követelhetett) meg, ezen nyilatkozatok megtételére tehát az adott hatósági eljárásra irányadó jogszabályi előírások (Ket. 51. §-ában írt szóbeli vagy írásbeli nyilatkozattételi illetőleg nyilatkozattétel megtagadási jogára történt figyelmeztetés) betartásával került sor, s így értelmezhetetlen azon álláspont, hogy „az adóigazgatási eljárás előkészítette a büntetőeljárást”, ezért a kettőt „egységes egészként kell kezelni”, s ezen iratok, azaz tárgyi (nem pedig személyi) bizonyítási eszközök köréből történő kirekesztése fel sem merülhetett volna.

[80] A védők által hivatkozott és a fellebbviteli főügyészségi átiratban is megfogalmazott indokolási, jogi indokolási hiányosságok nem vetették fel az elsőfokú ítélet Be. 609. § (1), (2) bekezdés d) pont alapján történő hatályon kívül helyezésének szükségességét. Ez utóbbi csak abban az esetben valósul meg, ha az ítélet indokolása tény vagy jogkérdés tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem derül ki, hogy az elsőfokú bíróság megállapításait/jogkövetkeztetéseit mire alapozta, ez azonban jelen ügyben nem történt meg. A védők is főként az elsőfokú bíróság (egyebek mellett a tudattartalomra vont) ténybeli és jogi következtetések helyességét vitatták, melyek helytállóságuk esetén is csak az ítélet részbeni megalapozatlanságát, melyre egyébként a védelem szintén utalt, eredményezhették volna.

[81] Az ítéltábla felhívja a figyelmet arra is, hogy az írásba foglalt ítélet nem felel meg a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII.23.) OBH utasítás 27/A. § (13) bekezdésében írtaknak, mert az indokolás bekezdései sorszámmal nincsenek ellátva, ez jelen ügyben a hivatkozást és az áttekintést jelentősen megnehezítette. S bár ahogy arra a másodfokú bíróság már rámutatott, a Be. 493. §-a szerinti intézkedést (vádirat hiányosságainak pótlása) semmilyen módon nem alapozhat meg az a körülmény, hogy a bírósági eljárásban az ügyek egyesítését követően a vádiratok egységes szerkezetbe foglalására nem került sor, ez nem változtat azon, hogy adott (egyesített) ügyben a tényállás megállapítása – értelemszerűen a vádelv sérelme nélkül – a bíróság feladata, s ekként rajta

kérhető számon annak tartalmi, formai egységessége, mely alaki és formai egység az elsőfokú ítéletben, főként a rögzített tényállásnál, egyáltalán nem érvényesült.

[82] Ami IV. r. vádlott védőjének másodfokú eljárásban előterjesztett és a nyilvános ülésen is fenntartott bizonyítási indítványa elutasításának indokait illeti: Terhelt4 IV. r. vádlott személyi körülményei körében rögzítendő egészségi állapota, betegségei a rendelkezésre álló orvosi iratok alapján kellően tisztázhatóak voltak, egészségi állapotának orvosi iratok szerint igazolt további romlását elfogadta, azokkal az elsőfokú ítélet megállapításait kiegészítette, s betegségét a büntetés kiszabása során – ahogy az elsőfokú bíróság is – figyelembe vette. Megjegyzendő azonban, hogy ezekben az elsőfokú ítéletben nem szereplő újabb betegségekre hivatkozás nincs is, csupán a meglévő betegségek újabb tüneteit dokumentálták. Az eljárási jogai és kötelezettségei gyakorlásának vizsgálata pedig a másodfokú eljárásban, figyelemmel arra, hogy a megismételt eljárásban nevezett a jelenlét jogáról történt lemondása, azaz 2019. december 10. napja óta egyébként sem vesz részt, eleve értelmetlen.

[83] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a Be. 561. § (3) bekezdés a) pontjában írtakkal összhangban tartalmazza a vádra, vádmódosításra utalást, a vád szerinti minősítést, illetőleg a korábbi bírósági határozatokra utalást. A vádmódosítások körében, ezen belül is a 2015. szeptember 15. napján kelt KÜO.12.528/2010/155-I. számú vádmódosításból ki kell emelni, hogy az lényegében a III/1/a. pont kivételével, valamennyi tényállási pontból kirekesztette azon megállapításokat, melyek a fiktív számlák áfa tartalmának levonásba helyezésével összefüggő általános forgalmi adóbevétel csökkentésére vonatkoztak.

[84] Az elsőfokú ítélt indokolásának a Be. 562. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott része, azaz a vádlottak személyi körülményeire és korábbi büntetéseire vonatkozó adatok emellett kiegészítést és pontosítást igényelnek az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint:

- Terhelt1 I. r. vádlott tanácsadói és egyéb tevékenységéből meg nem állapítható összegű havi bevételre tesz szert,
- Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében szintén mellőzi a havi jövedelmeösszességű megjelölését,
- Terhelt4 IV. r. terhelt elsőfokú ítéletben dokumentált betegségei – többször előforduló eszméletvesztés, rosszullét miatt – továbbra is rendszeres orvosi kezelést igényelnek. Az ítéltábla a cselekmény elkövetésekor büntetett előéletére utalást, a megelőző büntetéseinek eszerinti cezúráját mellőzi, ehelyett azt állapítja meg, hogy az elkövetéskor büntetlen előéletű, de három büntetőeljárás hatálya alatt állt.
- Az elsőfokú ítéletben elsőként szereplő Ráckevei Városi Bíróság 2010. október 6. napján kelt 7.B.215/2008/25. számú ítélete a Pest Megyei Bíróság 2.Bf.868/2010/6. számú határozata folytán emelkedett jogerőre 2011. március 22. napján. (S bár a figyelembevételt

nem zárja ki, rögzíteni kell, hogy a büntetés nyilvántartásból törlése 2022. március 22. napján megtörtént.)

- A Szegedi Városi Bíróság 19.B.3031/2008/32. számú ítélete 2010. június 21. napján kelt, elsőfokon 2011. január 24. napján emelkedett jogerőre, s az elítélése 2 rendbeli sikkasztás büntetése és 2 rendbeli hitelezési csalás büntetése vonatkozott, melyek elkövetési ideje helyesen 2005. december 7. és 2007. június közötti. A büntetést a nyilvántartásból 2022. január 24. napján egyébként törölték.

- Későbbi elítélései között fel kell még tüntetni a Szegedi Járásbíróság 2018. január 10. napján kelt és jogerős 7.B.811/2017/17. számú ítéletét, melyben 2012. februárjában elkövetett csalás büntetése miatt 400.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

- Terhelt5 VI. r. vádlott esetében havi jövedelme összegszerű megjelölését mellőzi, az előzményi, azaz a Váci Városi Bíróság 2005. április 18. napján jogerős ítéletében pedig a terheltet csalás büntetése mellett 2 rendbeli hivatali visszaélés büntetése, 2 rendbeli személyi szabadság megsértésének büntetése, löfegyverrel vagy lőszerezettel visszaélés büntetése és jogosulatlan adatkezelés vétsége miatt ítélte 3 év 4 hónap börtönbüntetésre valamint 3 év közügyektől eltiltásra.

- Ezen kívül VI. r. terheltet a cselekmények elkövetése után a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2012. november 29. napján kelt 31.B.24991/2010/72. számú, a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 23.Bf.5561/2013/7. számú határozata folytán 2013. október 9. napján jogerőre emelkedett ítéletével a 2009. február 28. napján bűnsegédként elkövetett lopás büntetésének kísérlete miatt 1 év 2 hónap – végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett – börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte, megállapítva, hogy a próbaidő alatt pártfogó felügyelet alatt áll. A büntetés nyilvántartásból törlésére 2024. október 9. napján került sor.

- Terhelt6 VIII. r. vádlott host-ként, tolmácsként, fordítóként havi 150-180 ezer forintot keres, egyedülálló, gyermeke, vagyona nincs. Jelenleg munkavédelmi technikus és tűzvédelmi előadó tanfolyamot végez. A cselekmények elkövetése után őt a Budai Központi Kerületi Bíróság 2019. május 7. napján kelt és 2019. május 14. napján jogerőre emelkedett 22.B.1496/2018/13. számú ítéletével kábítószer birtoklás vétsége és bódult állapotban elkövetett járművezetés vétsége miatt (elkövetési idő: 2017. október 21.) 280 óra közérdekű munka büntetésre és 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

[85] Az másodfokú bíróság a terhelték jövedelmi viszonyaira tett nyilatkozatát abban az esetben fogadta el a tényállás megállapításánál, amennyiben az a rendelkezésre álló adatokkal és a mindennapi élet tapasztalatainak nem mondott ellent. (Erre figyelemmel mellőzni kellett I. r. vádlott tekintetében azon például azon elsőbírői tényállítást, hogy havi 150.000 forint bevételre tesz szert, miután ebből saját megélhetése mellett három kiskorú gyereke eltartását is biztosítani kellett, ehelyett került rögzítésre, hogy az eljárás során pontosan meg nem állapítható havi jövedelemmel rendelkezik.)

[86] Az előéleti adatoknál továbbá az ítéltábla ugyan utalt arra, ha egy korábbi büntetés a nyilvántartásból törlésre került, a korábbi elítélés figyelembe vehetőségét azonban

sem az 1978. évi IV. törvény 100. § (3) bekezdése, de a jelenleg hatályos Btk. 97. § (3) bekezdése sem zárja ki.

[87] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, ugyanakkor részben hiányos, emellett iratellenes, továbbá téves ténybeli következtetéseken alapuló megállapításokat is tartalmaz, ezért a másodfokú bíróság a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjában írt részbeni megalapozatlansági hibák kiküszöbölése érdekében az iratok tartalma alapján és helyes ténybeli következtetéssel a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében a lentebb írtak szerint helyesbítette, pontosította.

[88] Az „Alapcselekmények” megnevezésű tényállásrész bevezető részében

- az elsőfokú ítélet 22. oldal utolsó előtti bekezdésében a „Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott tagtulajdonosi érdekkörébe tartozó” szövegrészt mellőzi, ehelyett „az eljárás során kétséget kizáróan nem azonosítható, de I. és II. r. vádlottak által legalábbis ismert személy(ek) tulajdonába tartozó” mondatrészt illeszti.

- Az elsőfokú ítélet 23. oldal első bekezdésében a „Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott utasítására” szövegrész helyett azt rögzíti, hogy „A tényleges tulajdonosok I. és II. r. vádlott által is ismert utasításaira”.

- Az elsőfokú ítélet 23. oldal negyedik bekezdés negyedik sorában a „jogtalan végett” kifejezéseket „jogtalan visszaigénylése végett” szövegrészre pontosítja.

[89] Az I/1/a) tényállási pontnál:

- Az ab) alpont elsőfokú ítélet 54. oldalán található táblázatában, mely ugyancsak a tényállás részét képezi, az utolsó számla számát ECP0000012/2007. számra helyesbíti.

- A táblázat utolsó oszlopát és az utána következő szöveges részt (elsőfokú ítélet 54. oldal utolsó és 55. oldal első, második bekezdése) az okirati bizonyítékok értékelése részéhez helyezi át, miután nem képezik a tényállás részét a számla kiegyenlítésével és továbbutalásával kapcsolatos adatok, melyekből – egyéb tényezők mellett – a bíróság a számlák fiktív voltára következtetett.

- Az elsőfokú ítélet 55. oldal utolsó bekezdésében az „így a egyéb érdekelt26. és az...” kezdetű második mondatrészt kiegészíti azzal, hogy „Figyelemmel a egyéb érdekelt17 nevében I. r. vádlott által értékesítésről kiállított számlák jelentős részének ugyancsak fiktív voltára, melyek tényleges gazdasági esemény hiányában nem szankciós jellegű áfa fizetési kötelezettséget nem keletkeztettek, a egyéb érdekelt26. és az egyéb érdekelt22 Kft. nevében kibocsátott fiktív számlák áfa tartalmának levonásba helyezése folytán a fizetendő általános forgalmi adó csökkentése nem volt megállapítható, csak az, hogy I. r. vádlott fenti

magatartásával 5.603.000 forint összegben igényelt vissza jogosulatlanul általános forgalmi adót.”

- Ugyanezen bekezdés Terhelt3 III. r. vádlottra vonatkozó tagmondatát akként pontosítja, hogy a jogosulatlan visszaigényléshez a egyéb érdekelt27. nevében a gyártásról kiállított fiktív számlák rendelkezésre bocsátásával, miután tisztában volt vele, hogy azzal a egyéb érdekelt26. által a egyéb érdekelt17 felé kiállított fiktív számlák alászámlázását biztosítja, 1.889.892 forint összeg erejéig nyújtott segítséget.

[90] Az I/1/b) pontnál:

- A bb) pontnál rögzített táblázat utolsó oszlopát szintén az okirati bizonyítékok értékelése részéhez helyezi át, miután nem képezik a tényállás részét a számla kiegyenlítésével és továbbutalásával kapcsolatos adatok, melyekből – egyéb tényezők mellett – a bíróság a számlák fiktív voltára következtetett.

- Az elsőfokú ítélet 57. oldal utolsó bekezdését kiegészíti azzal, hogy Terhelt3 III. r. vádlott pedig a jogosulatlan visszaigényléshez a egyéb érdekelt27. nevében a gyártásról kiállított fiktív előlegszámlák rendelkezésre bocsátásával, miután tisztában volt vele, hogy azzal a egyéb érdekelt26. által a egyéb érdekelt17 felé kiállított fiktív számlák alászámlázását biztosítja, 25.000.000 forint összeg erejéig nyújtott segítséget.

[91] Az I/1/c) pontnál:

- A cb) pont alatt rögzített táblázat utolsó oszlopát és az után következő szöveges részt (elsőfokú ítélet 60. oldal táblázat utáni első bekezdését azzal, hogy abban a számla bruttó értékét 178.800.000 forint összegre helyesbíti) az okirati bizonyítékok értékelése részéhez helyezi át, miután nem képezik a tényállás részét a számla kiegyenlítésével és továbbutalásával kapcsolatos adatok, melyekből – egyéb tényezők mellett – a bíróság a számlák fiktív voltára következtetett.

- Az elsőfokú ítélet 60. oldal táblázat utáni negyedik bekezdésében, az „így a egyéb érdekelt26. és az...” kezdetű második mondatrészt kiegészíti azzal, hogy „Figyelemmel a egyéb érdekelt17 nevében I. r. vádlott által értékesítésről kiállított számlák jelentős részének ugyancsak fiktív voltára, melyek tényleges gazdasági esemény hiányában nem szankciós jellegű áfa fizetési kötelezettséget nem keletkeztettek, a egyéb érdekelt26. és a cég3 nevében kibocsátott fiktív számlák áfa tartalmának levonásba helyezése folytán a fizetendő általános forgalmi adó csökkentése nem volt megállapítható, csak az, hogy I. r. vádlott fenti magatartásával 5.603.000 forint összegben jogosulatlanul került visszaigénylési pozícióba.”

[92] A I/1. pont összegzésénél (itélet 61. oldal első bekezdését követően) azt is feltünteti, hogy Terhelt3 III. r. vádlott bűnsegédi bűnrészessége 26.889.892 forint erejéig állt fenn.

[93] A I/2. tényállási pont a), b), c) és d) pontjainál is az elsőfokú ítélet 61. oldal táblázat utáni harmadik, 62. oldal táblázat utáni harmadik, 63. oldal táblázat utáni harmadik és 64. oldal ugyancsak táblázat utáni harmadik bekezdését egyaránt ki kellett egészíteni azzal, hogy a egyéb érdekelt¹⁷ nevében Terhelt¹ I. r. vádlott által értékesítésről kiállított számlák jelentős részének ugyancsak fiktív voltára figyelemmel, melyek tényleges gazdasági esemény hiányában nem szankciós jellegű áfa fizetési kötelezettséget nem keletkeztettek, a táblázatban szereplő fiktív számlák áfa tartalmának levonásba helyezése folytán a fizetendő általános forgalmi adó csökkentése nem volt megállapítható, csak az, hogy I. r. vádlott fenti magatartásával jogosulatlanul került áfa-visszaigénylő pozícióba.

[94] A II/1/c) tényállási pontnál

- A ca) alpontban tanú⁷⁹ elsőfokú ítélet 72. oldal első bekezdésében rögzített közreműködését akként pontosítja, hogy nevezett „anélkül állította ki a egyéb érdekelt²⁷ felé a fiktív számlákat, hogy tisztában lett volna azzal, hogy a kérdéses munkákat ténylegesen nem e cég részére végezte el”.

- A 72. oldalon a táblázat utáni első bekezdést mellőzi.

- Az oldal utolsó bekezdését pedig azon szövegrésszel is kiegészíti, hogy miután a egyéb érdekelt²⁷ nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa bevallási kötelezettséget nem keletkeztettek, így a fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak a jogosulatlanul visszaigényelt 6.460.000 forint összeg erejéig volt kárként/vagyoni hátránként értékelhető.

- A cc) alpontban a táblázat utolsó oszlopát és az után következő szöveges részt (elsőfokú ítélet 74. oldal utolsó, 75. oldal első bekezdését azzal, hogy a 74. oldal írt számlák sorszáma helyesen 2008000001/2008₂ illetve 2008000014/2008₂ valamint a 75. oldal második bekezdését) az okirati bizonyítékok értékelése részéhez helyezi át, miután nem képezik a tényállás részét a számla kiegyenlítésével és továbbutalásával kapcsolatos adatok, melyekből – egyéb tényezők mellett – a bíróság a számlák fiktív voltára következtetett.

- A 75. oldal utolsóelőtti bekezdését pedig azon szövegrésszel is kiegészíti, hogy miután a II. r. vádlott által a egyéb érdekelt²⁰ nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa bevallási kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak a jogosulatlanul visszaigényelt 85.163.000 forint összeg erejéig volt kárként/vagyoni hátránként értékelhető.

- Ugyanezen bekezdést kiegészíti azzal is, hogy Terhelt³ III. r. vádlott pedig a jogosulatlan visszaigényléshez a egyéb érdekelt²⁷ nevében a gyártásról kiállított fiktív számlák rendelkezésre bocsátásával, mivel tisztában volt vele, hogy azzal a egyéb érdekelt²⁶.

által a egyéb érdekelt20. felé kiállított fiktív számlák alászámlázását biztosítja, 8.993.000 forint összeg erejéig nyújtott segítséget.

[95] A II/1/d) tényállási pontnál:

- A da) alponthban tanú79 elsőfokú ítélet 76. oldal első bekezdésében rögzített közreműködését akként pontosítja, hogy nevezett anélkül állította ki a egyéb érdekelt27. felé a fiktív számlákat, hogy tisztában lett volna azzal, hogy a kérdéses munkákat ténylegesen nem e cég részére végezte el.

- A 76. oldalon továbbá a táblázat után első bekezdést mellőzi.

- Az oldal utolsóelőtti bekezdését pedig azon szövegrésszel is kiegészíti, hogy miután a egyéb érdekelt27. nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa bevallási kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a egyéb érdekelt28.-tól a egyéb érdekelt27. által befogadott fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak a jogosulatlanul visszaigényelt 91.000 forint összeg erejéig volt kárként/vagyoni hátrányként értékelhető.

- A dc) alponthban a táblázat utolsó oszlopát az okirati bizonyítékok értékelése részéhez helyezi át, mert nem képezik a tényállás részét a számla kiegyenlítésével és továbbutalásával kapcsolatos adatok, melyekből – egyéb tényezők mellett – a bíróság a számlák fiktív volta rá következtetett.

- A 79. oldal harmadik bekezdését pedig azon szövegrésszel is kiegészíti, hogy miután a II. r. vádlott által a egyéb érdekelt20. nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa bevallási kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak a jogosulatlanul visszaigényelt 49.283.000 forint összeg erejéig volt kárként/vagyoni hátrányként értékelhető.

- Ugyanezen bekezdést kiegészíti azzal is, hogy Terhelt3 III. r. vádlott pedig a jogosulatlan visszaigényléshez a egyéb érdekelt27. nevében a gyártásról kiállított fiktív számlák rendelkezésre bocsátásával, mivel tisztában volt vele, hogy azzal a egyéb érdekelt26. által a egyéb érdekelt20. felé kiállított fiktív számlák alászámlázását biztosítja, 20.200.000 forint összeg erejéig nyújtott segítséget.

[96] A II/1/e) tényállási pontnál:

- Az eb) pont alatt rögzített táblázat utolsó oszlopát és az után következő szöveges részt (elsőfokú ítélet 82. oldal táblázat utáni első bekezdését, valamint a 82. oldal táblázat utáni második bekezdését) az okirati bizonyítékok értékelése részéhez helyezi át, miután nem

képezik a tényállás részét a számla kiegyenlítésével és továbbutalásával kapcsolatos adatok, melyekből – egyéb tényezők mellett – a bíróság a számlák fiktív voltára következtetett.

- A 82. oldal utolsó előtti bekezdését pedig azon szövegrésszel is kiegészíti, hogy miután a II. r. vádlott által a egyéb érdekelt²⁰. nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa bevallási kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a táblázatban szereplő fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak azon részében volt vagyoni hátrányként/kárként értékelhető, mely a társaság visszaigénylő pozícióját alapozta meg, azaz 8.118.000 forint erejéig.

- Ugyanezen bekezdésben Terhelt³ III. r. terhelt tekintetében azt rögzíti, hogy a teljes fenti összeget illetően a egyéb érdekelt²⁷. nevében a gyártásról kiállított fiktív számlák rendelkezésre bocsátásával nyújtott segítséget, mert tisztában volt vele, hogy azzal egyéb érdekelt²⁶. által a egyéb érdekelt²⁰. felé kiállított fiktív számlák alászámlázását biztosítja.

[97] A II/1/f), g), h), i) tényállási pontokban az elsőfokú ítélet 83., 84., 85. és 86. oldal táblázat utáni harmadik bekezdéseiben a kár/vagyoni hátrány összegeinek érintetlenül hagyása mellett azt is megállapítja, hogy a egyéb érdekelt²⁰. nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa bevallási kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a táblázatokban szereplő fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak azon részében volt vagyoni hátrányként/kárként értékelhető, mely a társaság visszaigénylő pozícióját alapozta meg.

[98] A II/1/f) pontnál, az elsőfokú ítélet 83. oldal táblázat utáni harmadik bekezdésében a jogosulatlanul visszaigényel áfa összegét 8.462.000 forintra helyesbíti, melyhez terhelt⁴ IV.r. vádlott 8.153.129 forint erejéig nyújtott segítséget.

[99] A II/1. pont összefoglalójában (elsőfokú ítélet 87. oldal első és második bekezdés) Terhelt¹ I.r. vádlott közreműködésével érintett jogtalan visszaigénylés összegét 58.329.779 forintban, IV.r. vádlott esetében pedig összesítve 34.487.245 forintban állapítja meg.

[100] A II/5. bevezetőjében a 2/2., 2/3. és 2/4. vádpont helyett a II/2., II/3. és II/4. tényállási pontokra utal.

[101] A II/8. tényállási pont utolsó bekezdés első mondatában Terhelt² vádlott rendűségét II. r.-re helyesbíti.

[102] A II/9. tényállási pont tanú79ra vonatkozó részét – mint szükségtelen, értelemzavaró megállapításokat – mellőzi, s csak az elsőfokú ítélet 98. oldal 2. bekezdésében írtakat szerepelteti.

[103] A III. tényállási pont első bekezdésében a filmcím című film kapcsán az egyéb érdekelt22egyéb érdekelt27. nevében számlát kiállító személyt (a „maga” kifejezést cserélve) Terhelt1 I. r. vádlottra helyesbíti.

[104] A III/1/b, c), d), e, f), g) tényállási pontoknál az elsőfokú ítélet 100. oldal második 101. oldal első, 102. oldal második, 104., 105. oldal táblázat utáni harmadik, 106. oldal második bekezdéseiben a kár (veszélyezett érték)/vagyonai hátrány összegeinek érintetlenül hagyása mellett azt is megállapítja, hogy a egyéb érdekelt21. nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő, fizetendő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa fizetési kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a táblázatokban szereplő fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak azon részében volt vagyonai hátrányként/kárként értékelhető, mely e társaság visszaigénylő pozícióját alapozta meg.

[105] A III/2/c. pontnál a táblázat alatti második bekezdésben (110. oldal) a támogatási összeget 50.200.000 Ft-ra helyesbíti.

[106] A III/7. tényállási pontban 129. oldal utolsó bekezdésében terhelt2 terhelt2 vádlott nevét mellőzi.

[107] A III/8/a. tényállás körében

- az elsőfokú ítélet 131. oldalán a táblázat 3. sorában szerepeltetett határozat számát 700/540-7/2010.-re, annak keltét 2010. március 5. napra helyesbíti.

- A 132. oldal második bekezdését kiegészíti azzal is, hogy a egyéb érdekelt8 Zrt. a támogatás után járó adókedvezményt 2010 és 2011 évben – veszteséges működése miatt – nem tudta érvényesíteni.

[108] A III/20. tényállási pont első bekezdésében, a „2009 évre vonatkozóan 2011. november 25. napján” szövegrészt a „2010 évre vonatkozóan 2011. április 18. napján” szövegrésszel helyettesíti.

[109] A IV/1. tényállási pontnál:

- aa) alpontban a táblázat utáni első bekezdésében a 2008. I. negyedévére utalást mellőzi.
- ab) alpontban az elsőfokú ítélet 145. oldal első bekezdését kiegészíti akként, hogy miután a I. r. vádlott által az egyéb érdekelt²². nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa fizetési kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a táblázatban szereplő fiktív számla levonásba helyezett áfa tartalma csak azon részében volt vagyoni hátránként/kárként értékelhető, mely a társaság visszaigénylő pozícióját alapozta meg, azaz 2.199.000 forint erejéig.
- Ugyanezen bekezdésben Terhelt³ III. r. terhelt tekintetében azt rögzíti, hogy a teljes fenti összeget illetően a egyéb érdekelt²⁷. nevében a gyártásról kiállított fiktív számlák rendelkezésre bocsátásával nyújtott segítséget, mert tisztában volt vele, hogy azzal egyéb érdekelt²⁶. által az egyéb érdekelt²². felé kiállított fiktív számlák alászámlázását, s ezáltal utóbbi jogosulatlan visszaigénylését biztosítja.

[110] A IV/2/a), b) és c) tényállási pontoknál a 146. oldal első, utolsó, 147. oldal utolsó előtti bekezdéseiben a kár (veszélyeztetett érték)/vagyoni hátrány összegeinek érintetlenül hagyása mellett azt is megállapítja, hogy az I. r. vádlott által az egyéb érdekelt²². nevében kiállított, a bevallásban az értékesítést terhelő, fizetendő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa fizetési kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a táblázatokban szereplő fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak azon részében volt vagyoni hátránként/kárként értékelhető, mely e társaság visszaigénylő pozícióját alapozta meg.

[111] Az V/a), b), c) és d) tényállási pontoknál az elsőfokú ítélet 149. oldal utolsó előtti, a 150. oldal utolsó előtti, 151. oldal utolsó, 153. első bekezdésében kell azt is rögzíteni, hogy miután a kérdéses időszakban a egyéb érdekelt²⁵. IV. r. vádlott irányításával gazdasági tevékenységet ténylegesen nem folytatott, azaz bevallásokban az értékesítést terhelő, fizetendő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa fizetési kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a táblázatokban szereplő fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak azon részében volt vagyoni hátránként/kárként értékelhető, mely a egyéb érdekelt²⁵. visszaigénylő pozícióját alapozta meg adott bevallási időszakban.

[112] A VI. tényállási pont esetében is azt kell rögzíteni a 154. oldal második bekezdésénél, hogy miután a kérdéses időszakban az egyéb érdekelt³¹. IV.r. vádlott irányításával gazdasági tevékenységet ténylegesen nem folytatott, azaz bevallásban az értékesítést terhelő, fizetendő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa fizetési kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a táblázatokban szereplő fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak azon részében volt vagyoni hátránként/kárként értékelhető, mely az egyéb érdekelt³¹. visszaigénylő pozícióját alapozta meg, azaz 3.043.000 forint erejéig.

[113] Az elsőfokú ítélet 156. oldal aljától 162. oldal aljáig terjedő – egyébként a vádmódosítások át nem vezetése miatt számtalan tévesen megjelölt értéket tartalmazó – összefoglaló részét a jogi indokolás körébe (a másodfokú bíróság által eszközölt változtatások szerint) áthelyezi, azok ugyanis zömében az elkövetői és elkövetési alakzat tekintetében a jogi minősítést alapozták meg, az a konkrét történeti tényállás összefoglalójaként nem értelmezhető.

[114] A „terhelt4 IV. r. vádlottat és Terhelt6 VIII.r. vádlottat érintő külön cselekmény („filmcím1” című film) megnevezésű – tartalmilag az V. tényállási ponthoz tartozó – tényállásrész az ítéltábla IX. tényállási pontként jelöli meg.

- A IX/1. tényállási pont utolsó bekezdésében (164. oldal második bekezdés) „terhelt4 IV. r. vádlott azzal...” kezdetű utolsó mondata helyett azt állapítja meg, hogy miután a kérdéses időszakban a egyéb érdekelt25. IV. r. vádlott irányításával gazdasági tevékenységet ténylegesen nem folytatott, azaz a bevallásokban az értékesítést terhelő, fizetendő áfa körében figyelembe vett számlák valós szolgáltatásnyújtás, tényleges gazdasági esemény hiányában áfa fizetési kötelezettséget ugyancsak nem keletkeztettek, így a VIII. r. vádlott által a egyéb érdekelt34. nevében rendelkezésre bocsátott fiktív számlák levonásba helyezett áfa tartalma csak azon részében volt vagyoni hátrányként/kárként értékelhető, mely a egyéb érdekelt25. visszaigénylő pozícióját alapozta meg, azaz 2008. IV. negyedévnél 1.854.000 forint, 2009. I. negyedévében pedig 5.291.000, összesen tehát 7.145.000 forint összeg tekintetében, s VIII. r. terhelt szándékos segítségnyújtása is ez utóbbi teljes összeghez kapcsolódott.

- A IX/2. tényállási pont utolsó mondatát – mint az alapeljárásban részjogerőre emelkedett felmentő rendelkezéssel ellentétben álló megállapítást – kirekeszti.

[115] Az I-IX. tényállási pont összegzéseként (az elkövetési értékek tettesekhez és társasági társaságokhoz igazított bontásában) az ítéltábla a IX. tényállási pontot követően az alábbiakat rögzíti:

[116] **Terhelt1 I. r. vádlott**

- a egyéb érdekelt17 képviselőjeként összesen 76.681.000 forint általános forgalmi adó összeget (I/1. tényállási pont 64.047.000 forint + I/2. tényállási pont 12.643.000 forint) igényelt vissza jogosulatlanul, melyhez Terhelt2 II. r. vádlott 264.451 forint, Terhelt3 III. r. vádlott 26.889.892 forint, Terhelt4 IV. r. vádlott pedig 11.623.842 forint erejéig nyújtott segítséget.

- A egyéb érdekelt21 képviselőjeként összesen 229.124.000 forint általános forgalmi adó összeget igényelt vissza jogosulatlanul (III/1. tényállási pont), melyből 113.872.000 forint összeg erejéig kiutalás hiányában a cselekmény kísérleti szakban rekedt, és további 4.997.000 forint összeggel a társaság általános forgalmi adó bevételét jogosulatlanul csökkentette

(III/1/a), a vagyoni hátrány tehát összegezve 234.121.000 forint. A III/1/a) tényállási pontban írt cselekménynél Terhelt2 II. r. vádlott, mint a cég akkori másik ügyvezetője 76.708.000 forint jogosulatlan áfa visszaigénylés és az áfa 4.997.000 forintos jogosulatlan csökkentése, azaz 81.705.000 forint vagyoni hátrány összeg tekintetében I. r. vádlottal egyetértésben, maga is tevőlegesen közreműködött. Terhelt4 IV. r. vádlott 144.709.486 forint jogosulatlan áfa visszaigényléshez nyújtott segítséget, melyből 108.049.527 forint erejéig kiutalásra nem került sor, tehát az kísérleti szakban maradt.

- Az egyéb érdekelt22. képviselőjeként összesen 3.833.000 forint általános forgalmi adó összeget igényelt jogosulatlanul vissza (IV/1, 2/a-d.), melyhez II. r. vádlott 734.794 forint erejéig, III. r. vádlott pedig 2.199.000 forint erejéig nyújtott segítséget.

- Ugyanakkor a egyéb érdekelt17 és a egyéb érdekelt21 mint filmelőállítók képviseletében igényelt valótlan tartalmú támogatási szerződés alapján a támogatást folyósító adózók társasági adó bevételét összesen 1.112.617.828 forinttal (I/4/a-c. pont: 376.917.828 forint + III/9-14 (359.800.000 Ft), 16-22. tá. pont (375.900.000 Ft): 735.700.000) csökkentette illetve akarta csökkenteni, e vagyoni hátrány 116.900.000 forint összeg tekintetében kísérleti szakban maradt. E cselekményekhez II. r. vádlott 34.760.000 forint (I/5. tényállási pont 5.000.000 + III/23. tényállási pont 29.760.000 forint) erejéig, III. r. vádlott 50.833.000 forint erejéig (I/6. tényállási pont), míg IV. r. vádlott 817.740.000 forint összeg (I/7. tá.: 265.340.000 forint + III/25. tá.: 552.400.000 forint) tekintetében nyújtott segítséget.

[117] **Terhelt2 II. r. vádlott**

- a egyéb érdekelt20. képviseletében összesen 307.384.000 forint általános forgalmi adó összeget (II/1/a-h. tényállási pont) igényelt vissza jogosulatlanul, melyhez Terhelt1 I. r. vádlott 58.329.779 forint, Terhelt3 III. r. vádlott 37.311.000 forint, Terhelt4 pedig 34.487.245 forint összeg erejéig nyújtott segítséget.

- A egyéb érdekelt21 egyik képviselőjeként I. r. vádlottal közösen 76.708.000 forint áfát igényelt jogosulatlanul vissza és az áfa összegét további 4.997.000 forinttal csökkentette, azaz 81.705.000 forint vagyoni hátrányt okozott (III/1/a. tá.).

- A egyéb érdekelt32. nevében összesen 194.627.800 forint általános forgalmi adót igényelt vissza jogosulatlanul (VIII. tá. pont), melynek kiutalására nem került sor, s amelyhez a teljes összeg erejéig I. r. vádlott nyújtott segítséget.

- A egyéb érdekelt20. mint filmelőállító képviseletében igényelt támogatási szerződés alapján a támogatást folyósító adózók társasági adó bevételét összesen 815.218.189 forinttal (II/5/a-c. tá.) csökkentette, melyhez I. r. vádlott 50.501.000 forint (II/6. tá.), III. r. vádlott 104.478.265 forint (II/8. tá.), IV. r. vádlott pedig 526.600.000 forint (II/7. tá.) erejéig nyújtott segítséget.

[118] **Terhelt3 III. r. vádlott** a egyéb érdekelt27. ügyvezetőjeként 6.551.000 forint általános forgalmi adót igényelt vissza jogosulatlanul, melynek kiutalására nem került sor (II/1/ca., da. tá.)

[119] **Terhelt4 IV. r. vádlott**

- a egyéb érdekelt²⁵. ügyvezetőjeként általános forgalmi adó adónemben jogosulatlan visszaigénylés folytán összesen 24.205.000 forint vagyoni hátrányt okozott (V/a-d. tá.: 17.060.000 forint + IX/1. tá.: 7.145.000 forint), melyhez I. r. vádlott 8.187.154 forint, II. r. vádlott 9.121.643 forint, míg Terhelt6 VIII. r. vádlott 7.145.000 forint összeg tekintetében nyújtott segítséget.

- az egyéb érdekelt³¹. ügyvezetőjeként általános forgalmi adónemben jogosulatlan visszaigénylés folytán 3.043.000 Ft vagyoni hátrányt okozott, melyhez I. r. vádlott nyújtott segítséget (VI. tá.)

[120] **Terhelt5 VI. r. vádlott** a egyéb érdekelt³⁵. nevében 55.756.800 forint áfát igényelt jogosulatlanul vissza (VII. tá.), melynek kiutalására nem került sor, s melyhez a teljes összeg tekintetében I. r. vádlott nyújtott segítséget.

[121] **Terhelt6 VIII. r. vádlott** magatartása tettesi cselekvőség hiányában kizárólag a Terhelt4 IV. r. terhelt jogosulatlan áfa visszaigényléshez nyújtott bűnsegédi bűnrészességből jelenik meg (IX/1. tényállási pont).

[122] A „Pénzmosás cselekmények Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt7 X. r. vádlottak” megnevezésű tényállásrész X. tényállási pontként jelöli meg.

- A bevezető részt (ítélet 165. oldal és 166. oldal első két bekezdése) mellőzi, ehelyett azt rögzíti, hogy „Az I-II. tényállási pontban részletezett alapcselekmény szerint jogosulatlanul visszaigényelt és az adóhatóság által átutalt, visszautalt pénzüsszegek tekintetében a valós, törvényes működés látszatának fenntartása, és így az átutalt összeg jogszerű eredetének igazolása céljából az I., II. r. vádlottak (miként a már jogerősen elítélt IX. r. terhelt is) az alábbi pénzügyi tevékenységet fejtették ki, míg Terhelt3 III. r. vádlott a közreműködésével nem érintett alapcselekményekből származó, lentebb részletezett pénzüsszegeket a számlákról készpénzben felvette, tudva azok bűncselekményből származó voltáról.”

[123] A X/3. tényállási pontnál:

- miután az átutalt 84.888.151 forint összegből Terhelt3 III. r. vádlott alapcselekménnyel összefüggő bűnsegédi közreműködése 8.993.000 forint összeg erejéig megállapítható volt, így a készpénzfelvetelek kapcsán, melyet ezen összegek bűnös eredetével való ismerete mellett hajtott végre, a b) pontban – a c) pontban írt 13.880.186 forint összeg érintetlenül hagyása mellett – 16.896.286 forint elkövetési érték róható a terhére.

- A X/3/d) tényállási pontot mellőzi.

[124] A X/4. tényállási pontnál:

- az a) alpont azzal helyesbítendő, hogy miután az átutalt 46.890.601 forint összegből Terhelt3 III. r. vádlott alapcselekményben való bűnsegédi közreműködése 20.200.000 forint összeg erejéig megállapítható volt, így a készpénzfelvételek kapcsán, melyet ezen összegek bűnös eredetével való ismerete mellett hajtott végre, 26.690.000 forint elkövetési érték róható a terhére.

[125] A X/5. tényállási pontnál:

- a b) alpont azzal helyesbítendő, hogy miután az általa készpénzben felvett 40.770.000 forint összegből Terhelt3 III. r. vádlott alapcselekményben való bűnsegédi közreműködése 25.000.000 forint összeg erejéig megállapítható volt, így a készpénzfelvételek kapcsán, melyet ezen összegek bűnös eredetével való ismerete mellett hajtott végre, 15.770.000 forint elkövetési érték róható a terhére.

[126] A X/6. tényállási pontnál a c) és d) alpontban írtakat mellőzi.

[127] A X. pont összesítésénél (ítélet 172. oldal utolsó két, 173. oldal a IX. r. terheltet érintő rész felett) a Terhelt1 I. r. vádlott terhére megállapított elkövetési összeg saját tettesi alapcselekményéből származó 120.136.310 forintra és II. r. vádlott tettesi alapcselekményéből származó 25.126.811 forintra, azaz összesen 145.263.121 forintra; Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában – a X/3/d. tényállási pontban írt 20.000.000 forint levonásával – 261.665.691 forintra, Terhelt3 III. r. vádlott esetében pedig – levonva a saját bűnsegédi közreműködésével megvalósított alapcselekményekből származó összegeket – 152.924.543 forintra módosul.

[128] Az ekként kiegészített és helyesbített tényállás már mindenben hiánytalan és pontos, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, az a vádlottak tagadásával szembenálló részében is a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, így a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[129] A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint teljesítette, a szükséges részletességgel számot adott arról, hogy mely bizonyítékot mely okból fogadott vagy vetett el, s érvelésével az ítéltábla döntően egyetértett. A törvényszék helytállóan állapította meg az egyes terheltek cselekvőségét, s megalapozottan vont következtetést a kérdéses számlák fiktív volta mellett, nevezettek azzal kapcsolatos tudattartalmára, miután az e körben releváns bizonyítékokat védekezésüket is szem előtt tartva, részletesen elemezte.

[130] Ez az indokolás, a tényállás módosításával összefüggésben, illetőleg az elsőfokú bíróság sajátos ítéletszerkesztési megoldása miatt (mely egyes állítások elvetésének indokait elszórtan, széttagolva helyezte el) szorult csak kiegészítésre, illetőleg összefoglalásra.

[131] Ugyanakkor a bevallásokban figyelembe vett számlák fiktív voltára, az egyes terheltek cselekvőségére, tudattartalmára vonatkozó elsőfokú ítéleti megállapításokkal kapcsolatban a védői fellebbezés indokolásokban, perbeszédekben sem hangzott el olyan érv, mely az elsőbírói indokolás, következtetés módosítását szükségessé tette volna. E körben az elsőfokú ítélet, s kiemelten annak 268-271. oldala, tartalmazza valamennyi védői felvetés cáfolatát, azok megismétlése szükségtelen, a másodfokú bíróság ezért a tényállás módosításon túl, azok kapcsán csak a lényegesebb pontokat hangsúlyozta.

[132] Az okirati bizonyítékok (cégmásolat, társasági szerződés, bevallások, adóhatósági jegyzőkönyvek, határozatok, számlák, szerződések, bankszámlaforgalmi adatok, támogatási szerződések stb.) alapján az érintett cégek adatai, a cégnyilvántartás szerinti tulajdonosai, képviselői, az adóbevallások benyújtásának időpontja, tartalma, az annál figyelembe vett fiktív számlák adatai, a mozgóképszakmai hatósági eljárás adatai, határozatai, a támogatási szerződések adatai, az az alapján történt folyósítások, egyéb banki utalások, készpénzfelvételek időpontja, összege egyértelműen megállapíthatóak (és megállapítandóak) voltak. A tényállás módosítások egy részét pont ezek tartalmi hibái eredményezték. Az okirati bizonyítékokon, szakértői véleményeken alapuló fenti elsődleges tények helytállósága a védelem részéről sem volt vitatott, az ezekkel kapcsolatos korrekciók sem igényeltek tehát további magyarázatot.

[133] A számlák fiktív voltát és a vagyoni hátrány bekövetkezését vitató védői érvelések pedig már kiindulásukat tekintve is tévesek voltak.

[134] Nem utolsósorban azért, mert az adóoptimalizálás és adóelkerülés – s ezt különösen I. r. vádlott védőjének fellebbezés indokolásában írtak miatt kell kiemelni – nem azonos fogalmak. Előbbi nem több mint törvényes és tényleges gazdasági működés mellett a legkedvezőbb cégtípus, adózási forma, sőt akár gazdasági partner megtalálása, kiválasztása; az adóelkerülés azonban a legalitás határmezsgyéjét átlépő magatartásokat is magában foglal, melyeknél az adózásra, számvitelre vonatkozó szabályok csak formailag teljesülnek. Ahogy arra a védelem helyesen hivatkozott, önmagában off shore cégek alapítása, igénybevétele nem tilalmazott, ahogy az sem, hogy a gazdasági partner kiválasztásánál a kedvezőbb adózás is meghatározó szempontként érvényesüljön, az azonban már nyilvánvalóan nem felel meg a törvényes működésnek, amennyiben e partner kiválasztása, szerződés megkötése, (mint jelen ügyben is) mögöttes gazdasági tartalom nélkül, kizárólag az adó bevallásának, befizetésének elkerülését vagy támogatás megszerzését célzóan történik. S erre példaként csak az I. r. vádlott védőjének fellebbezés indokolásában az általa helyesnek vélt tényállásból érdemel kiemelést az alábbi mondat: „A egyéb érdekelt²⁵. nevében terhelt⁴ IV. r. vádlott által a számlakibocsátás alapján felmerülő értékesítést terhelő általános forgalmiadó-fizetési kötelezettséggel szemben, kompenzációként a Terhelt¹ I. r. vádlott által irányított filmelőállító cégek szerződéseket kötöttek a egyéb érdekelt²⁵.-vel az elkészítendő filmek jogainak átruházására. A filmelőállító cégek a filmgyártási költségekhez a befogadott

számlákban felszámított adót a egyéb érdekelt²⁵. felé visszaszámlázták, majd a felek a számlákat a saját könyvelésükbe beállították, és azok általános forgalmi-adótartalmát elszámolták. A cégek a számlák alapján felmerülő kölcsönös fizetési kötelezettséget jogszerűen, váltók kibocsátásával és a kölcsönösen felhalmozódott követelésekre vonatkozó kompenzációs megállapodásokkal rendezték.” Ebből ugyanis a védő álláspontja szerint is kizárólag az következik, hogy a filmelőállítói jogok értékesítéséről a szerződések megkötése, számlák kiállítása semmilyen más célt nem szolgált, minthogy az értékesítésről kiállított számlák alapján az áfa befizetési kötelezettséget szerzési oldalon lényegében azonos összegű számlák kiállításával, befogadásával ellensúlyozza, s az elszámolás folytán a kiállított számlák kapcsán tényleges pénzmozgásra egyáltalán nem is kerüljön sor.

[135] Azon tény, hogy a fiktív számlákat kiállító társaságok a kérdéses számlák áfa tartalmát, áfa bevallásaikban az értékesítést terhelő adó körében szerepeltették, elszámolták, az a szerzési, számlabefogadói oldal felelősségére, amennyiben az általa tudottan fiktív számlák ÁFA tartalmát bevallásaiban levonásba helyezte, semmilyen kihatással nem volt. A vagyoni hátrány megállapíthatatlanságára vonatkozó VI. r. védői kijelentés tehát nem foghat helyt, az ellentétes az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa tv.) rendelkezéseivel, és az ÁFA hozzáadott érték adó jellegének kizárólag makroszintű közgazdasági szemléletű hibás megközelítéséből fakad, miközben figyelmen kívül hagyja az adólevonási jog gyakorlásának az Áfa tv. 127. §-ában (a korábbi Áfa törvénnyel megegyezően) rögzített azon alapvető tárgyi feltételét, hogy az csak az előzetesen felszámított adó összegét hitelesen igazoló dokumentum birtokában gyakorolható. A bírói gyakorlat következetes abban is, hogy a számla nem csak azokban az esetekben nem hiteles és nem szolgálhat adólevonás alapjául, amikor az azon feltüntetett gazdasági események nem valósultak meg, hanem azokban az esetekben sem, amikor a benne foglalt gazdasági esemény nem a feltüntetett személyek között, nem az ott rögzített díjazás ellenében ment végbe (BH.2012.273, BH2007.202, BH1999.357) S utóbbi szempontból a szerződés tárgyának (pl. a film, mint produktum) bizonyos készültségi fokú megvalósulása nem bír döntő jelentőséggel, s végképp nem az egyetlen vizsgálandó tényező.

[136] Az Áfa tv. 120. § a) pontja meghatározta az adólevonási jog tartalmát is, miszerint az ÁFA alanyát megilleti az a jog, hogy az általa fizetendő adó összegéből levonja a rá tárhárított adó összegét, azaz a levonható adó összegét az adózó az általa fizetendő adó összegével szemben számolja el, az adólevonási jog gyakorlásával közvetlenül az általa fizetendő adó összegét csökkenti, a cselekmény megítélésénél tehát közömbös, hogy a számlakibocsátó eleget tesz-e az adó bevallására vagy megfizetésére vonatkozó kötelezettségének, arra a számla befogadójának jellemzően ráhatása sincs.

[137] Amennyiben a számla fiktív, nem is kerül sor az ÁFA törvény tárgyi hatálya alá tartozó gazdasági eseményre, így adófizetési kötelezettség azután nem – illetőleg csak a szankciójellegű 147. § (1) bekezdéséből adódóan – keletkezik, ezért értelemszerűen azok után adólevonási jog sem gyakorolható.

[138] A fiktív számlák adótartalmának levonásba helyezése esetén ezért szükségtelen annak vizsgálata, hogy a számlakibocsátó bevallotta-e a fizetendő adója körében a fiktív számlák ÁFA tartalmát vagy sem, az adólevonási jog gyakorlásának ugyanis nem az adó

számlakibocsátó által történő bevallása és megfizetése, hanem csupán az arra jogosító hiteles bizonylat a feltétele.

[139] Amíg az adólevonás joga alanyi jog, s annak gyakorlása – a fentebb írt feltételek fennállása esetén – kizárólag az adózó döntésén alapul, nyilvánvalóan más a helyzet az értékesítést terhelő, fizetendő adó bevallásával, mely nem az adózó önkéntes döntésén, választásán alapul. A fizetendő adó bevallásának, megfizetésének kötelezettségét az Áfa tv. nevesíti, e kötelezettség teljesítése alól az adózó (képviselője) sem a bizonylatok (könyvelés) hiánya miatt, de akkor sem mentesül, ha a számla befogadója adólevonási jogát nem érvényesítette.

[140] A fiktív számla ÁFA tartalmának levonásba helyezésénél a vagyoni hátrány (adóbevétel csökkenés és jogosulatlan visszaigénylés) összege rendszerint a fiktív számlák alapján levonásba helyezett adó teljes összegével azonos, jelen ügyben ez azért nem érvényesült, s a vádmódosításra is azért került sor, mert a fiktív számlák egy része nyilvánvalóan a valótlan, ekként az ÁFA törvény hatálya alá nem tartozó gazdasági eseményről kiállított számlák adóvonzatának ellentételezését szolgálta, ezért azok további adóbevétel csökkenést (vagyoni hátrányt) nem okozhattak. Büntetőjogi értékelés alapját ugyanis nem képezheti az ÁFA törvény 147. § (1) bekezdésében meghatározott szankció, miszerint a gazdasági esemény megtörténtére tekintet nélkül adófizetésre kötelezett, aki a számlán áthárított adót tüntet fel. Ezen fiktív számlák – áfa törvény hatálya alá tartozó gazdasági esemény hiányában – kiállítói oldalon sem alapozhattak meg büntetőjogi felelősségrevonást, s így a fizetendő adó összegénél ezek figyelmen kívül hagyásával, a III/1/a. tényállási pont kivételével a egyéb érdekelt¹⁷, egyéb érdekelt²⁰., egyéb érdekelt²¹., egyéb érdekelt²⁵., egyéb érdekelt²²., egyéb érdekelt³¹. és egyéb érdekelt²⁷. értékesítést terhelő, fizetendő általános forgalmi adó összege, illetőleg ezen összeg jogosulatlan csökkentése sem volt megállapítható, csak az, hogy a fiktív számlák alapján történt visszaigénylés jogtalan volt, a vagyoni hátrány tehát a jogtalan visszaigénylések összegére korlátozódott. Ez a – másodfokú bíróság álláspontja szerint is helyes – megfontolás húzódott meg a 2015. szeptember 15-i vádmódosítás mögött, mely azonban az utóbb egyesített IX. tényállás alapjául szolgáló KÜO.6525/2011/25. számú, illetőleg a KÜO.21.111/2012/11. számú vádirati tényállásban már nem jelent meg, s a fenti helyes álláspontból adódó szükséges módosításokat a tényállás megállapításánál az elsőfokú bíróság sem végezte el, azt a fentebb írtak szerint a másodfokú bíróság pótolta.

[141] Ami a egyéb érdekelt²⁸., illetőleg tanú⁷⁹ tevékenységét illeti, a védelem abból is merőben helytelen következtetéseket vont le. Az alapvádban tanú⁷⁹ V. r. terhelt (II/1/c. és d. pont, II/3., 9. pont) 2008. I. negyedévére 3 db bruttó 39.600.000 forint, 2008. II. negyedévre pedig még 2 db, bruttó 9.800.000 forint összértékű számla filmcím² film gyártásával összefüggő rendelkezésre bocsátása okán szerepelt, miközben az I., II. r. vádlottak valamennyi készülő film kapcsán kizárólag a egyéb érdekelt²⁸. tényleges tevékenységére hivatkoztak. A egyéb érdekelt²⁸. egyéb érdekelt²⁷. felé kiállított számláinak fiktív voltát egyébként a korábbi eljárásban a bíróságok ugyancsak megállapították, nem is ez volt V. r. terhelt felmentésének alapja, hanem az, hogy nem lehetett kétséget kizáró bizonyossággal következtetni arra, hogy e számlák tartalmi valótlanságáról, a közbeiktatott cégek esetében a tényleges gazdasági tevékenység hiányáról tudomással bírt, figyelemmel arra is, hogy a egyéb érdekelt²⁸. a számlákon szereplő szolgáltatást maga végezte el, s a egyéb érdekelt²⁷.-t és annak ügyvezetőjét II. r. vádlott ismertette meg vele. E felmentő rendelkezésnek tehát azon

vádlottak büntetőjogi felelősségre vonhatóságára, akik az alászámlázó – tényleges tevékenységet nem folytató – cégeket igénybe vették, beszervezték (pl.: I., II. r.), illetőleg akik tényleges munkavégzés hiányában bocsátottak ki számlát (pl.: III., IV., VI., VIII. r.), semmilyen kihatással nem volt; a védelem fiktív láncolat megszakadására vonatkozó hivatkozása értelmezhetetlen. A számlák fiktív voltára vont (egységes) következtetéssel szemben ugyanis az azzal kapcsolatos tudattartalom vádlottanként (személyenként) eltérhet, az külön vizsgálendő.

[142] Az irányadó tényállásban rögzített események (azok körülményei, időpontjai) önmagukért beszélnek, azok alapján az ítéltábla álláspontja szerint sem kérdéses az abban szereplő számlák fiktív volta és a fellebbezéssel érintett vádlottak azzal kapcsolatos tudattartalma sem.

[143] A szerződések, számlák valódiságának megítélésénél a gazdasági észszerűség bír döntő jelentőséggel. Így alapvetően kérdőjelezi meg az ügylet, szerződés, számla stb. hitelességét, ha az abban szereplő volumenű szolgáltatás igénybevételét, teljesítését, az áru megrendelését adott időpontban és körülmények között semmilyen indok (várható eredmény) nem támasztotta alá, az adott vállalkozás igénybevételét (az adófizetési kötelezettség csökkentésének vagy támogatás növelésének szándékán kívül) semmilyen gazdasági érdek nem indokolta. A vállalkozások működésének alapja ugyanis a gazdasági észszerűség és nyereségorientáltság, s ennek mondana ellent, ha a megrendelő társaság a számlán szereplő tevékenységet ténylegesen teljesítő, számlaképes, általa is ismert társasággal a kapcsolatot további vállalkozások szükségtelen közbeiktatásával venné fel úgy, hogy azok díjazást megalapozó többletértéket nem termelnek, miközben a láncba később bekapcsolódó cég(ek) ténylegesen a tevékenységet nagyságrendekkel kisebb összegű díjazás ellenében végzi el. Ebből a szempontból vizsgálva például a egyéb érdekelt^{26.}, egyéb érdekelt^{27.} és egyéb érdekelt^{25.}-vel történt szerződéseket, elsőként – a terhelti vallomásokkal összhangban – az emelendő ki, hogy adott időszakban Magyarországon animációs filmek gyártásához szükséges szakmai, technikai stb. háttérrel lényegében egyedül a egyéb érdekelt^{28.} rendelkezett. I., II. r. vádlott ezzel kapcsolatos ismerete sem kérdőjelezhető meg, tekintve, hogy tanú⁷⁹ – terhelti vallomásaival, valamint tanú⁵, tanú² tanúvallomásában írtakkal alátámasztotta – a egyéb érdekelt^{27.} (a egyéb érdekelt^{26.} alvállalkozója) ügyvezetőjével, Terhelt³ III. r. vádlottal II. r. terhelten keresztül került kapcsolatba, s utóbbi mutatta be neki tanú¹²¹ forgatókönyvíró is, s az elkészült anyagokat is közvetlenül II. r. vádlottnak adta át, a filmcím² filmet követően is közvetlenül I. és II. r. vádlottal tartotta a kapcsolatot, a filmekkel kapcsolatban közvetlenül velük egyeztetett. Ezzel egyébként alapvetően kérdőjeleződött meg I. és II. r. vádlott adóhatósági eljárásban tett nyilatkozata, mely az alvállalkozók személyére, igénybevételére való ismeret hiányára hivatkozott. Az ítéltábla nem osztotta azon védői kifogást sem, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a filmelőállító szakma sajátos működését, mert e gazdasági törvényszerűségnek az eltérő sajátosságok mellett is érvényesülnie kell.

[144] A védelem e sajátosságokat különösen a filmelőállítói jogok átruházására vonatkozó szerződések kapcsán hangsúlyozta, kiragadva a egyéb érdekelt⁸³ szakvéleményének azon megállapítását, hogy a jövőbeni művekre is érvényesen köthetők szerződések, melyek a mű elkészültekor hatályosulnak. A törvényszék azonban e jogátruházó szerződéseket és a szakértői véleményt a maga egészében, mindenre kiterjedően elemezte, s

jutott arra a megalapozott következtetésre, hogy a filmjogok átruházására vonatkozó tényleges akarat hiányzott, azok mögött csak adófizetéssel, -elszámolással, támogatás megszerzésével kapcsolatos megfontolások álltak. A szerződések létrejöttét, s azok minden lényeges elemét tehát nem piaci igények, gazdasági észszerűség, hanem kizárólag előbbi adóelkerülési, támogatásszerzési célok határozták meg, mely következtetést a szakvélemény egymást részben vagy egészben átfedő tartalmú szerződések, a forgatókönyvvel kapcsolatos jogok megszerzésének hiányára vonatkozó megállapításai is alátámasztottak. Emellett is teljesen hiányzik e szerződések megkötésének gazdasági realitása egyrészt a vevő(k) részéről az e területet érintő hozzáértés teljes hiánya okán, illetőleg arra is figyelemmel, hogy a világszerte és hazánkban is jelentős pénzügyi válság idején a szerződésekben meghatározott ellenértéket az akkor rendelkezésre álló anyagok nem igazolták, s azok jövőbeni értékét – bármilyen teljes egészében elkészült produktum hiányában – az értékesítő filmgyártó cég szakmai múltja sem valószínűsítette.

[145] Kétségtelenül jelentős, s rendszerint valós gazdasági tevékenység, tényleges üzleti akarat hiányára utaló körülmény az is, ha a gazdasági társaság számlájáról az utalás napján, vagy azt követően pár napon belül a teljes neki utalt összeget továbbutalja, s az is, ha a társaság számlájáról az átutalt összegeket a rendelkezésre jogosultak rövid időn belül készpénzben felveszik, úgyszintén az is, ha a filmeket érintő (eltérő pozícióban /vevő-eladó/ kötött) szerződések ellenértékének kiegyenlítése tényleges pénzmozgás nélkül, pl. kompenzációval, vagy (egyébként soha be nem váltott) váltóval történik, továbbá ha a számlák kiegyenlítésére egyáltalán nem áll rendelkezésre adat, s a behajtás érdekében a számlakibocsátó cég ügyvezetője lépéseket sem tesz. Ugyanakkor a tényállásban a gazdasági esemény(ek) megtörténtét/meg nem történtét vonatkozó ténybeli következtetés és nem annak alapjául szolgáló előbbi adatok rögzítendőek, utóbbi a bizonyítékok értékelése körében fejtendő ki, ezért is kerültek a tényállásból áthelyezésre a pénzmossással kapcsolatos X. ponton kívül az utalással és készpénzfelvétellel kapcsolatos adatok.

[146] Az írásos dokumentálás megléte, a formai hiánytalanság, helytállóság az ügylet valódiságának megítélése szempontjából nem feltétlenül releváns, figyelemmel arra is, hogy az abban érintettek gazdasági társaságok, tehát az írásbeliség, a számviteli rendelkezéseknek megfelelő dokumentálás alapkövetelmény. Ezzel szemben viszont annak hiányosságai megkérdőjelezhetik a mögöttes ügylet valódiságát, így az egymást átfedő vagy pontosan meg nem határozható tárgyú, a felek kötelezettségeit, jogait egyértelműen meg nem határozó szerződések azok hitelességét önmagukban is kétségessé teszik.

[147] A könyvszakértői véleményt kifogásoló védői álláspont sem vezetett eredményre, mert nem általánosságban a kompenzációval vagy váltóval történő kiegyenlítés törvényessége volt a vizsgálat tárgya, s a szakértő sem ezzel összefüggésben adott véleményt. A szakértői véleményből ellenben vitathatatlanul következik, hogy jelen ügyben a tényállásban szereplő számlák kapcsán még az egyébként a számviteli törvény szerinti dokumentáltság sem teljeskörű, hiszen a számlák valóságtartalmát egyebek mellett a pénzforgalmi adatok sem támasztják alá, így például az esetleges utalások számlákhoz többször nem voltak köthetők, illetőleg arra vonatkozó adat hiányában teljesen követhetetlen volt, hogy a támogatásokból, visszaigénylésekből a filmelőállító cégekhez (egyéb érdekelt¹⁷, egyéb érdekelt²⁰. és egyéb érdekelt²¹.) érkező pénzüsszegek filmgyártásba visszaforgatásra kerültek-e, s ha igen,

miként. Ez utóbbi filmelőállító cégek veszteséges működésére vonatkozó, s ekként a számlák fiktív voltára utaló, főként a beszámolókon alapuló könyvszakértői megállapítások megalapozottsága eredménnyel úgyszintén nem támadható. A könyvszakértő rendelkezésére álló vizsgálati anyag hiányosságára utaló kifogások ugyanis vagy nem e cégeket, vagy nem a vizsgált 2008 és 2009 éveket érintették, s egyébként a veszteséges működésre vont következtetés helytállóságát egyes külföldi bankszámlák részletes bankszámlaforgalmi adatainak hiánya önmagában nem befolyásolja.

[148] A védelem részéről nem tényyszerű azon hivatkozás sem, hogy míg korábban a nyomozó- és a vádhatóság mindennemű gazdasági tevékenység hiányát, azaz a fiktív számlázást rótták a vádlottak terhére, addig a bírósági eljárás végére mindez csupán a túlszámlázásra szűkült. Az elsőfokú ítélet tényállásának és későbbi indokolásának megfogalmazása (csakúgy mint korábban a vádirati tényállásé) is egyértelmű, a vádlottak felé nem az az adott gazdasági szereplők közötti megtörtént gazdasági esemény túlázását, hanem fiktív számlák felhasználását rótták fel. A védelem e tekintetben vélhetően a médiaszakértői véleményből vont téves következtetést, mely azonban erre nem volt alkalmas. A médiaszakértői vélemény megállapításai pont ellenkezőleg, azért bírtak jelentőséggel, mert az egyéb, elsőfokú ítéletben és fentebb is nevesített körülmények mellett, a számlák fiktív voltára utalt az is, hogy a vizsgált 12 film szakértő által becsült gyártási költségei a számlákon feltüntetett összértéket meg sem közelítették; ahogy az is, hogy forgalmi értékkel ezekből csak 6 film bírt, s egy volt, amelynek e becsült forgalmi értéke a szakértő által becsült gyártási költséget meghaladta, annak ellenére, hogy a szakértő nyilvánvalóan a törvényes piaci (adótartalmat is magában foglaló), nem pedig „feketepiaci” összegekkel dolgozott.

[149] Az off shore cégek közreműködésével kapcsolatban a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy bár valóban nem ütközik törvénybe olyan cégek alapítása, melyeknek legfőbb jellemzője a tulajdonosi háttér rejtve maradása, de vitathatatlan, hogy azok minden esetben legalábbis adóoptimalizálást céloznak, s a közreműködésükkel kifejtett magatartások már rendszerint (bár nem minden esetben és nem feltétlenül) az adóelkerülés tilalmazott határait is átlépik. Jelen ügyben, amellet, hogy ezen off shore cégek (egyéb érdekelt²⁹, egyéb érdekelt⁴⁰, egyéb érdekelt⁴¹) tényleges tulajdonosi háttere nem volt kétséget kizáróan tisztázható (ezért rekesztette ki az ügyészség a vádirati tényállás ezen részét), azonban a rendelkezésre álló adatokból más jellegű befolyásuk nyilvánvalóan és egyértelműen következik, e cégek alapítása vagy értékesítési láncolatban történt szerepetetése ugyanis csak I. r., illetőleg II. r. vádlott ügyvezetése alatt állt filmelőállító cégeknek jelentett anyagi előnyöket, s szerződéses kapcsolatban is e terheltekkel ismeretségi kapcsolatban álló személyek által vezetett társaságok kerültek. A egyéb érdekelt³⁸. részéről meghallgatott tanúk vallomása alapján vitán felüli, hogy azok csak székhelyszolgáltató cégek voltak, tényleges gazdasági tevékenységet nem végeztek, s az ügyfelek kérésére intézett igazgató, így a egyéb érdekelt²⁹ Enterprices LLC. kapsán többször is említett tanú⁷⁶ és tanú⁷⁷ tanú⁷⁷ Etienne tanú⁷⁷ is kizárólag adminisztratív teendőket láthattak el (a mögöttes tulajdonosi utasításoknak megfelelően), tényleges ügyvezetői feladatok ellátása ezért esetükben fel sem merülhet. A fent hivatkozott körülmények mellett az off shore cégek működésével kapcsolatos I., II. r. vádlotti ráhatás (s ez nem azonos a tulajdonosi érdekeltséggel) – mely az egyetlen logikailag levonható következtetés – nevezettek egyéb érdekelt³⁸. irodájában való többszöri megjelenéséből, küldemények átvételének tényéből, de abból is következik, hogy velük kapcsolatban – annak ellenére hogy a társaságok tényleges gazdaság tevékenységet nem

fejtettek ki – általában konkrét személy megjelölése nélkül a „társaság döntésére” vagy legfeljebb a kizárólag adminisztratív teendőket végző Seychelle szigeteki igazgatók személyére hivatkoztak. (A bankszámla és bankszámlaforgalom, mely az off shore cég létrehozását meghatározó érdek érvényesüléséhez is feltétlenül szükséges, ezért a tényleges gazdasági tevékenység folytatását semmilyen módon nem igazolja.)

[150] Ami még előbbieken túl az egyes láncolatban szereplő cégek, vádlottak kapcsán kiemelendő:

[151] A Terhelt⁷ IX. r. terhelt által vezetett egyéb érdekelt²⁶. igénybevételét nem indokolta semmi, a cég szerepe névleges volt, figyelemmel arra is, hogy I. és II. r. vádlott a filmgyártó egyéb érdekelt²⁸-vel közvetlenül vette fel és tartotta a kapcsolatot, miközben egyedül ez (mármint a filmgyártó cég kiválasztása) lett volna a egyéb érdekelt²⁶-nek többletértéket hozó feladatként megjelölve. A IX. r. terhelt, illetőleg cége egyébként a filmgyártásban semmilyen tapasztalattal, múlttal vagy a számlákkal érintett filmek gyártását, azzal kapcsolatos ismereteket, vizsgálódást, kutatást igazoló dokumentummal nem rendelkezett. tanú³⁴ alkalmazott valamint tanú³⁵ tanúvallomásaiban egyaránt úgy nyilatkozott, hogy filmgyártással a társaság nem foglalkozott, tehát csak alvállalkozók útján tudta volna a szerződésben vállalt feladatát teljesíteni. Ugyanakkor az alvállalkozó kiválasztásánál ugyancsak nem a szerződés szerinti feladat megfelelő teljesítése vezette, ellenkező esetben nem az általa pincérként megismert, a filmgyártásban ugyancsak semminemű tapasztalattal nem rendelkező Terhelt³ III. r. vádlottra és az által vezetett egyéb érdekelt²⁷-re esett volna a választása. A egyéb érdekelt²⁶. számlájára érkező, de több esetben a számláknak, az azokon szereplő összegeknek meg nem feleltethető pénzüsszegek szinte azonnal hiánytalan továbbutalása, majd azok III.r. vádlottól készpénzben való átvétele szintén a valós tevékenység hiányát mutatja. Megjegyzendő, hogy bár ezen pénzüsszegek I. és II. r. terhelthez kerülésére közvetlen adat nem áll rendelkezésre, az események menetéből semmilyen más következtetés nem vonható le, egyéb módon ugyanis azok filmgyártásba történt visszaforgatása (még feketén sem) nem történhetett volna meg.

[152] Terhelt³ III. r. vádlott által az ügyvezetése alatt álló egyéb érdekelt²⁷. nevében kiállított számlák fiktív volta az előbbieken hivatkozott körülményekből ugyancsak következik, s ezt támasztja alá nevezett első – bíróság által elfogadott – gyanúsítottai vallomása is, melyben arra utal, hogy szerepe a szerződések, számlák aláírására korlátozódott. A filmgyártás, forgalmazás, forgatókönyvírás területén III. r. vádlott, illetve cége semmilyen ismerettel, tapasztalattal nem rendelkezett, tanú⁷⁹ vezette egyéb érdekelt²⁸-vel a szerződés aláírása is II. r. vádlott által irányított volt, a szerződéses partnerrel soha nem egyeztetett. Az az állítása, miszerint azért nem gondolta, hogy a számlák fiktívek, mert azt közölték vele, a filmek elkészülnek, nem releváns, mert arról bizonyosan tudott, hogy közte és a egyéb érdekelt²⁸. közös valós gazdasági kapcsolat nem áll fenn. Az pedig, hogy mindezt nem azonosította a fiktív számlázás fogalmával, s hogy a filmek ígért elkészülte miatt bízott abban, hogy abból számára hátrányos következmények nem származnak, a büntetőjogi felelősségrevonást kizáró tévedésként nyilvánvalóan nem értékelhető. A valós tevékenység hiányára utaló körülmény a számlák ellenértékén utalt pénzüsszeg rövid időn belüli készpénzben történt felvétele és az utaló részére visszajuttatása, valamint az is, hogy a számlák kelte több esetben megelőzte a számlatömb illetve a számlázási program szerzési időpontját. Nemcsak a szerződés szerinti, hanem lényegében mindennemű gazdasági

tevékenység hiányára utal, hogy bejelentett alkalmazottja a vádlotton kívül nem volt, ügyletkori székhelye egy panellakás volt, ahol édesapja élt, és ugyanígy a cég tárgybeli cselekményeket követő rövid időn belüli (2009. február 10.) fantomizálása is. S bár III. r. tevőlegessége közvetve, a egyéb érdekelt²⁶-nek történt számlázáson keresztül kapcsolódott a tettesi (I., II. r. vádlotti) cselekvőséghez (a bűnsegéd bűnsegédje volt), azzal kapcsolatos tudattartalma tanú⁷⁹ terhelti vallomásából kitűnő személyes ismeretsége, s az azonos személyi kört felölelő, hosszabb időn át fennálló bűnelkövetői kapcsolat, az ismétlődő elkövetési magatartások folytán aggálytalanul megállapítható volt.

[153] A Terhelt⁴ IV. r. vádlott által az ügyvezetése alatt állt egyéb érdekelt²⁵. és egyéb érdekelt³¹. nevében kiállított számlák vonatkozásában az elsőfokú bíróság szintén helyesen következtetett a tényleges teljesítés hiányára. A már leírtakhoz még annyi kiegészítés tehető, hogy a egyéb érdekelt²⁵. időben közvetlenül követte a egyéb érdekelt²⁶-t a számlázási láncolatban, miközben sem a cég, sem Terhelt⁴ IV. r. vádlott esetében nincs olyan adat, mely ekkora volumenű munkák elvégzésére való rátermettségét igazolta volna. Miután a cég – legalábbis a számlák, szerződések szerint – a film(ek) legyártatását a filmforgalmazási jogok megszerzése fejében vállalta, a gyártáshoz szükséges költségeket e társaságnak kellett volna biztosítani, melyhez erőforrása nyilvánvalóan nem volt, s a gyártásban ténylegesen teljesítő egyéb érdekelt²⁸. ügyvezetőjével sem állt fenn semmilyen kapcsolata. A szerződések megkötésére Terhelt⁴ IV. r. vádlottat más területen szerzett termékértékesítési tapasztalatai, s tanú⁷, tanú¹⁰⁵ tanúk állítása szerinti filmcím³ produkcióval kapcsolatos gépkocsivezetői, I.r. vádlott mellett betöltött „mindenesi” tevékenysége sem predesztinálhatta. Amellett az ellentételezésként megszerzett filmforgalmazási jogok a filmgyártás költségét értelemszerűen nem biztosíthatták, de a fentebb írtak szerint adott körülmények között azok a későbbi nyereség, sőt megtérülés reményével sem kecsegtettek.

[154] A egyéb érdekelt²¹ felé a filmcím³ produkcióval összefüggésben kibocsátott számlákkal, szerződésekkel összefüggő feladat is értelmezhetetlen, különösen tanú⁶⁸ és tanú⁶⁹ tanúvallomásának fényében, s arra is figyelemmel, hogy a szerződésben vállalt megbízások maradéktalanul nem is teljesültek, színészekkel, stábtagokkal legfeljebb szóbeli, kötelezettséget nem keletkeztető egyeztetésre került csak sor. Nevezett szerződés szerinti munkavégzésének alátámasztására az egyébként érdektől nem mentes tanú⁶ tanú vallomása nem alkalmas, nevezett ugyanis minden konkrétum, személy megnevezése nélkül hivatkozott Terhelt⁴ IV. r. vádlott forgatókönyvírókkal való tárgyalására, külföldi színészekkel kapcsolatos menedzseri ténykedésére, s őt lényegében vezető asszisztensként aposztrofálta.

[155] Terhelt⁵ VI. r. vádlott adóigazgatási eljárás során tett vallomásában, nyilatkozataiban a filmforgalmazási jogokkal kapcsolatosan az alapfokú ismeretek hiányáról, járatlanságáról tett tanúbizonyságot. A egyéb érdekelt³⁵. felé kiállított számla mögötti szerződéses akarat és teljesítés hiányát e nyilatkozatok szerinti tevékenységének leírása is alátámasztotta, azokból ugyanis nem több, mint I. r. vádlott melletti sofőri, alkalmi kisegítői munkavégzés tűnik ki. A számlával összefüggésben a egyéb érdekelt³⁵. bankszámláján pénzmozgás nem volt, s VI. r. terhelt sem hivatkozott olyan anyagi háttérre, melyből a filmforgalmazási jog ellenértkének kifizetését biztosítani tudta volna.

[156] Terhelt6 VIII. r. vádlott egyéb érdekelt34. ügyvezetőjeként a egyéb érdekelt25. felé kiállított számlák fiktív voltára vont következtetés indokait az elsőfokú ítélet 272-275. oldala teljeskörűen tartalmazza, abban IV. és VIII. r. vádlottak adóigazgatási eljárásban tett nyilatkozataiban tetten érhető ellentmondások, a közreműködését tagadó tanú108 tanúvallomása, a szerződések rendkívül hiányos tartalma, a pénzügyi teljesítés elmaradása, a egyéb érdekelt75 Ltd. bejegyzésével kapcsolatos adatok, a filmcím1 filmmel kapcsolatos bármilyen dokumentum hiánya egyaránt feltűntetésre került.

[157] Ugyanakkor, miután a egyéb érdekelt25. adott időszakban történt tényleges működésének hiányára megalapozott következtetés volt vonható, ez maga után vonta az áfa bevallásának értékesítési oldalán szereplő számlák fiktív voltának megállapítását, s azt, hogy azok után az áfa törvény hatálya alá tartozó gazdasági esemény hiányában büntetőjogilag értékelhető áfa-fizetési kötelezettség sem keletkezett. Sőt tény, hogy a VIII. r. vádlott által 2009. I. negyedévre vonatkozóan rendelkezésre bocsátott számlák részben a egyéb érdekelt25. által a egyéb érdekelt20. és egyéb érdekelt17 felé kibocsátott fiktív számlák áfa tartalmának ellentételezését szolgálták. Mindezek alapján az ítéltábla [140] bekezdésben már kifejtett álláspontja szerint a levonásba helyezett számlák áfa tartalma kizárólag a visszaigénylést megalapozó részében volt értékelhető, a vagyoni hátrány tehát a jogtalan visszaigénylések összegére korlátozódott; s a másfokú bíróság a IX. tényállási pontot ennek megfelelően módosította.

[158] Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak fiktív számlákkal kapcsolatos tudattartalma (márpedig a felmentő rendelkezést az alapeljárásban az elsőfokú bíróság alapvetően erre, s nem a teljesítések számlák szerinti megtörténtére) alapozta, nem kérdőjelezhető meg, figyelemmel arra, hogy a fiktív alászámlázó cégekkel a szerződéseket ők kötötték meg, miközben a ténylegesen teljesítő egyéb érdekelt28.-vel és ügyvezetőjével a teljesítés érdekében közvetlenül ők tartották a kapcsolatot.

[159] A filmjogokra vonatkozó szerződések fiktív voltára utaló körülményekkel az ítéltábla már a korábbiakban részletesen hivatkozott, emellett még foglalkozni kell a produceri díjakról kiállított számlákkal, melyeknél ugyancsak az állapítható meg, hogy azok mögött tényleges teljesítés, gazdasági megfontolások nem álltak, hanem kizárólag adózási, támogatásszerzési szempontok érvényesültek. Az okiratok alapján nem is volt meghatározható, hogy mit takart a jelentős díjazás ellenében vállalt produceri munka, melyet I. és II. r. vádlottak a szintén saját ügyvezetésük alatt álló filmelőállító cégektől elkülönülten végeztek, különösen úgy, hogy annak számottevő (pénzügyi feltételeit biztosító) részét szintén külön javadalmazás mellett alvállalkozó cégek végezték volna.

[160] Összességében az I-IX. tényállási pont tekintetében a védelem a számlák valóságának alátámasztásaként szinte kizárólag a filmek gyártásának megindulására, az azzal kapcsolatos dokumentumokra hivatkozott, mely azonban az előbbieken írtak szerint a gazdasági esemény számla szerinti (annak valamennyi lényeges elemét érintő) megvalósulását cáfolták, az ügyletkötés, számlakiállítás, fizetés körülményei vagy annak hiánya egyaránt azok fiktív voltát igazolták.

[161] A tényállás módosítására vonatkozó megállapításokra az ítéltábla korábban már hivatkozott, összegezve e módosításokat, azokra az okiratokkal ellentétes adatok helyesbítése céljából, s azért került sor, hogy egyértelművé váljon tanú⁷⁹ többi terhelte is kiható szerepe, valamint az, hogy a levonásba helyezett számlák áfa tartalmából vagyoni hátránnyként miért csak a jogtalan visszaigénylést megalapozó összeg volt értékelhető. Ez utóbbinak megfelelően került továbbá sor a IX. tényállási pontban a vagyoni hátrány összegének helyesbítése, emellett az off shore cégekkel kapcsolatos tényállításokat hozta a másodfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében kifejtett elsőbírói érvekkel összhangba.

[162] A pénzmosásra vonatkozó X. tényállási pont kapcsán az elsődleges tények megállapítása a védelem által sem vitatott okirati tényeken alapult, s egyértelmű hivatkozás van az alapcselekményre, az abból származó pénzösszegre, s így az alapcselekményben érintett terheltek (s hozzá kapcsolódó pénzösszegek) azonosítása is egyértelmű.

[163] A korábbi, elkövetéskori Btk. (1978. évi IV. törvény) 303. § (3) bekezdés a) és b) pontjai szerinti (saját) pénzmosást az követi el, aki szabadságvesztéssel büntetendő cselekményének elkövetéséből származó dolgot ezen eredetének leplezése céljából gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja, vagy a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe. [Ezt a tényállást lefedően a hatályos Btk. 399. § (2) bekezdése azt tartalmazza, hogy pénzmosást követ el az is, aki a büntetendő cselekményből származó vagyon eredetének, a vagyonon fennálló jognak, a vagyon helyének, ezek változásának elfedése vagy elleplezése céljából a vagyont mástól átveszi, elrejt, átalakítja, átruházza, elidegenítésében közreműködik, felhasználja, azzal összefüggésben pénzügyi tevékenységet végez, pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe, vagy arról rendelkezik.] Az elkövetéskori büntető törvény rendelkezései szerint tehát a saját pénzmosás megállapításának köre jóval szűkebb, ahhoz minden esetben megkívánt eredetleplezési cél mellett azt kizárólag a pénzügyi művelet végzése és pénzügyi szolgáltatás igénybevétele elkövetési magatartások kifejtése alapozhatta meg.

[164] Az elsőfokú bíróság mindezekre figyelemmel helytálló következtetést vont le az utalások kapcsán I. és II. r. vádlott eredetleplezési céljára azzal a megjegyzéssel, hogy a történeti tényállásban a pénzmosás törvényi tényállásának szövege (eredetleplezési célzat) mellőzendő, helyett az e jogi következtetést megalapozó konkrét körülményeket kell rögzíteni. A terheltek eredetleplezési céljának feltüntetése azt megalapozó konkrét körülmények hiányában ugyanis tartalom nélküli, büntetőjogi felelősség alapjául nem szolgáló megállapítás.

[165] A pénzmosás cselekménynek lényegében három fázisa különíthető el: az elhelyezés, a bűjtetés és az integrálás. E három mozzanat együtt jelenti a pénz legalizálásának folyamatát. Olyan pénzügyi manőverek (átutalás, átváltás, befektetés stb.) sorozatáról van szó, amelyben a pénz eredeti bűnös származása követhetlenné válik.

[166] A saját pénzmosáshoz megkívánt eredetleplezési célzat megállapítása nem kizárt, ha a terheltek pénzügyi tevékenysége a bankszámlákra történő utalások folytán nyomon

követhető, továbbá az azokhoz kapcsolt kreált jogcímek alapján történő bankszámlaműveletek átláthatók, s az I. r. védő érvelésével szemben nem szükséges, hogy ahhoz további (anyagi) haszonszerzési célzat vagy eredmény is társuljon. A bűncselekményből származó pénz eredetének leplezése megvalósulhat ugyanis a különböző bankszámlákra történő átutalásokkal (sőt ez a legtipikusabb elkövetési magatartás), melyeknek sajátja, hogy a bankszámlaforgalom pontosan rekonstruálható, a pénz útja tételesen nyomon követhető. A pénz pénzügyi (banki) műveletek tárgyává válva különösképpen alkalmas a valós eredet leplezésére, ami önmagában veszélyes a társadalomra. A pénznek banki műveletek körében történő és fiktív jogcímen megvalósuló továbbutalása a külvilág szereplői számára alkalmas lehet az illegális eredet felismerhetetlenné tételére, legálisnak mutakozó eredetet mutatva (BH2014. 7. számú döntés indokolása). Jelen ügyben a továbbutalások kapcsán hasonló megállapítások tehetők, önmagában ugyanis az a tény, hogy a jogtalan ÁFA visszaigénylésből származó összegeket az adóhatóság utalta a gazdasági társaság számlájára, nem teszi szükségtelemmé, mellőzhetetlenné a vádlottak részéről a törvényes működés látszatát keltő további pénzügyi műveleteket. A bűncselekményből származó pénzösszegek egyéb törvényes pénzeszközökkel vegyített, számlákkal kreált jogcímen történt továbbutalása ekként kettős célt, a további költségvetést károsító bűncselekmények elkövetésének megkönnyítését és a bűnös úton szerzett pénz eredetének leplezését, az illegálisan szerzett pénz eredetének azonosíthatósága ellehetetlenítését szolgálta.

[167] Nyilvánvalóan más a helyzet azonban a készpénzfelvétellel, hiszen nagyobb összeg bankszámláról készpénzben való felvétele nemhogy a bűnös eredet leplezésére nem alkalmas, sőt éppen ellenkezőleg önmagában is felvetheti a pénz illegális eredetét, ezért az meghatározott esetekben a szolgáltató (vezetője/foglalkoztatottja) bejelentési kötelezettségét is indukálja.

[168] Emellett a teljesség igénye érdekében jegyzendő meg, hogy az ítéltábla álláspontja szerint a készpénzben való felvétel nem feleltethető meg az elkövetéskori Btk. (1978. évi IV. törvény) 303/C. § (2) bekezdése szerinti értelmező rendelkezésben írtaknak sem, mely szerint pénzügyi tevékenységen, illetve pénzügyi szolgáltatás igénybevételén a pénzügyi szolgáltatási vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási, befektetési szolgáltatási vagy befektetési tevékenységet kiegészítő szolgáltatási, árutőzsdei szolgáltatási, befektetési alapkezelési, kockázati tőkealapkezelési, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél, vagy biztosítási, viszontbiztosítási vagy független biztosításközvetítői, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztári, magán-nyugdíjpénztári vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatási tevékenységet, illetve annak igénybevételét kell érteni. (A jelenleg hatályos Btk. 402. § (2) bekezdése egyébként ezzel azonos meghatározást tartalmaz.)

[169] E pénzügyi tevékenységek közös jellemzője, hogy a különböző háttérjogszabályok engedélyhez kötik a tevékenység végzését, az elkövetés idején a következők szerint:

- A pénzügyi szolgáltatás fogalmát a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 3. §-ának (1) bekezdése, míg a kiegészítő pénzügyi szolgáltatás fogalmát ugyanezen § (2) bekezdése határozta meg.

- A befektetési szolgáltatás háttérjogszabálya a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.). A befektetési és kiegészítő befektetési szolgáltatási tevékenység fogalmát a törvény 81. §-a, míg az árutőzsdei szolgáltatási tevékenység fogalmát a törvény 83. §-a határozta meg. A tőzsde fogalmát a Tpt. 5. §-a (1) bekezdésének 94. pontja, a tőzsdei tevékenység fogalmát a Tpt. 297. §-ának (1) bekezdése határozta meg.
- Az elszámolóház fogalmát a Tpt. 5. §-a (1) bekezdésének 33. pontja, az elszámolóházi tevékenységek körét pedig a Tpt. 334. §-a határozta meg.
- A biztosítási tevékenység részletes szabályait a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény tartalmazta.
- Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár tevékenységét az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény 10. §-a határozta meg.
- A magán-nyugdíjpénztári tevékenység részletes szabályait a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény tartalmazta.

[170] Mindebből az következik, hogy Terhelt2 II. r. vádlott X/3/d.) pontban írt, illetőleg Terhelt1 I. r. vádlott X/6/c., d. pontban írt készpénzfelvételét a bűnösség köréből ki kellett rekeszteni.

[171] Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában – aki e tényállási pontban kizárólag készpénzfelvétellel volt érintett – ez azonban nem jelenti, hogy ebbéli tevőlegessége teljes egészében értéketlenül maradhatna, vagy csupán az alapcselekmény keretein belül, annak büntetlen utókelekményeként lenne értékelendő, tekintve, hogy az általa felvett pénzösszeg csak egy részében állapítható meg az alapcselekményben való tevőlegessége (a saját pénzmosás felrovásának alapvető feltétele).

[172] Az eredetleplezési célzat nélküli, más személy bűncselekményéhez járuló pénzmosás elkövetési magatartásai ugyanis alapvetően különböznek az előzőektől, a dolog (pénzösszeg) saját maga vagy harmadik személy részére történő megszerzését is magában foglalja, s III. r. vádlott bankszámláról történt készpénzfelvételei ennek feleltethetők meg. Ez kriminológiai értelemben nem pénzmosás, mégis tényállásszerű, az elkövetőnek nem célja az eredet elleplezése, az elkövető tudata csupán arra terjed ki, hogy a dolog bűncselekményből származik, s ennek ismeretében (ebbe belenyugodva) fejti ki az elkövetési magatartásokat. Terhelt3 III. r. terhelt esetében pedig az elkövetői kör, érintett cégek azonossága, a más alapcselekmények kapcsán kifejtett azonos magatartása folytán a pénzek bűnös eredetére vonatkozó tudattartalom kétségtelenül fennállt.

[173] A fentiek alapján tehát, figyelemmel arra, hogy Terhelt3 III. r. vádlott a X/3. tényállási pont alapcselekményében (II/1/c. tényállási pontban) 8.993.000 forint, a X/4.

tényállási pontban alapcselekményében (II/1/d. tényállási pont) 20.200.000 forint, a X/5. tényállási pont alapcselekményében (I/1/b. tényállási pont) 25.000.000 forint összeg tekintetében működött közre, így terhén csak ezen összegekkel csökkentett készpénzfelvételek voltak róhatóak; a másodfokú bíróság a tényállást ennek megfelelően módosította.

[174] A fentiek szerint irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság következtetései a büntetőjogi felelősség kérdésében valamennyi fellebbezéssel érintett (Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VIII. r.) vádlott tekintetében okszerűek voltak, a cselekmények minősítése azonban helyesbítésre szorult.

[175] A másodfokú bíróság nem osztotta a törvényszéknek a Btk. 2. §-a alapján az elkövetéskori büntető törvény alkalmazását megalapozó okfejtését sem, mely az 1/2006 BJE határozatban foglaltakkal ellenétesen foglalt állást a cselekmények elkövetéskori minősítését illetően, s ezért I., II., IV., VI., VIII. r. vádlott vonatkozásában egyaránt helytelenül vont következtetést az elbíráláskori büntető törvény számukra nem kedvezőbb voltára.

[176] Az 1/2006. BJE 1-3. pontjában írtak szerint csalás bűncselekményét valósította meg az, aki adóalanyiség nélkül vagy adóalanyként, de valóságos gazdasági tevékenység nélkül kiállított bizonylatok alapján igényel vissza általános forgalmi adót. A jogi minősítést meghatározó kár a visszaigényelt, s visszautalt, illetőleg egyéb módon elszámolt általános forgalmi adó összege.

Az adócsalás büntetettét követi el az általános forgalmi adó alanya, ha – akár az általa felszámított fizetendő adóra nézve, akár más adóalany által előzetesen felszámított levonható adó összegének a feltüntetése körében – fiktív bizonylatok alapján valótlan adatokat közöl az adóhatósággal, amennyiben cselekményének az eredménye a törvényes mértékű adófizetési kötelezettség keretei között marad. A jogi minősítés alapjául szolgáló elkövetési érték az adócsökkentés összege.

[177] Míg abban az esetben, ha az adóalany fiktív bizonylatok felhasználásával történő adóelszámolása a törvény szabályai szerint fizetendő általános forgalmi adó összegének csökkentésén túlmenően jogszerűtlen adó-visszatérítési igényt is eredményez, – függetlenül a visszatérítés módjától – az elkövető terhére az előző 2. pont szerint megállapítandó adócsalás bűncselekményével valóságos alakij halmazatban a visszaigényelt adó összegére, mint kárra megvalósult csalás bűncselekményét is meg kell állapítani.

[178] Miután – a vádmódosításra figyelemmel – a vádlottak terhére a valóságos tevékenység nélkül kiállított bizonylatok alapján az általános forgalmi adó visszaigénylése volt róható (az adócsökkentés összege került mellőzésre a korábban már kifejtett indokok alapján), így az általános forgalmi adónemben elkövetett cselekmények adócsaláskénti értékelése fel sem merülhetett volna.

[179] Miután pedig az 1978. évi IV. törvény 318. § (2) bekezdés a) és c) pontja a költségvetési csalással azonosan a bünszövetségben és üzletszerűen történt elkövetést minősített esetként határozta meg, s ahhoz a kár összegét is alapul véve magasabb büntetési tételt rendelt, így azon vádlottak esetében, akiknél az azonos adóalany nevében történt jogosulatlan visszaigénylések (vagy ahhoz nyújtott bűnsegély) összege az 50.000.000 forintot meghaladta /különösen nagy érték alsó határa/, és az üzletszerű vagy bünszövetségben történt elkövetés is terhükre róható, úgy e bűncselekmény büntetési tétele (1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (7) bekezdés b) pont) ugyanúgy öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés mint a hatályos Btk. 396. § (5) bekezdése szerinti legsúlyosabb megítélésű költségvetési csalásé.

[180] Az elkövetéskori és elbíráláskori büntető törvény meghatározásával, alkalmazásával kapcsolatban még a következőkre szükséges rámutatni.

[181] Az elkövetés idején hatályban levő büntető törvény megállapítása az időben elhúzódó cselekmények esetén speciális. Ha az elkövetési magatartás kifejtése és az eredmény beállta között releváns jogszabályváltozás következik be, az ún. magatartási elmélet értelmében az elkövetési idő az, amikor az elkövetési magatartást teljes egészében kifejtették, éppúgy, mint a többmozzanatú elkövetési magatartások esetén. Amennyiben az elkövetési magatartás több (rész)cselekményből áll, az utolsó (rész)cselekmény időpontja tekinthető elkövetési időnek (EBD2017. B.16.), mely minden vádlott tekintetében külön vizsgálendő.

[182] A bűncselekmény elkövetésének fogalma nem kizárólag a Btk. 2. §-ának alkalmazása szempontjából, de más esetben, így a szabadságvesztés felfüggeszthetősége kérdésében is jelentőséggel bírhat. A törvény megfogalmazásából ez esetben is a magatartás-elmélet szerinti értelmezés vezethető le, s így foglalt állást a Kúria Bfv.279/2021/8. számú határozatában is, amikor a következőket fejtette ki: a tettes/társtettes esetében a (folytatólagos) törvényi egységet képező bűncselekmények elkövetési időpontjaként a valótlan tartalommal benyújtott adóbevallás adóhatóságnál történt előterjesztésének időpontja esik számításba; bűnsegéd esetében az elkövetési idő elválhat a tettesétől, éppen arra tekintettel, hogy a részes esetében is a (részesi) magatartás kifejtésekor hatályos büntető törvény az irányadó.

[183] Mindezek előre bocsátása mellett a minősítés kapcsán terheltekre lebontva az alábbi megállapítások teendők:

[184] Terhelt1 I. r. vádlott esetében – miután az elkövetéskori büntető törvény szerint terhére rótt legsúlyosabb bűncselekmény(ek) (pl.: I/1., 2. tényállási pont), azaz az 1978. évi IV. törvény 318. § (1), (2) bekezdés a), c) pont, (7) bekezdés b) pont büntetési tétele (öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés), és a 85. § (3) bekezdése szerinti halmazati büntetési tételkeret (öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés) megegyezik az elbíráláskori Btk. szerinti minősítéshez igazodó halmazati büntetési tétellel illetve tételkerettel, ugyanakkor az

elbírálaskori büntető törvény alkalmazását egyebek mellett a feltételes szabadságra bocsátás tekintetében kedvezőbb rendelkezések is megalapozták.

[185] A költségvetési csalás bűncselekmény törvényi tényállásának szövege a több bevallási időszakot és adóalanyt érintő elkövetési magatartásokat az eredményen keresztül egységbe foglalta, így az azonos és különböző adóalanyok és azonos valamint különböző adónemben kifejtett tettesi/közvetett tettesi/társtettesi cselekmények különös részi (s nem általános részben meghatározott folytatóság) törvényi egységbe foglalandók voltak.

[186] S bár a tettesi és részesi magatartások egységbe foglalásának tilalma, az ezt kifejezetten csak a különböző tettesi magatartásokhoz kapcsolódó részesi magatartások kapcsán kizáró 3/2011. Büntető Jogegységi Határozatból nem következik, sőt azt, mármint az egységbe foglalást a korábbi bírói gyakorlattal egyezően kifejtett, a BH.2012.166. számon közzétett álláspontjában a Kúria is követendőnek tartotta, ugyanakkor az EBH 2019.B.6. számú jogesetben közöltek után a bírói gyakorlatban is eltérő álláspont vált uralkodóvá. E szerint a részesként elkövetett költségvetési csalási cselekmény mint tényálláson kívüli magatartás nem vonható a tettesként elkövetett cselekménnyel törvényi egységbe, s ezt figyelembe véve a tettesként és részesként elkövetett cselekményeket az ítéltábla jelen ügyben sem foglalta egységbe, azaz az eltérő tettesi magatartáshoz kapcsolódó részesi cselekményeket külön bűncselekményként értékelte.

[187] A VII. tényállási pontban írt cselekmény kivételével a költségvetést károsító bűncselekmények üzletszerű (Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont) elkövetését, mint minősítő körülményt is felróta, erre a részcselkemének száma, az elkövetés azonos módja, a vagyoni hátrány összege alapot adott. Az üzletszerűség megállapítását az sem zárja ki, hogy a rendszeres haszon (vagy arra törekvés) nem az elkövetőnél személyesen, hanem például az általa ténylegesen vezetett gazdasági társaságnál vagy más személynél realizálódott.

[188] A VII. tényállási pont esetében, azaz a kizárólag e cselekményben érintett Terhelt5 VI. r. vádlott tettesi cselekményéhez nyújtott bűnsegély vonatkozásában viszont üzletszerűség felrovásának nem volt helye, figyelemmel a 3/2011. Büntető Jogegységi Határozatban kifejtettekre, miután a tettes (tettesi alapcselekmény) vonatkozásában az üzletszerűség nem állt fenn.

[189] A VII. tényállási pont kivételével ugyancsak aggálytalanul megállapítható I. r. vádlott magatartásai kapcsán a bünszövetségben (Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pont) elkövetés is. A bűncselekmények szándékos elkövetésében való megállapodásra következtetés vonható az éveken át rendszeres ismétlődő, azonos elkövetési magatartásokból, az, hogy a fiktív számlák befogadására, kibocsátására több, egymást követően megszerzett cég nevében, is sor került, e körülmények ugyanis szükségessé tettek I. és II., III., IV. r. terhelt közötti, a fiktív számlák rendelkezésre bocsátására vonatkozó megállapodást, ekként bizonyos tervezést is. (IV. számú Büntető Elvi Döntés a bünszövetségről). A bünszövetség keretében tanúsított elkövetői magatartás lehet bűnsegédi is, s nem zárja ki annak megállapítását az sem, hogy az elkövetők által eltervezett (megvalósított) két vagy több cselekmény törvényi egységet alkot (BH2015.215).

[190] A törvényi egységbe foglalt bűncselekmények az elkövetői és elkövetési alakzat tekintetében is egységes, a legsúlyosabb részselekménynek megfelelő megítélést (pl.: társtettes-befejezett) vontak maguk után, az a körülmény pedig, hogy az egységesen értékelt bűncselekmény végrehajtására valójában nem minden részletében a legsúlyosabb minősítésnek megfelelően került sor, már a büntetés kiszabása körében értékelendő.

[191] A pénzmosás kapcsán a minősítés változást sem pusztán az elbíráláskori büntető törvény alapozta meg, hanem az ítéltábla rendbeliséget és üzletszerű minősítő körülmény megállapíthatóságát illető eltérő álláspontja.

[192] Saját pénzmosás esetén ugyanis a kétszeres értékelés tilalmából adódóan a költségvetési csalás üzletszerű elkövetése, azaz az alapcselekmény elkövetésénél fennállt és felrótt rendszeres haszonszerzési célzat a pénzmosás üzletszerű elkövetésének megállapítását nem alapozhatja meg, amennyiben ez utóbbi bűncselekmény folytán további rendszeres vagyoni haszon megszerzésére nem törekszik. (Márpedig utóbbira utaló adatokat a vád és az ítéleti tényállás sem tartalmaz), azaz a minősítés kizárólag az elkövetési értékhez és elkövetési magatartáshoz igazodott.

[193] A másodfokú bíróság nem értett egyet a pénzmosás 2 rendbeli bűncselekményként történő értékelésével sem. A saját pénzmosásnál az azonos büntetendő cselekményből származó pénzösszegre, mint elkövetési tárgyra elkövetett, különböző elkövetési magatartások természetes egységet alkotnak, míg az eltérő (rész)cselekményekből származó pénzösszegek tekintetében rövid időközönként megvalósított, egységes akaratelhatározást tükröző magatartások a folytatólágosság törvényi egységébe vonandók. A pénzmosás nem csupán a legutolsó részselekmény elkövetését követően, hanem már akkor megvalósul, amikor az elkövető a költségvetési csalás/csalás első részselekményéből származó pénzt első ízben tisztára mossa, ugyanakkor nincs ok a folytatólágosság egységébe foglalás ez okból történő mellőzésére sem. Azaz az egységes akaratelhatározással, rövid időközönként kifejtett elkövetési magatartások mellett az egység szempontjából közömbös, hogy a büntetendő (rész)cselekmények elkövetési ideje, s az ebből származó további pénzösszegek számlára érkezése a pénzmosás első elkövetési magatartásának kifejtése utáni időpontra esik.

[194] Az intellektuális közokirat-hamisításokat illetően: Az 1/2004. BJE határozatban foglalt iránymutatás szerint e bűncselekmény elkövetési tárgya lehet minden olyan közokirat, amelynek rendeltetése, hogy a benne foglalt adat valóságát teljes bizonyító erővel bizonyítsa. Ennek nyilvánvalóan megfelelnek a egyéb érdekelt46 mozgóképszakmai hatósági eljárásban hozott határozatai, melyek igazolták, hogy az azokban meghatározott támogatási összeg társasági adókedvezmény igénybevételenek alapjául szolgálhat. A közokirat-hamisítások rendbelisége a hatóságnál nyilvántartásba vett produkciókhoz igazodott, s az egy produkcióval összefüggésben keletkezett több határozat a folytatólágosság törvényi egységébe foglalandó. A bűncselekmény tettese, aki a gazdasági társaság képviselőjeként eljárva a hatósági eljárás lefolytatását kezdeményezte, míg a hatóság tagja részéről eljáró személy tévedését eredményező valótlan számlákat rendelkezésre bocsátók közreműködése, bűnsegédi bűnrészesség volt.

[195] A közbizalom elleni másik bűncselekmény, a hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában a rendbeliség az (adó jogviszonyok) számához igazodott, s azon belül – a törvényi feltételek fennállására tekintettel – nem volt akadálya a folytatólagos elkövetés megállapításának. A több bevallási időszakot érintő hamis magánokirat felhasználása nem vonható pusztán a természetes egység körébe, hanem a Btk. 6. § (2) bekezdése szerint rövid időközökben, többször, ugyanazon sértett sérelmére és egységes akaratelhatározás okán a folytatólagosság keretei között értékelendő (BKv. 36.).

[196] Mindezek alapján Terhelt1 I. r. vádlott terhén értékelt bűncselekményeket az ítéltábla a következők szerint minősítette:

- 1 rendbeli társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont] – tényállás I/1. I/2., I/4/a-c., III/1., III/9-14., III/16-22. IV/1., IV/2., pontja, s melyek közül a társtettesi minősítést a II/1/a. pontban írt cselekmény alapozta meg.
- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] – tényállás II/1., II/6., VIII. pont,
- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette kísérlete [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont] – tényállás VII. pont,
- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] – tényállás V., VI. pont,
- 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] – tényállás X. pont,
- 10 rendbeli (tényállás I/3., II/3., II/4., III/2., III/3., III/4., III/5., III/6., III/7., III/8. pontja) – 8 esetben folytatólagosan (tényállás I/3., II/3., II/4., III/2., III/3., III/4., III/5., III/8. pontja), ebből két esetben bűnsegédként elkövetett (tényállás II/3., II/4. pontja) – közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont],
- 4 rendbeli folytatólagosan (tényállás I/1., I/2., II/1., III/1. pontja) – 1 esetben bűnsegédként (tényállás II/1. pontja) elkövetett – hamis magánokirat felhasználása vétsége [Btk. 345. §]

[197] Terhelt2 II. r. terhelt esetében az I. r. vádlotthoz hasonlóan az elkövetési és elbíráláskori büntetési tétel azonossága folytán az utóbbi törvény alkalmazását az egyéb, főként a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó kedvezőbb rendelkezések alapozták meg, s esetében is irányadó a minősítés kapcsán [183]-[193]

bekezdésben írtak. Így a II. r. vádlott terhére rótt bűncselekmények minősítése az alábbiak szerint alakul.

- 1 rendbeli társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont] – tényállás II/1., II/5/a-c., III/1/a., VIII. tényállási pont, s a társtettesi minősítést esetében is a III/1/a. tényállási pontban foglalt cselekmény I. r. vádlottal szándékegységben történt elkövetése alapozta meg.
- 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] – 1 rendbeli az I.r. vádlottnak nyújtott bűnsegélyt az I/1., I/5., III/23. és IV/2. tényállási pontban írtak, míg további 1 rendbeli a IV. r. vádlottnak nyújtott bűnsegélyt az V. tényállási pontban írtak alapoznak meg.
- 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] – X. tényállási pont,
- 7 rendbeli folytatólagosan (I/3., II/2., II/3., II/4., III/2., III/3., III/4. tényállási pont) – ebből 4 esetben bűnsegédként (I/3., III/2., 3., 4. tényállási pont) elkövetett – közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont],
- 3 rendbeli – 1 esetben folytatólagosan (II/1. tényállási pont), 2 esetben bűnsegédként (I/1., III/1. tényállási pont) elkövetett – hamis magánokirat felhasználása vétsége [Btk. 345. §].

[198] Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében először is azt kell hangsúlyozni, hogy az e szempontból irányadó magatartás-elmélet alapján vizsgálva a tettesi és részesi cselekvőségének időpontját, az utolsó részcselekmény megvalósítása, azaz a II/1/e. pontban a 2008. szeptember 26-i keltezésű számla rendelkezésre bocsátásának időpontja határozza meg az elkövetéskori Btk.-t. S miután III. r. vádlott esetében egyik áfa visszaigényléssel érintett tettesi alapcselekményhez nyújtott bűnsegélyben való közreműködése sem haladja meg az 50.000.000 forintot, így a büntetési tételkeret alsó és felső határának elkövetéskori alacsonyabb mértéke fel sem veti az elbíráláskori büntető törvény alkalmazását.

[199] Ugyanakkor, ahogy arra az ítéltábla már korábban rámutatott, bár az elsőfokú bíróság III. r. vádlott esetében helyesen választotta meg az alkalmazandó törvényt, az 1/2006. BJE 1. pontja alapján tévesen minősítette azon cselekményeket, melyben III. r. vádlott terhére fiktív bizonylatok rendelkezésre bocsátásával általános forgalmi adó jogosulatlan visszaigénylése volt felróva, ezek ugyanis a jogegységi határozat értelmében nem adócsalásként, hanem csalásként minősülnek, melynél üzletszerűség mint minősítő körülmény fennállása – a több bevallási időszakot, egy évet átölelő, egyértelműen a visszaigénylésre, s ezáltal nyereségszerzésre irányuló elkövetésre figyelemmel, melyekért III. r. saját bevallása szerint is rendszeres juttatásban részesült – vitathatatlan. Emellett a fiktív számlát befogadó cég képviselőinek és a fiktív számlákat rendelkezésre bocsátó III. r. vádlott által tanúsított magatartások rendszeres ismétlődése, a szerződéskötések körülményeiben tetten érhető azonosságok okán, melyek egyértelműen szándékos bűncselekmények

elkövetésében való előzetes megállapodásra utalnak, a bünszövetségben elkövetés feltételei is maradéktalanul fennálltak (IV. számú Büntető Elvi Döntés, BH2015.215).

[200] Az azonos adóalany nevében, azonos tettesi magatartásokhoz kapcsolódó bűnsegély a sértetti azonosság mellett a cselekményfolyamból nyilvánvaló egységes akaratelhatározás folytán az 1978. évi IV. törvény 12. § (2) bekezdése értelmében a folytatólágosság törvényi egységébe foglalandók, megjegyezve, hogy a rövid időközönkénti elkövetés ennek folytán abban az esetben sem kérdőjelezhető meg, ha egyes részecselekmények között egy-egy bevallási időszak kimaradt. Ezt meghaladóan a másodfokú bíróság folytatólágos egységbe foglalta az I. r. vádlott egyéb érdekelt¹⁷ és az egyéb érdekelt²² mint eltérő adóalanyok vonatkozásában végrehajtott tettesi cselekményekhez kapcsolódó bűnsegédi magatartásokat is, figyelemmel arra az egységes joggyakorlatra, mely szerint csalás büntettét megvalósító jogtalan visszaigénylés során (az elkövetéskor és jelenleg is hatályos Btk. szerint már szintén költségvetési csalásként értékelendő), amennyiben az elkövetők egyedüli célja jogtalan visszaigénylés útján bevétel elérése volt, a rendbeliségi jogalanyok szerinti elhatárolása szükségtelen.

[201] A társasági adót érintően, adócsalásként értékelt cselekmények vonatkozásában is akként foglalt állást a másodfokú bíróság, hogy önmagában nem befolyásolja az azonos tettesi részecselekményekhez kapcsolódó magatartások folytatólágosság törvényi egységbe foglalását, hogy a gazdasági társaságok a támogatások folyósításából fakadó adókedvezményüket a rendelkezésre álló három évben milyen módon vették igénybe, a társasági adóbevallásaikban miként érvényesítették, (arra az elkövetőknek egyébként semmilyen ráhatása sem volt), figyelemmel arra, hogy a fiktív számlázások, s a támogatások folyósítása folyamatos volt.

[202] A X. tényállási pontban írtakból következik, hogy III. r. vádlott terhére az gazdaság típusú, büntetendő cselekményből származó dolog (pénz) megszerzésével megvalósított pénzmosás róható, s az azt megvalósító (rész)cselekményeket 1 rendbeli folytatólágosan elkövetett pénzmosás büntettének minősítette figyelemmel a 4/2004. Büntető jogegységi határozatban írtakra, mely szerint folytatólágosság megállapítására van lehetőség akkor, ha a tettes azonos akaratelhatározásból akár egy, akár több alapbűncselekményből származó dolgot szerez meg, rövid időközönként, több alkalommal.

[203] Mindezek alapján az ítéltábla III. r. vádlott cselekményeit a következők szerint minősítette:

- 2 rendbeli folytatólágosan, bűnsegédként elkövetett csalás büntettének [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c) pont, (6) bekezdés b) pont] – 1 rendbeli cselekmény az I. r. vádlott I/1/a., b., c. és IV/1. pontjában foglalt tettesi cselekményében való bűnsegédi bűnrészesség, míg további 1 rendbeli cselekmény a II. r. vádlott II/1/c., d., e. tényállási pontjában írt cselekményhez nyújtott bűnsegély.

- 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás büntette kísérletének [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), c) pont, (6) bekezdés b) pont] – tényállás II/1/ca., da. pontjai,
- 2 rendbeli folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1), (4) bekezdés] – 1 rendbeli cselekmény I/6. tényállási pont, további 1 rendbeli pedig II/8. tényállási pont,
- 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [1978. évi IV. törvény 303. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] – X. tényállási pont.
- 3 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont] – tényállás I/3., II/3., II/4. pontja,
- 4 rendbeli folytatólagosan (tényállás I/1/a., b., c., II/1/c., d., e., II/1/ca, da. és IV/1. pontja) – 3 esetben bűnsegédként (tényállás I/1/a., b., c., II/1/c., d., e. és IV/1. pontja) – elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének [1978. évi IV. törvény 276. §].

[204] Terhelt4 IV. r. vádlott esetében az I. és II. r. vádlottak vonatkozásában a minősítésnél írtak értelemszerűen irányadóak, az ő esetében is a büntetési tételkeret azonossága miatt (melyet a III/1. pontban foglalt önmagában jogtalan áfa visszaigényléshez nyújtott 50.000.000 forintot meghaladó bűnsegédi bűnrészessége alapoz meg), a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó kedvezőbb rendelkezések okán az elbíráláskori büntető törvény volt alkalmazandó. Ugyanakkor, bár az alkalmazandó törvény megválasztását nem befolyásolta, a büntetés kiszabása és főként a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggeszthetősége szempontjából jelentőséggel bír, hogy IV. r. vádlott vonatkozásában is a magatartás elmélet alapul vételével (csakúgy mint a többi terheltnél) az elkövetési idő a tettesi és részesi magatartása kifejtésének időpontja, több elkövetési magatartás esetén pedig az utolsóként megvalósított, azaz a III/1/g. tényállási pontban írt fiktív számla rendelkezésre bocsátása (mely eltérő adat hiányában annak keltezésével azonos), tehát 2010. június 15. napja volt.

[205] Mindezekre figyelemmel IV. r. vádlott cselekményeinek minősítése a következők szerint módosult:

- 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont] – 1 rendbeli bűncselekmény I.r. vádlott tettesi magatartásaihoz kapcsolódott, s a tényállás I/2., I/7., III/1., III/24. pontjain alapultak, további 1 rendbeli büntett pedig II. r. tettesi magatartásaihoz kapcsolódott, a II/1/c., f-i., valamint II/7. tényállási pontok tartalmazzák.
- 1 rendbeli költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] – tényállás V., VI., IX/1. pontja,

- 9 rendbeli bűnsegédként (I/3., II/3., III/2., III/3., III/4., III/5., III/6., III/7., III/8. tényállási pont) – 7 esetben folytatólagosan (I/3., II/3., III/2., III/3., III/4., III/5., III/8. tényállási pont) – elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont],
- 5 rendbeli folytatólagosan (V. és IX/1. tényállási pont együtt 1 rendbeli, valamint VI., I/2/a-e., II/1/c, f-i., és III/1/b-g. tényállási pontok), ebből 3 esetben bűnsegédként (I/2/a-e., II/1/c, f-i., és III/1/b-g. tényállási pontok) elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétsége [Btk. 345. §].

[206] Terhelt5 VI. r. vádlott vonatkozásában, hasonlóan a többi terhelnél, a fiktív számlákon alapuló jogosulatlan visszaigénylést törvénysértően értékelte az elsőfokú bíróság csalás büntette helyett adócsalás büntetteként. Ugyanakkor az egyetlen cselekményben érintett VI. r. terhelnél a bünszövetség és üzletszerűség mint minősítő körülmény felrovása fel sem merülhetett, s így csalás büntette és költségvetési csalás büntette pusztán kár/vagyoni hátrány összegéhez igazodó minősített esete egyaránt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. VI. r. vádlottat azonban az elkövetés előtt egyebek mellett csalás büntette miatt ítélték jogerős szabadságvesztésre, melynek kitöltésétől a jelen eljárás tárgyát képező cselekmény elkövetéséig három év még nem telt el, s így mindkét büntető törvény alapján legalábbis visszaesői minősége (1978. évi IV. törvény 137.§ 31. pont, Btk. 459. § (1) bekezdés 31. pont) nyilvánvaló. Az elkövetéskori büntető törvény alapján ezt meghaladóan – miután a csalás büntette kétségkívül ugyanolyan bűncselekmény – különös visszaesői minősége is fennállna, míg a különös visszaesést megalapozó azonosság vagy hasonlóság az elbíráláskori Btk. szerinti költségvetési csalás büntette és csalás büntette között, a Btk. 459. § (1) bekezdés 31/a. pontja és Btk. 383. § d) pontjának mérlegelést nem tűrő rendelkezése értelmében már nem állt fenn. A jelenleg hatályos büntető törvény rendelkezése szerint is a büntetési tételkeret felső határának felével történő emelését (12 év) maga után vonó különös visszaesés hiányában, pusztán a halmazati szabályok okán az irányadó büntetési tételkeret 2 évtől 9 évet el nem érő szabadságvesztésre módosul, mely egyértelműen megalapozza az elbíráláskori törvény alkalmazását. Mindezeknek megfelelően VI. r. vádlott VII. tényállási pontban írt cselekményét a másodfokú bíróság:

- költségvetési csalás büntette kísérletének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont] valamint
- hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] minősítette.

[207] Terhelt6 VIII. r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú bíróság az elkövetéskori büntető törvény szerinti minősítés megállapításakor figyelmen kívül hagyta, hogy az általa rögzített tényállás szerint VIII. r. terhelt két bevallási időszakot érintő cselekményeinél az általa rendelkezésre bocsátott fiktív számlák ÁFA tartalmának elszámolása nem csupán a fizetendő adó mértékét csökkentette, hanem ezt meghaladóan (a következő bevallási időszakra átvezetett és elszámolt adó formájában) adóvisszaigényléssel is társult, az adócsalás és csalás valódi alaki halmazata lett volna megállapítandó (1/2006. BJE 3. pont). A tényállás módosításával ebből az adómérték csökkentésére vonatkozó rész kirekesztésével pont az

adócsalás büntette esett ki. S így a csalás valamint az elbíráláskori büntető törvény szerinti költségvetési csalás büntette – üzletszerűség és bünszövetség felróhatósága hiányában kizárólag a kár/vagyoni hátrány jelentős érték felső határát meg nem haladó mértékéhez igazodóan – azonos büntetési tétellel fenyegetett, mely egyben a büntetési tételkeret teljes azonosságát is eredményezte. Azonban más eltérés hiányában is a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó kedvezőbb előírása miatt a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elbíráláskori büntető törvény alkalmazása volt szükséges, s így a IX. tényállási pontban írt cselekményeinek minősítése a következő volt:

- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] – IX/1. tényállási pont,
- 2 rendbeli (IX/1., IX/2. tá. pont) – 1 esetben bűnsegédként és folytatólagosan elkövetett (IX/1. tá. pont) – hamis magánokirat felhasználása vétsége [Btk. 345. §].

[208] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az ítéltábla az alábbiak szerint egészítette ki illetőleg pontosította.

[209] A súlyosító tényezőket illetően:

- Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában az éveken át tartó, részben folytatólagos elkövetésen és többszörös halmazaton, elszaporodottságon túl a terhére értékelte az összességében több milliárd forint vagyoni hátrányt okozó cselekményekben szervező, meghatározó szerepét, a társas elkövetést, valamint az 500 millió forintot meghaladó vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás esetében az a minősítésnél értékelést nem nyert üzletszerű, bünszövetségben történt elkövetést, illetőleg egyebekben pedig a költségvetést károsító bűncselekmények kétszeres minősülését.

- Terhelt3 III. r. vádlott esetében a több bevallási időszakot érintő, egy évet felölelő elkövetésen, a többszörös halmazaton, elszaporodottságon kívül súlyosító tényező volt a csalási cselekmények kétszeres minősülése, az adócsalásokat érintően az üzletszerű, bünszövetségben történt elkövetés valamint, hogy a kár/vagyoni hátrány a minősítéshez szükséges értékhatárt jelentősen meghaladta.

- Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában a több évet felölelő, részben folytatólagos elkövetés, többszörös halmazat, elszaporodottság mellett, az 500 millió forintot meghaladó vagyoni hátránnyal érintett 2 rendbeli költségvetési csalás bünteténél az üzletszerű, bünszövetségben történt elkövetést, míg a továbbiaknál azt, hogy két minősítő körülmény folytán is súlyosabban minősül. A büntetett előélet helyett a több büntetőeljárás hatálya alatti elkövetést róta a terhére.

- Terhelt5 VI. r. vádlott vonatkozásában a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottságát és a büntetett előéletét, visszaesői minőségét rója, mely tételkeretet emelő hatás hiányában nem ütközik a kétszeres értékelés tilalmába.

- Terhelt6 VIII. r. vádlott esetében kizárólag a költségvetést károsító cselekmények elszaporodottsága, annak két bevallási időszakot átölelő elkövetése és a többszörös halmazat értékelhető, ellenben a súlyosító tényezők köréből a büntetett előéletre utalást mellőzni kellett, korábbi büntetést az elsőfokú ítéletben rögzített személyi körülményei nem tartalmaznak, s ezen értékelésre az ítéltábla által feltüntetett járművezetés ittas állapotban vétsége miatti, egy évtizeddel későbbi, 2019 évben történt elítélése sem adhat alapot.

[210] Az enyhítő tényezők körében az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított kiemelt jelentőséget a 15 évet is meghaladó időmúlásnak, miután azonban annak nagy része alatt a vádlottak büntetőeljárás hatálya alatt álltak – úgy, hogy a bírósági, s főként a megismételt eljárásban több inaktív időszak is kimutatható volt, az eljárás elhúzódását is a javukra kellett értékelni.

[211] Egyebekben a túlnyomórészt helyesen számba vett enyhítő tényezők kapcsán annyi helyesbítés teendő, hogy a büntetlen előélet VI. r. vádlott javára nem szól, Terhelt6 VIII. r. terhelt esetében viszont értékelendő, s az egyes (rész)cselekmények kísérleti szakban rekedése VI. r. terheltén kívül, I., II., III. és IV. r. vádlottak vonatkozásában is figyelembe kell venni.

[212] Az így kiegészített bűnösségi körülményeket a cselekmények tárgyi súlyával is összevetve, a másodfokú bíróság valamennyi fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében egyetértett az alkalmazott szabadságvesztés büntetési nemmel, pénzbüntetés kiszabásának szükségessége azonban VI., VIII. r. vádlott vonatkozásában mellőzendő volt, III. r. vádlottnál pedig eltérő pénzmellékbüntetésként kellett meghatározni.

[213] A terhelték vonatkozásában a cselekmények tárgyi súlya, az elkövetés körülményei okán, melyek a súlyosító tényezők bővülését is eredményezték, a másodfokú bíróság sem látott lehetőséget szabadságvesztéstől eltérő büntetési nem alkalmazására, ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy részben a megváltozott minősítésekre is figyelemmel a szabadságvesztés tartama III. r. és VIII. r. vádlott vonatkozásában a belső arányosság követelményének teljeskörűen nem felel meg.

[214] Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében az eltérő minősítés okán azt szükséges kihangsúlyozni, hogy az öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés halmazati büntetési tételkeretének alapul vételével a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja szerint irányadó enyhítő rendelkezés teljes kimerítésével kiszabott 2 év szabadságvesztés további mérséklésének lehetősége – már a jogszabályi rendelkezések alapján is – kizárt. Esetükben is a törvényszék a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztéséről megalapozottan döntött, az ítéltábla e körben azonban azt tartja szükségesnek hangsúlyozni, hogy az enyhítő szakasz alkalmazására (teljes kimerítésére), úgy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére is lényegében az időmúlás illetve az eljárás terheltre nem róható eljárás elhúzódása miatt kerülhetett sor. A próbaidő törvényi maximumban rögzített tartamában, mely a cselekmények

tárgyi súlyához, e vádlottak elkövetésben betöltött irányító, kezdeményező szerepéhez kellően igazodik, annak mérséklése a generális prevenció cél sérelméhez vezetett volna.

[215] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a törvényszék helyesen választotta meg, azonban az elbíráláskori Btk. alkalmazása miatt annak jogszabályi alapját a Btk. 37.§ (2) bekezdés a) pontjára helyesbíteni kellett. Kizárólag az alkalmazott büntető törvény változása miatt vált indokoltá a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés – a szabadságvesztés végrehajtása esetére – de azt a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja értelmében helyesbíteni kellett a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napra. Helyes volt az előzetes fogvatartásban (örizet, előzetes letartóztatás) töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása, melyet azonban a házi őrizetben töltött idő beszámítására vonatkozó rendelkezéssel is ki kellett egészíteni, s azok jogszabályi alapját a Btk. 92. § (1), (2) és (3) bekezdés a) pont második fordulatára helyesbítette az ítéltábla.

[216] I., II. r. vádlottak vonatkozásában a pénzbüntetés mind nemét, mind mértékét tekintve törvényes volt, annak kiszabását a másodfokú bíróság – a fel nem tárt jövedelemi, vagyoni háttér okán – a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdése alapján látta indokoltnak.

[217] Terhelt3 III. r. vádlottat érintően a szabadságvesztés tartamának mérséklését a belső arányosság követelményének biztosítása indokolta, miután nevezett cselekvősege I., II. r. vádlotténál csekélyebb, s annak nagy része bűnsegédi bűnrészesség, s a helyesen alkalmazott elkövetéskori Btk. szerinti tételkeret is csak 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés volt. A másodfokú bíróság tehát a szabadságvesztés tartamát az 1978. évi IV. törvény 87. § (2) bekezdés c) pontjának teljes kimerítésével 1 évre mérsékelte, s azt a 43. § a) pontja és 45. § (1) bekezdése értelmében börtönbüntetésként nevezte meg. Lehetőséget látott emellett a végrehajtás felfüggesztése próbaidejének egy évvel történő leszállítására is, s azt ekként 3 évben határozta meg.

[218] A másodfokú bíróság mellőzte továbbá a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó elsőbírői rendelkezést, tekintve, hogy az 1978. évi IV. törvény alkalmazása esetén a feltételes szabadságról csak annak kizártsága esetén kell az ítéletben rendelkezni. Ez egyébként következik abból is, hogy miután az 1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdése alapján a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a végrehajtási fokozathoz igazodott, így annak végrehajtás során történő változása (pl. enyhébb végrehajtási fokozat megállapítása stb.) a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára is kihat.

[219] Helyes volt az előzetes fogvatartásban (örizet, előzetes letartóztatás) töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása, melyet azonban a házi őrizetben töltött idő beszámítására vonatkozó rendelkezéssel is ki kellett egészíteni az 1978. évi IV. törvény 99. § (3) bekezdése alapján.

[220] Az elkövetéskori (2008. szeptember 26-i) Btk., azaz 1978. évi IV. törvény 64. § (1) bekezdése értelmében határozott idejű szabadságvesztés kiszabása mellett kizárólag pénzmellékbüntetés (és nem pénzbüntetés) kiszabásának volt helye. S miután annak törvényi feltételei fennálltak, a pénzbeli fizetési kötelezettséget előíró joghátrányt az ítéltábla pénzmellékbüntetésnek nevezte meg, s annak mértékét, az 1978. évi IV. törvény 64. § (2)

bekezdése értelmében pénzösszegben kifejezve, 200.000 forintra csökkentette. S a meg nem fizetés esetére a 65. § (2) bekezdésének megfelelően döntött az átváltoztatás mértékéről (szem előtt tartva a III. r. terhelt jövedelmi viszonyait is) akként, hogy meg nem fizetés esetén azt 5.000 forintonként kell egy-egy napi fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni.

[221] A III. r. terhelttel szemben elrendelt vagyonek Kobzás is törvényes volt, annak ténybeli alapja a tényállásban szerepel, s az elsőfokú ítélet a jogszabályi alapjára is pontosan hivatkozott.

[222] Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében – az irányadó 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett halmazati büntetési tételkeretre és a bűnszegedi bűnrészességére is figyelemmel – a Btk. 82. § (2) bekezdés b) és c) pontjára figyelemmel a Btk. 82. § (4) bekezdése szerinti „kettős leszállás” teljes kimerítésével kiszabott 1 évi szabadságvesztés enyhítésére nincs törvényi lehetőség, az az eltelt idő ellenére is igen méltányos. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a törvényszék helyesen választotta meg, azonban az elbíráláskori Btk. alkalmazása miatt annak jogszabályi alapját a Btk. 37.§ (2) bekezdés a) pontjára helyesbíteni kellett. Az elsőfokú bíróság a már korábban kifejtettek szerint nem helytállóan hivatkozott arra, hogy IV. r. vádlott tekintetében a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztését kizáró, az 1978. évi IV. törvény 91. § (1) bekezdés c) pontjában (azonos a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pontjával) áll fenn. E kizáró körülmény – egyebek mellett – akkor állapítható meg, amennyiben a terhelt az újabb bűncselekményt szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt követte el. Az elkövetési idő (az utolsó részesi magatartás kifejtésének időpontja) IV. r. vádlottnál 2010. június 15., mely megelőzi a felfüggesztett szabadságvesztést kiszabó ítélet(ek) jogerőre emelkedését, így a szabadságvesztés felfüggesztésének lehetőségét esetében is vizsgálni kellett. S arra a másodfokú bíróság a felnőttkorúak próbára bocsátásáról és a büntetés végrehajtásának felfüggesztéséről szóló 55 BK véleményben írtakra figyelemmel Terhelt4 IV. r. terheltet érintően is lehetőséget látott. A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztéséről a Btk. 85. § (1) bekezdése értelmében ugyanis a bíróság a súlyosító és enyhítő körülményeket, valamint büntetéskiszabási elveket figyelembe véve dönt. Mindebből szükségszerűen következik, hogy azon körülmények (s ez az enyhítő tényezőkön túl a súlyosító tényezőket is magában foglalja), melyek jelen ügyben a kiszabott büntetés nemét és mértékét megalapozták, a Btk. 85. §-ának alkalmazhatósága szempontjából is jelentőséggel bírnak. Az említett körülmények és a büntetési célok érvényesülése között szoros kölcsönhatás van. A 85. § (1) bekezdésének szövege, hogy a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére "különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel" kerülhet sor, értelemszerűen jelenti azt is, miszerint amellet, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése az általános megelőzés követelményével szemben nem állhat, mégis elsődleges jelentősége az egyéni megelőzésnek van. Ezen túl a büntetést befolyásoló tárgyi tényezők közül az időmúlás (a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény III/10. pont) nagyobb mértéke esetén is a büntetési célok közül a generális prevenció szükségszerűen háttérbe szorul a speciális, az elkövető visszatartását előmozdító büntetési célhoz képest. Mindezen kiemelt jelentőséggel bíró tényezők, mint az időmúlás, eljárás elhúzódása, továbbá megromlott egészségi állapota, a Btk. 85. § (1) bekezdését kellően megalapozták, a terhére rótt költségvetést károsító bűncselekmények jelentős tárgyi súlya miatt azonban az ítéltábla – a generális prevenció cél érdekében – a próbaidő tartamát a Btk. 85. § (2) bekezdésben írt keretek között a törvényi maximumhoz közeli 4 évben határozta meg.

[223] Kizárólag az alkalmazott büntető törvény változása miatt vált indokolttá a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés – a szabadságvesztés végrehajtása esetére – de azt a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja értelmében helyesbíteni kellett a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napra.

[224] Terhelt5 VI. r. vádlott vonatkozásában a belső arányosság követelménye, bűnsegédi bűnrészessége, a közreműködésével okozott vagyoni hátrány terhelt társaihoz mérten jóval csekélyebb összege, a súlyosabb cselekmény kísérleti szakban rekedése tette szükségessé a felfüggesztés próbaidejének mérséklését azzal, hogy a szabadságvesztés tartama esetében nagyobb mérvű enyhítésre (pl.: eltérő büntetési nem alkalmazására) büntetett előélete, visszaesői minősége miatt nem kerülhetett sor. S az ítéltábla egyúttal helyesbítette azt is, hogy a büntetést vele, mint visszaesővel szemben tekinti kiszabottnak.

[225] Az alkalmazott büntető törvény változása miatt a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát magalapozó törvényhelyet a Btk. 37. § (3) bekezdés a) pontjára, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése kapcsán a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdését hívta fel, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó – kizárólag az elbíráláskori Btk. alkalmazása miatt helyes – rendelkezés a Btk. 38. § (2) bekezdés b) pontján alapul.

[226] A pénzbüntetés kötelező, Btk. 50. § (2) bekezdésén alapuló feltételei – megállapítható megfelelő jövedelem vagy vagyon hiányában – maradéktalanul nem teljesültek, ezért azt az ítéltábla mellőzte.

[227] Terhelt6 VIII. r. vádlott vonatkozásában az elbíráláskori büntető törvény alkalmazását a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára és a próbaidő tartamára vonatkozó kedvezőbb rendelkezések alapozták meg. A minősítés változásra is figyelemmel a belső arányosság érvényesülése érdekében enyhítette a másodfokú bíróság mind a szabadságvesztés tartamát, a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel a törvényi generális minimumhoz közeli 6 hónapra, míg a felfüggesztés próbaidejét a Btk. 85. § (2) bekezdése szerinti törvényi minimumban, azaz 1 évben határozta meg. (Eltérő büntetési nem alkalmazására ugyanakkor nem volt alap, miután a rendelkezésre bocsátott fiktív számlák két bevallási időszakot érintettek, s azok összességében 200 millió forintot is meghaladó áfa tartalma miatt, a vagyoni hátrány 50 millió forint alatti összege a cselekvőségétől független volt.)

[228] Az alkalmazott büntető törvény változása miatt utalni kell még arra, hogy a börtön fokozat a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontján alapul. A kizárólag az alkalmazott büntető törvény változása miatt indokolttá vált feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés – a szabadságvesztés végrehajtása esetére – a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja értelmében helyesbítendő volt a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napra.

[229] A pénzbüntetés kötelező, Btk. 50. § (2) bekezdésén alapuló feltételei – megállapítható megfelelő jövedelem vagy vagyon hiányában – a VIII. r. vádlott tekintetében sem álltak fenn, ezért azt a másodfokú bíróság mellőzte.

[230] Az ítéltábla az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV.17.) AB határozatának [74] bekezdésében kifejtett alkotmányos követelményekre figyelemmel vizsgálta a IV. r. terhelt tekintetében az előzetes mentesítés kedvezményében részesítés lehetőségét, míg I., II., III., VI. valamint VIII. r. vádlottak vonatkozásában az előzetes mentesítésre vonatkozó elsőbírői rendelkezés megalapozottságát. Azt I., II., III. és VIII. r. vádlott vonatkozásában a terhükre rótt bűncselekmények jelentős tárgyi súlya ellenére, az időmúlásra és nevezettek azóta is kifogástalan életvezetésére figyelemmel megalapozottnak találta, azzal, hogy I., II., VIII. r. terhelt vonatkozásában az alapul szolgáló törvényhely – az alkalmazott büntető törvény változása folytán a Btk. 102. § (1) bekezdése. Ugyanakkor VI. r. terhelt tekintetében, bár kétségtelen, hogy terhelttársainál csekélyebb cselekvősége ezt alappal vethette fel, büntetett előéletét, visszaesői minőségét, s azon tényt is szem előtt tartva, hogy azóta is került összeütközésbe a törvénnyel, a törvényszék az érdemességre helytelen következtetést vont le. Ezért Terhelt5 VI. r. vádlott vonatkozásában – minthogy arra a súlyosítási tilalom nem vonatkozik – az előzetes mentesítést mellőzte, megjegyezve, hogy a terhelt személyi körülményeiből sem tűnik ki ezt szükségesé tevő méltányolható érdek. Terhelt4 IV. r. vádlottat a több bevallási időszakot, hosszabb időt átölel átölelő, üzletszerű elkövetésre, a vagyoni hátrány megtérülésének és bűnösség beismerésének hiányára, de főként a több büntetőeljárás hatálya alatti elkövetésre figyelemmel az előzetes mentesítésre szintén nem találta érdemesnek.

[231] A bűnjelekre, zár alá vett, lefoglalt dolgokra vonatkozó rendelkezések a pontosan megjelölt jogszabályi hivatkozásokkal összhangban álltak, az csak az Terhelt2 II. r. vádlottól lefoglalt, s a lefoglalás megszüntetése mellett neki kiadandó pénzösszegek tekintetében annyiban szorult helyesbítésre, hogy a Be. 323. § (1) bekezdése szerinti visszatartásnak nem pusztán a vele szemben kiszabott pénzbüntetés, de az őt terhelő bűnügyi költség biztosítására is helye volt függetlenül attól, hogy annak megfizetésére egyedül vagy terhelttársaival köteles.

[232] A bűnügyi költség viselésére vonatkozó elsőbírői rendelkezés módosítására azért került sor, mert az elsőfokú bíróság a nyomozás során a szakértők közreműködésével felmerült költség egy része alól (média-, informatikai-, Szerzői Jogi Szakértő Testület) a vádlottakat minden alap nélkül mentesítette. Az időmúlás ugyanis az általa a mentesítést illetően hivatkozott Be. 574. § (5) bekezdésében meghatározott okok körébe nem illeszthető. Az idézett rendelkezés szerint a bíróság a bűncselekmény tárgyi súlyához képest aránytalanul nagy bűnügyi költség egy része alól mentesítheti a vádlottakat, mely aránytalanság jelen ügyben fel sem merülhet, miután annak tárgya összességében milliárdos nagyságrendű vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás, ezért az ítéltábla a Be. 574. § (1) és (4) bekezdése alapján e szakértői díjak megfizetésére az I., II., III. és IV. r. vádlottakat egyetemlegesen kötelezte, abba IX. r. terheltet – őt illető felülbírálat hiányában – nem vonta be. Ugyanakkor a szakértői költségek (köztük a könyvszakértőé is) Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VIII. r. vádlottat nem vagy csekély mértékben érintették, így őket az egyetemleges fizetésre kötelezettek köréből az ítéltábla mellőzte.

[233] Mindezek alapján a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VIII. r. vádlottat érintően a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta, egyúttal rögzítette Terhelt1 I. r. valamint Terhelt6 VIII. r. vádlott személyazonosító igazolványának megváltozott számát, Terhelt2 II. r. vádlott megváltozott telefonszámát, Terhelt4 IV. r. vádlott tartózkodási helyét pontosította, továbbá az elsőfokú ítélet bevezető részéből mellőzte a 2024. február 20. és 2024. március 20. hatánapra utalást, miután e kitűzött hatánapokon tárgyalás tartására nem került sor, s arra is utalt, hogy 2024. március 26. napján kizárólag az ügydöntő határozat kihirdetésére került sor.

[234] Megállapította továbbá, hogy a megismételt eljárásban IV. r. vádlott kirendelt védőjének díjával felmerült bünyügyi költséget a Be. 632. § (4) bekezdése értelmében az állam viseli.

Budapest, 2025. február 19.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Raczký Katalin s. k.,

dr. Ignácz György s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 15.B.591/2018/276. számú ítélete Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 VI. r. és Terhelt6 VIII. r. vádlott tekintetében a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.228/2024/25. számú ítéletében írt változtatással 2024. február 19. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. február 19.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelűl:

Takácsné Veres Tünde

bíróági ügyintéző